

BILTEN

Tržišta kapitala

1 / 2023

Bilten tržišta kapitala 1/2023

12. svibnja 2023.

SADRŽAJ

1. Uvod	1
2. Zakonodavni okvir	3
2.1. Zakoni RH	3
Zakon o provedbi Uredbe o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu (PEPP)	3
Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma	6
2.2. Propisi EU-a	8
Korporativno izvješćivanje o održivosti – <i>Odredbe CSRD-a transponirat će se</i>	8
Digitalna operativna otpornost – DORA.....	13
DLT Pilot režim	15
Mehanizam za korekciju tržišta kod izvedenica na plin	18
2.3. Podzakonski akti Hanfe	20
2.4. Smjernice ESMA-e/EBA-e	25
2.5. ESMA-ine objave dokumenata druge i treće razine	29
2.5.1. Pitanja i odgovori (Q&As)	29
2.5.2. Nadzorni brifinzi (engl. supervisory briefings).....	32
2.5.3. Javne izjave (engl. public statements).....	33
2.5.4. Regulatorni i provedbeni tehnički standardi (engl. regulatory and implementing technical standards).....	33
2.6. Službena stajališta Hanfe	34
3. Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću	35
4. Institucije EU-a – objave o statusu izrade ili izmjena propisa prve, druge i treće razine	36
5. Izdvojene novosti	54
5.1. Proces pristupanja Hrvatske OECD-u i uloga Hanfe	54
5.2. Vijeće i Europski parlament finaliziraju rad na Uredbi o tržištima kriptoimovine (Makets in Crypto Assets Regulation – MiCA)	56
5.3. Vijeće i Europski parlament usvojili provizorni dogovor oko teksta Uredbe o zelenim obveznicama (EU Green Bonds Resolution – EU GBR)	61

5.4.	EFRAG najavio odgodu objave nacрта sektorskih Europskih standarda izvješćivanja o održivosti.....	63
5.5.	Hanfa poziva na odgovorno ponašanje distributera i malih ulagatelja pri ulaganju u investicijske proizvode.....	64
5.6.	Obavijest subjektima nadzora u vezi sa smjernicama ESMA-e s kojima je Hanfa izjavila usklađenost.....	65

IZDAVAČ

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga

Adresa: Franje Račkoga 6, 10000 Zagreb

Telefon centrale: 01/6173 -200

E-adresa: shpms@hanfa.hr

1. UVOD

Poštovani čitatelji,

zadovoljstvo nam je predstaviti vam prvo izdanje Hanfina regulatornog biltena u digitalnom formatu za područje tržišta kapitala.

Cilj je Hanfina regulatornog biltena informirati tržišne sudionike i širu zainteresiranu javnost o bitnim izmjenama i izradi novih domaćih propisa i propisa EU-a te drugih dokumenata u nadležnosti Hanfe na aktualan, pregledan i cjelovit način kako bi se navedene korisnike pravovremeno informiralo te im time olakšala prilagodba poslovnih procesa.

Već je duže vrijeme jedan od fokusa Hanfe informiranje subjekata nadzora i javnosti o regulatornim temama kako kroz bilateralnu komunikaciju putem kontinuiranih obavijesti prema udruženjima subjekata nadzora tako i objavama na Hanfinim internetskim stranicama, međutim, takva je komunikacija usmjerena na specifične, pojedinačne teme.

Ideja za izradu biltena koji će sadržavati bitne i aktualne regulatorne informacije u lako dostupnom i preglednom digitalnom formatu proizašla je iz spoznaje o neprestano rastućoj i iznimno velikoj količini informacija u vezi s promjenama ili izradom novih zakonodavnih akata. Takve su informacije inače raspršene kroz velik broj internetskih portala i stranica brojnih nadležnih europskih zakonodavnih i nadzornih tijela te stoga otežavaju snalaženje kako profesionalnim sudionicima tako i široj zajednici zainteresiranoj za teme iz područja Hanfine nadležnosti.

Prvo izdanje regulatornog biltena odnosi se na područje tržišta kapitala, a uskoro će uslijediti i regulatorni bilten za područje osiguranja, leasinga i faktoringa.

Regulatorni bilten obuhvaćat će informacije koje su relevantne za sudionike na hrvatskom financijskom tržištu. U poglavlju „Zakonodavni okvir“ bit će prikazane regulatorne informacije slijedeći tzv. *top-down* strukturu, počevši s informacijama o donošenju tzv. primarnih propisa – zakona na području Republike Hrvatske, direktiva i uredbi koje usvajaju europski suzakonodavci, pravilnika Hanfe te delegiranih akata koje donosi Europska komisija i tehničkih standarda kojima se dodatno razrađuju odredbe primarnih propisa, pa sve do informacija u vezi s objavama dokumenata u formatu smjernica te pitanja i odgovora (Q&A) koje izdaju Europska nadzorna tijela (*European Supervisory Authorities – ESAs*). Te će informacije, pored pregleda bitnih odredbi, sadržavati i kratko pojašnjenje njihova utjecaja na poslovanje tržišnih sudionika te nadzornog tijela.

Osim navedenog, objavljivat će se i informacije o statusu javnih savjetovanja, a koja se pokreću prilikom donošenja europskih i hrvatskih propisa. Osim informiranja tržišnih sudionika o propisima u nastajanju, svrha je i potaknuti tržišne sudionike da svojim komentarima aktivno doprinose razradi tema koje su bitne za hrvatsko tržište iz perspektive različitih sudionika.

Bilten će sadržavati i informacije u vezi s Hanfinim prijedlozima te inicijativama za donošenje novih ili izmjene postojećih zakona i drugih propisa te sažetke bitnih službenih stajališta Hanfe kada bude ocijenjeno potrebnim, kao i upućivanja na bitna pitanja i

odgovore koje je Hanfa pripremila u vezi s temama aktualnim u razdoblju pokrivenim biltenom.

Dodatno, redovito će se ažurirati informacije o statusu izrade ili izmjena propisa prve, druge i treće razine koje su prethodno bile predstavljene unutar poglavlja „Zakonodavni okvir“ i „Savjetovanje sa zainteresiranom javnošću“ kako bi pružatelji financijskih usluga stekli dojam o rokovima usvajanja i primjene navedenih akata te ih uzeli u obzir prilikom kreiranja svojih poslovnih planova i budžeta te kako bi se mogli pravovremeno pripremiti za njihovu implementaciju.

S obzirom na to da se radi o prvom broju, izdanje ovog broja Biltena tržišta kapitala (dalje u tekstu: Bilten TK) sadržavat će osim informacija iz razdoblja prvog tromjesečja 2023. i pregled bitnih događanja i objava iz zadnjeg kvartala 2022. kako bi se dobio što sveobuhvatniji uvid u vrstu sadržaja pokrivenog Biltenom TK.

U ovom izdanju Biltena TK posebno bismo izdvojili informacije u vezi s dva bitna smjera i pokretača regulatornih promjena: održivo financiranje te digitalne financije.

Radi se o dvama područjima od iznimne važnosti za daljnji razvoj i prilagodbu poslovnih modela svih tržišnih sudionika s obzirom na brojne okolišne i društvene faktore koji destabiliziraju dosadašnje načine poslovanja i koji će svojim sveobuhvatnim dosegom u nadolazećem razdoblju značajno utjecati na transformaciju gospodarstava u cilju postizanja održivosti i otpornosti.

U pogledu pitanja održivosti prikazane su informacije o održivom poslovanju i financiranju poput usvajanja Direktive o korporativnom izvješćivanju u pogledu održivosti (CSRD) te objave nacрта prvog seta Europskih standarda izvješćivanja o održivosti (ESRS), postizanja dogovora između Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s Uredbom o zelenim obveznicama (EU GBR), objave najnovijeg seta pitanja i odgovora Europske komisije u vezi s primjenom odredbi Uredbe SFDR, Javnog poziva s ciljem prikupljanja podataka o pitanjima povezanim s manipulativnim zelenim marketingom (*greenwashingom*) te objave Konzultacijskog dokumenta u vezi s nacrtom izmjena SFDR RTS-a.

Što se tiče digitalnih financija, osvrćemo se na paket propisa poput DLT pilot režima, kojim se omogućava operaterima tržišne infrastrukture testiranje i primjena tehnologije distribuiranog zapisa (DLT-a) u poslovima trgovanja i namire kriptoimovine koja se smatra financijskim instrumentom, finalizaciju rada na Uredbi o tržištima kriptoimovine (MiCA, u poglavlju „Novosti“), čiji je cilj ukloniti prazninu u postojećem zakonodavstvu EU-a o financijskim uslugama uspostavljanjem usklađenog skupa pravila za kriptoimovinu te usvajanje Uredbe o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor (DORA), kojom se stvara regulatorni okvir za digitalnu operativnu otpornost u sklopu kojeg sva financijska poduzeća moraju osigurati vlastitu otpornost na sve vrste poremećaja i prijetnji povezanih s IKT-om.

Nadamo se da će vam Bilten TK biti zanimljiv i koristan u svakodnevnom poslovanju.

2. ZAKONODAVNI OKVIR

2.1. Zakoni RH

22.12.2022.

Zakon o provedbi Uredbe o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu (PEPP) objavljen dana 22. prosinca 2022. u Narodnim novinama br. NN 151/2022 (dalje u tekstu: Zakon o provedbi Uredbe PEPP)

Obveznici: **ID KI DO IORP UAIF DZU Posrednici u osiguranju**

Tekst ovoga zakona dostupan je na sljedećoj poveznici: [Zakon o provedbi Uredbe \(EU\) 2019/1238 o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu \(PEPP\)](#)

Stupanjem na snagu Zakona o provedbi Uredbe PEPP u hrvatsko zakonodavstvo uvodi se nova vrsta financijskog mirovinskog proizvoda koji je registriran u skladu s odredbama Uredbe PEPP (*PanEuropean Pension Product Regulation*).

Zakonom o provedbi Uredbe PEPP osigurava se provedba sljedećih akata Europske unije:

1. [Uredbe \(EU\) 2019/1238 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu \(PEPP\)](#) (Tekst značajan za EGP) (SL L 198, 25. 7. 2019.) (u daljnjem tekstu: Uredba PEPP),
2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2016/438 od 17. prosinca 2015. o dopuni Direktive 2009/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o obvezama depozitara (Tekst značajan za EGP) (SL L 78, 24. 3. 2016.) (u daljnjem tekstu: Delegirana uredba Komisije (EU) 2016/438)

te se utvrđuje nadležno tijelo, područje rada i ovlasti nadležnog tijela, uvjeti povezani s podračunima (evidencijom ostvarenih doprinosa tijekom faze prikupljanja sredstava i isplata tijekom faze isplate) u Republici Hrvatskoj te prekršajne odredbe za kršenja odredbi Uredbe PEPP.

Specifičnost je ovog proizvoda posebna prilagođenost PEPP-a građanima EU-a koji radi zapošljavanja ili životnih interesa neko vrijeme žive ili rade izvan svoje matične države ili se često sele u različite države članice, s obzirom na to da se štednja, odnosno mirovina „sele“ zajedno s prebivalištem. Radi se o obliku dugoročne dobrovoljne mirovinske štednje bez mogućnosti prijevremenog otkupa ili uz strogo ograničenu mogućnost prijevremenog otkupa.

PEPP predstavlja mirovinski proizvod koji dobrovoljno upisuje štediša PEPP-a u svrhu osiguranja mirovine, a namijenjen je svim građanima EU-a koji mogu i žele štedjeti za privatnu mirovinu, i to bez obzira na godine života i status zaposlenja.

Ključne su značajke PEPP-a:

- mobilnost: štediše mogu nastaviti štedjeti kroz isti proizvod čak i kada promijene prebivalište unutar EU-a
- mogućnost promjene odabrane ulagačke opcije svakih 5 godina bez troškova
- potpuna transparentnost proizvoda, uključujući troškove i naknade – relevantne informacije objavljene su putem jednostavnog dokumenta s ključnim informacijama (KID) koji se dostavlja prije kupnje, nadopunjenog personaliziranom izjavom o mirovinama tijekom vijeka trajanja proizvoda
- mogućnost nuđenja do šest ulagačkih opcija od kojih jedna mora biti „osnovni PEPP“
- osnovni PEPP karakteriziraju:

- o troškovi ograničeni na 1 % akumuliranog kapitala godišnje
- o zaštita uloženog kapitala.

Zakonom se kao nadležno tijelo za provedbu Uredbe PEPP određuje Hanfa, a kao subjekti nadzora:

- proizvođači i distributeri PEPP-a
- depozitari PEPP-a (institucija zadužena za pohranu imovine i nadzor usklađenosti s pravilima za fondove i primjenjivim pravom), pri čemu se odredbe koje se odnose na depozitare primjenjuju jedino kada se PEPP nudi u obliku fonda.

Hanfa je u skladu sa Zakonom o provedbi Uredbe PEPP i Uredbom PEPP nadležna za:

1. odlučivanje o registraciji PEPP-a
2. provođenje nadzora nad subjektima nadzora u smislu pridržavanja zahtjeva u vezi s pružanjem i distribucijom PEPP-a te nad obavljanjem poslova depozitara
3. izricanje nadzornih mjera subjektima nadzora
4. podnošenje optužnih prijedloga kod utvrđenih povreda odredbi Uredbe PEPP i Zakona o provedbi Uredbe PEPP od strane subjekata nadzora
5. provođenje nadzora i izricanje nadzornih mjera te podnošenje optužnih prijedloga kod utvrđenih povreda odredbi Uredbe PEPP i Zakona o provedbi Uredbe PEPP ako u Republici Hrvatskoj PEPP distribuira subjekt iz druge države članice ili ako se otvaranjem podračuna za Republiku Hrvatsku krše obveze koje proizlaze iz primjenjivih pravila Zakona o provedbi Uredbe PEPP.

Dokument s ključnim informacijama o PEPP-u

Pružatelj PEPP-a dužan je prije nego što ponudi PEPP izraditi dokument s ključnim informacijama koji predstavlja predugovornu informaciju. Radi se o zasebnom dokumentu na hrvatskom jeziku (Hanfa može dopustiti uporabu drugog jezika ako to ne utječe negativno na interese štediša) koji mora biti točan, istinit, jasan i nedvosmislen. Mora se i jasno razlikovati od promidžbenih materijala te ne smije sadržavati unakrsna upućivanja na promidžbene materijale, ali može sadržavati unakrsna upućivanja na druge dokumente poput prospekta ako su ona povezana s informacijama za koje se zahtijeva da budu uključene u dokument s ključnim informacijama.

Za osnovni PEPP sastavlja se zaseban dokument s ključnim informacijama o PEPP-u.

Jedna je od značajki PEPP-a ta da štediša može od pružatelja PEPP-a zahtijevati naknadu štete koju je pretrpio ako su informacije u tom dokumentu ili njegovu prijevodu dvosmislene, netočne ili neusklađene s relevantnim dijelovima pravno obvezujućih predugovornih i ugovornih dokumenata ili s propisanim sadržajem dokumenta.

Promidžbeni materijali

Promidžbeni materijali koji sadržavaju konkretne informacije o PEPP-u ne smiju uključivati nikakve izjave koje su u suprotnosti s informacijama sadržanima u dokumentu s ključnim informacijama o PEPP-u ili koje umanjuju njegov značaj. U promidžbenim materijalima mora se navesti da je dokument s ključnim informacijama o PEPP-u dostupan i gdje ga je moguće dobiti (npr. internetske stranice pružatelja PEPP-a).

Postupanje po pritužbama

Svaka fizička ili pravna osoba, uključujući udruge za zaštitu potrošača, koja smatra da je pružatelj PEPP-a prekršio odredbe Uredbe PEPP ili Zakona o provedbi Uredbe PEPP može Hanfi podnijeti pritužbu.

Prijave kršenja

Na prijave mogućih ili stvarnih kršenja Uredbe PEPP na odgovarajući se način primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje prijavljivanje nepravilnosti, postupak

prijavljivanja nepravilnosti, prava osoba u postupku prijavljivanja i obveze tijela javne vlasti te pravnih i fizičkih osoba u vezi s prijavom nepravilnosti.

Promjena pružatelja PEPP-a

Štediša ili korisnik PEPP-a koji želi promijeniti pružatelja PEPP-a mora zahtjev za promjenom pružatelja PEPP-a podnijeti u pisanom obliku, a pružatelj PEPP-a dužan je štediši PEPP-a odnosno korisniku PEPP-a dostaviti potvrdu o prihvaćanju zahtjeva u pisanom obliku u roku od tri radna dana od dana zaprimanja zahtjeva.

Pravo na mirovinu

Štediša PEPP-a može ostvariti pravo na mirovinu najranije s navršenih 55 godina života, a pružatelj PEPP-a u uvjetima PEPP-a utvrđuje minimalno razdoblje štednje prije ostvarivanja prava na mirovinu. Sredstva štediša PEPP-a i/ili korisnika PEPP-a predmet su nasljeđivanja, a ako je štediša PEPP-a i/ili korisnik PEPP-a ugovorio isplatu mirovine u obliku rente ili kao privremenu isplatu, nasljednici imaju pravo odabrati i kombinacije rente, jednokratne isplate i privremene isplate, pod uvjetima utvrđenim ugovorom o PEPP-u.

Pravo na prijevremenu mirovinu

Pod uvjetima utvrđenima u ugovoru o PEPP-u pravo na mirovinu može se ostvariti i ranije, i to:

- u slučaju smrti, s obzirom na to da su sredstva predmet nasljeđivanja
- u slučaju nastanka djelomičnog ili potpunog gubitka radne sposobnosti (odobrava se na temelju rješenja Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje) ili
- u slučaju dugotrajne nezaposlenosti (jednokratna isplata u visini od najviše 100 % iznosa na podračunu).

Porezni tretman primitaka u okviru PEPP-a

Na primitke u okviru PEPP-a primjenjuju se odredbe propisa o porezu na dohodak koje se odnose na primitke kojima je osnova ugovor o dobrovoljnom mirovinskom osiguranju.

PEPP se može pružati i distribuirati u EU-u samo ako je registriran u središnjem javnom registru koji formalno vodi EIOPA. Odluke o registraciji donose nacionalna nadležna tijela. Registracija PEPP-a u registru koji vodi EIOPA valjana je u svim državama članicama, a njome se pružatelju PEPP-a dopušta pružanje PEPP-a, a distributeru PEPP-a distribuiranje PEPP-a.

Osim same Uredbe PEPP i Zakona o provedbi Uredbe PEPP, PEPP detaljnije uređuju i uredbe Europske komisije i smjernice EIOPA-e koje su dostupne na sljedećim poveznicama:

- **[Delegirana uredba Komisije \(EU\) 2021/473](#)**, koja detaljnije propisuje zahtjeve koji se primjenjuju na dokument s ključnim informacijama, na troškove i naknade uključene u gornju granicu troškova i na tehnike smanjenja rizika za PEPP
- **[Delegirana uredba Komisije \(EU\) 2021/895](#)**, u kojoj se detaljnije propisuju ovlasti nacionalnih nadležnih tijela kod intervencije u području proizvoda kod PEPP-a
- **[Delegirana uredba Komisije \(EU\) 2021/896](#)**, u kojoj se detaljnije pripisuju dodatne informacije za potrebe konvergencije nadzornog izvješćivanja
- **[Provedbena uredba Komisije \(EU\) 2021/897](#)**, kojom se propisuje format nadzornog izvješćivanja nadležnih tijela te suradnje i razmjene informacija između nadležnih tijela i s EIOPA-om
- **[Smjernice EIOPA-e o nadzornom izvješćivanju o PEPP-u](#)**.

○ Komentar Hanfe

Sva društva koja odluče tržištu ponuditi ovaj financijski proizvod dužna su registraciju PEPP-a zatražiti kod regulatora u matičnoj državi, a u ostalim državama članicama, u slučaju namjere prekograničnog pružanja proizvoda, potrebno je izvršiti notifikaciju kod nadležnog regulatora u toj državi članici. Nadležno tijelo za registraciju PEPP-a, kao i za navedene notifikacije u Republici Hrvatskoj je Hanfa. EIOPA vodi Središnji registar PEPP-ova na razini EU-a.

Do trenutka pisanja ovog izdanja Biltena TK Hanfa nije zaprimila nijedan zahtjev za registraciju PEPP-a od domaćih subjekata nadzora.

Što se tiče prekograničnog pružanja PEPP-a, mogućnost ponude takvog proizvoda u Republici Hrvatskoj prvo je iskoristilo slovačko investicijsko društvo Finax, registrirano u Slovačkoj i potom notificirano kod Hanfe, te je to ujedno i prvo društvo notificirano za pružanje takve usluge u Hrvatskoj.

PEPP je svojim karakteristikama najbliži mirovinskim fondovima kojima upravljaju dobrovoljna mirovinska društva, pri čemu je PEPP moguće voditi na različite načine, ne samo u obliku fonda, primjerice kao personalizirani portfelj.

Hanfa je 15. veljače 2023. održala edukativno online predavanje za građane na temu „Dobrovoljna mirovinska štednja za građane EU-a – PEPP“.

16.12.2022.

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma objavljen dana 22. prosinca 2022. u Narodnim novinama br. NN 151/2022 (dalje u tekstu: ZID SPNFT)

Obveznici:

subjekti nadzora Hanfe osim izdavatelja, CSD-a, CCP-a, burze, mirovinskih društava u dijelu koji se ne odnosi na dobrovoljne mirovinske fondove te mirovinskih osiguravajućih društava u dijelu koji se ne odnosi na izravne jednokratne uplate osoba

Tekst ovoga zakona dostupan je na sljedećoj poveznici: [**Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma**](#)

Kroz usklađivanje s preporučenim mjerama MONEYVAL-a iz Izvješća o 5. krugu evaluacije Republike Hrvatske, koje su sadržane u [**Akcijskom planu za jačanje učinkovitosti hrvatskog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma**](#), ovo su najvažnije izmjene u djelokrugu nadležnosti Hanfe koje donosi ZID SPNFT:

- definicija virtualne imovine usklađena je s definicijama FATF-e, kao i s budućim definicijama iz MiCA-e
- proširena je definicija pružanja usluga u odnosu na virtualnu imovinu
- obveza upisa pružatelja usluga virtualne imovine (VASP) u registar pružatelja usluga virtualne imovine kod Hanfe (uz provjeru uvjeta dobrog ugleda za vlasnike i članove uprave)

- zabrana pružanja usluga u vezi s virtualnom imovinom za sve osobe koje nisu upisane u registar Hanfe, osim iznimno za ekvivalente takvih pružatelja usluga koji su licencirani ili registrirani u drugim državama članicama, uz propisan postupak
- detaljnije se propisuju obveze za poduzimanje mjera za provjeru identiteta stvarnog vlasnika
- proširena je obveza prijavljivanja sumnjivih transakcija, osoba i sredstava Uredu za sprječavanje pranja novca
- propisana je suradnja s europskim nadzornim tijelima u pogledu virtualne imovine
- smanjuje se prag obavještanja o gotovinskim transakcijama s 200.000,00 kuna na 10.000,00 eura
- obveznici koji su VASP-ovi dužni su provoditi dubinsku analizu stranke i pri svakoj povremenoj transakciji u vrijednosti od 1.000,00 eura i većoj te pri svakoj povremenoj transakciji koja predstavlja prijenos virtualne imovine u vrijednosti od 1.000,00 eura i većoj
- obveznici koji su VASP-ovi dužni su Hanfi dostaviti godišnji plan rada za tekuću godinu i izvještaj o radu za prethodnu godinu u području sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma, najkasnije do 30. lipnja tekuće godine.

Usluge u odnosu na virtualnu imovinu definiraju se kao:

- skrbništvo i upravljanje virtualnom imovinom
- upravljanje platformom za trgovanje virtualnom imovinom
- razmjena virtualne imovine za fiducijarnu valutu koja je zakonsko sredstvo plaćanja
- razmjena virtualne imovine za drugu virtualnu imovinu
- izvršavanje naloga za virtualnu imovinu
- usluge provedbe ponude odnosno prodaje virtualne imovine
- zaprimanje i prijenos naloga za virtualnu imovinu u ime trećih strana
- savjetovanje o virtualnoj imovini.

Napominje se da se virtualnom imovinom ne smatraju:

- financijski instrumenti u smislu ZTK-a
- elektronički novac u smislu Zakona o elektroničkom novcu
- depoziti u smislu ZOKI-ja
- strukturirani depoziti u smislu ZTK-a
- sekuritizacija u smislu Uredbe (EU) 2017/2402 o utvrđivanju općeg okvira za sekuritizaciju i o uspostavi specifičnog okvira za jednostavnu, transparentnu i standardiziranu sekuritizaciju
- proizvodi životnog ili neživotnog osiguranja
- mirovinski proizvodi
- virtualna imovina koja je jedinstvena i nije zamjenjiva s drugim digitalnim prikazom (NFT-ovi, odnosno *Non-Fungible Tokens*).

.Ove su izmjene stupile na snagu 1. siječnja 2023.

Postojeći VASP-ovi koji već pružaju usluge razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta i/ili skrbničke usluge novčanika ili koji su te usluge počeli pružati nakon stupanja na snagu ZID SPNFT-a, a prije stupanja na snagu pravilnika kojim Hanfa uređuje postupak upisa u registar, dužni su roku od 60 dana od dana stupanja na snagu tog pravilnika u odnosu na djelatnosti skrbništva i upravljanja virtualnom imovinom u ime trećih strana, upravljanja platformom za trgovanje virtualnom imovinom i razmjene virtualne imovine za fiducijarnu valutu Hanfi podnijeti zahtjev za upis u registar pružatelja usluga virtualne imovine.

Subjekti koji obavljaju djelatnosti razmjene virtualne imovine za drugu virtualnu imovinu, izvršavanja naloga za virtualnu imovinu u ime trećih strana, usluge provedbe ponude

odnosno prodaje virtualne imovine, zaprimanja i prijenosa naloga za virtualnu imovinu u ime trećih strana te savjetovanja o virtualnoj imovini obvezni su se uskladiti sa ZID SPNFT-om u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu pravilnika kojim Hanfa uređuje postupak upisa u registar.

◉ Komentar Hanfe

Na temelju odredbi ZID SPNFT-a Hanfa će u 2023. godini nakon provedene javne rasprave donijeti provedbene propise kojima će propisati postupak upisa u registar pružatelja usluga virtualne imovine, procjene dobrog ugleda za vlasnike i članove upravljačkog tijela pružatelja usluga virtualne imovine te dostavljanja izvješća o usklađenosti tih obveznika Hanfi. Nakon stupanja na snagu pravilnika kojim se propisuje postupak upisa u registar pružatelja usluga virtualne imovine za VASP-ove počinje teći rok od 60 dana unutar kojeg su se dužni uskladiti s tom obvezom te podnijeti zahtjev za upis u registar Hanfi.

Osim toga, izmjenama ZID SPNFT-a Hanfa će uskladiti i važeći Pravilnik o postupku procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma te načinu provođenja mjera pojednostavljene i pojačane dubinske analize stranke (NN 59/18, 144/21), a obzirom na to da u opseg njegove primjene ulaze i pružatelji usluga virtualne imovine.

Napominjemo da je trenutačno u izradi i Pravilnik o minimalnim uvjetima koje mora ispunjavati postupak utvrđivanja i provjere identiteta na daljinu, koji donosi ministar financija i koji bi trebao biti komplementaran sa smjernicama EBA-e na tu temu (više o ovome u poglavlju 2.4. Biltena ZTK).

Hanfa postojeće VASP-ove također upućuje na nove obveze koje će za njih nastati stupanjem na snagu i primjenom MiCA-e, a što je detaljnije opisano u poglavlju 5. Biltena ZTK.

2.2. Propisi EU-a

16.12.2022.

Korporativno izvješćivanje o održivosti – CSRD

Direktiva (EU) 2022/2464 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022 o izmjeni Uredbe (EU) br. 537/2014, Direktive 2004/109/EZ, Direktive 2006/43/EZ i Direktive 2013/34/EU u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti objavljena u Službenom listu EU-a br. L 322/15 (dalje u tekstu: CSRD)
Obveznici:

velika poduzeća, te mala i srednja poduzeća od javnog interesa koja su uvrštena, osim mikropoduzeća te uvrštena velika poduzeća kćeri i mala i srednja poduzeća kćeri, osim mikro poduzeća ili podružnice društava iz trećih država

Tekst direktive dostupan je na sljedećoj poveznici: [Direktiva u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti \(CSRD\)](#)

CSRD stupio je na snagu 5. siječnja 2023., a primjenjuje se od 1. siječnja 2024. na financijske godine koje počinju 1. siječnja 2024. ili nakon tog datuma.

Fokus je CSRD-a uređenje okvira korporativnog izvješćivanja u pogledu okolišnih, društvenih i upravljačkih pitanja (dalje u tekstu: ESG pitanja) iz dvije perspektive, a koje zahtijevaju prikaz informacija primjenom načela dvostruke materijalnosti (engl. *double materiality*):

- kako ESG pitanja utječu na poslovanje društva (razvoj, poslovne rezultate i položaj poduzeća)
- kako samo društvo svojim poslovnim modelom utječe na ESG pitanja.

Osim prikaza informacija u pogledu pitanja razvoja, poslovnih rezultata i financijskog položaja poduzeća, kroz izvještavanje o održivosti bit će potrebno, da spomenemo samo neke od podataka, objavljivati i informacije potrebne za razumijevanje učinka aktivnosti poduzeća na pitanja poštovanja ljudskih prava, pitanja borbe protiv korupcije, pitanja u vezi s podmićivanjem te pitanja odnosa prema zaposlenicima, prirodnom okolišu u kojem društvo posluje te zajednici na koju poslovanje društva može imati bitnog utjecaja.

Donošenje CSRD-a predstavlja bitan pozitivan iskorak u području nefinancijskog izvještavanja, tj. izvješćivanja o održivosti u smislu podizanja razine transparentnosti objava korporativnog sektora u vezi s ESG pitanjima, koji pritom obuhvaća puno širi krug obveznika u odnosu na dosadašnji zakonodavni okvir.

Objava korporativnih podataka o održivosti prema CSRD-u omogućit će investicijskoj zajednici te širem krugu zainteresiranih dionika raspolaganje relevantnim, usporedivim i sveobuhvatnim podacima vezi s ESG aspektima poslovanja društava. Ulagačima će ona stoga omogućiti donošenje informiranih ulagačkih odluka, a široj zajednici detaljan uvid u načine kako društva upravljaju ESG pitanjima te predstavlja li (i u kojoj mjeri) poslovni model društva rizik za okruženje u kojem društvo posluje.

Pozadina donošenja CSRD-a:

CSRD predstavlja najnoviji u nizu propisa povezanih s nefinancijskim izvješćivanjem u vezi s održivosti. Nefinancijsko izvješćivanje prvotno je uvedeno Direktivom o nefinancijskom izvješćivanju iz 2014. (Direktiva NFRD), koja je izmijenila i dopunila Direktivu o računovodstvu iz 2013. uvođenjem odredbi u vezi s izvješćivanjem o okolišu i određenim društvenim pitanjima. Europska komisija također je 2017. donijela neobvezujuće Smjernice u vezi objave nefinancijskih podataka s ciljem poticanja korporativnog sektora u vezi objavljivanja informacija povezanih s ESG čimbenicima. Međutim, dosadašnji zakonodavni okvir nije značajnije utjecao na podizanje standarda nefinancijskog izvješćivanja u vezi s održivosti tj. imao je ograničen obuhvat.

CSRD se nadovezuje na Direktivu NFRD proširujući opseg obuhvaćenih poduzeća, ali i namećući objavu bitno većeg opsega informacija te detaljnije zahtjeve u vezi s ESG izvješćivanjem tvrtkama obuhvaćenim opsegom primjene CSRD-a.

Naime, kako bi se osigurala uspješna provedba **Europskog zelenog plana**, bilo je potrebno ojačati postojeći zakonodavni okvir te donijeti set propisa u vezi s pitanjem održivog poslovanja i održivog financiranja. Tako su donesene Uredba o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga (**Uredba SFDR**), Uredba o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe SFDR (**Uredba o taksonomiji**) i izmjena Uredbe o indeksima koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u financijskim instrumentima i financijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova (**Uredba o izmjeni Uredbe 2016/1011 u pogledu referentnih vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti EU-a usklađenih s Pariškim sporazumom te objavama u vezi s održivošću za referentne vrijednosti**), a jedna od ključnih zakonodavnih mjera u vezi s izvješćivanjem o održivom poslovanju bilo je i donošenje ovog propisa.

Usvajanjem CSRD-a jednaka se važnost sada daje financijskim i nefinancijskim podacima, tj. podacima o održivosti društava. Izvješća o održivosti postat će sastavni dio izvješća posloводства i biti predmetom obvezne vanjske provjere kao što su to već financijska izvješća.

Odredbama CSRD-a predviđeno je da pružanje usluga vanjskih provjera izvješća o održivosti smiju obavljati vanjski revizori, ali i neovisni pružatelji usluga provjere te se stoga CSRD-om uređuju i pitanja standarda provjere izvješća o održivosti. Pritom se inicijalno predviđa provođenje tzv. ograničene provjere s postupnim prelaskom na provođenje tzv. razumne provjere, a kako bi se omogućio progresivan razvoj tržišta provjere informacija o održivosti i prakse izvješćivanja poduzeća.

Europska komisija zadužena je za donošenje delegiranih akata kojima će se definirati standardi provođenja ograničene i razumne provjere izvješćivanja o održivosti, a do njihova donošenja države članice mogu primjenjivati nacionalne standarde, provjere, postupke ili zahtjeve.

Društva će biti dužna objavljivati navedena izvješća na svojim internetskim stranicama, a nadležnim tijelima dostavljati ih u elektroničkom obliku (u XHTML formatu u skladu s Uredbom ESEF).

Države članice imaju obvezu prenijeti odredbe CSRD-a u relevantne nacionalne propise do 6.7.2024. U hrvatskom će zakonodavnom okviru stoga do navedenog roka biti potrebno izmijeniti i dopuniti Zakon o računovodstvu, Zakon o tržištu kapitala i Zakon o reviziji te donijeti i/ili izmijeniti relevantne pravilnike.

Obveznici prema CSRD-u:

Obveznici su CSRD-a društva sa sjedištem u EU-u te društva kćeri ili podružnice iz trećih država pod uvjetima propisanim CSRD-om.

Opseg obveznika društava društva sa sjedištem u EU-u:

Velika poduzeća, te mala i srednja poduzeća od javnog interesa koja su uvrštena, osim mikropoduzeća. Napominje se da CSRD definira nova pravila za izračun neto prihoda za društva za osiguranje i kreditne institucije, a prilikom klasifikacije kao velikog, srednjeg ili malog poduzeća.

Društva obveznici iz trećih država:

Postoje dva kriterija uz kumulativno ispunjavanje. Prvi je kriterij da društva iz trećih država unutar EU-a ostvaruju godišnji neto promet veći od 150 milijuna eura u svakoj od zadnje dvije financijske godine. Drugi je kriterij da moraju imati najmanje jedno poduzeće kći s poslovnim nastanom unutar EU-a, na čije se krajnje matično poduzeće primjenjuje pravo treće zemlje ili najmanje jednu EU podružnicu s neto prometom većim od 40 milijuna eura unutar EU-a u prethodnoj godini. Društva kćeri pri tome moraju potpadati u kategoriju uvrštenih velikih poduzeća i malih i srednjih poduzeća, osim mikropoduzeća.

Rokovi izvještavanja prema CSRD-u:

2025. – za financijsku godinu 2024. izvješća o održivosti morat će objaviti velika poduzeća koja su ujedno subjekti od javnog interesa (poduzeća čiji su prenosivi vrijednosni papiri uvršteni za trgovanje na uređenom tržištu, kreditne institucije, društva za osiguranje ili društva koja države članice u svom nacionalnom zakonodavstvu odrede kao subjekte od javnog interesa koja na datum bilance premašuju prosječan broj od 500 zaposlenika tijekom financijske godine)

2026. – za izvješća koja pokrivaju 2025. godinu – velika poduzeća koja nisu pokrivena obvezama objava u 2025. za 2024.

2027. – za izvješća koja pokrivaju 2026. godinu – uvrštena mala i srednja poduzeća te male i nekompleksne kreditne institucije i vlastita društva za osiguranje koja su određena velikima ili su uvrštena i koja nisu mikropoduzeća
- **primjenjuje se opt-out opcija za uvrštena mala i srednja poduzeća – mogu se odlučiti početi objavljivati izvješća o održivosti tek počevši od 2028.**

2028. – društva u vlasništvu društava iz trećih država koja su uvrštena velika poduzeća kćeri i mala i srednja poduzeća kćeri, osim mikropoduzeća ili podružnice koje su u prethodnoj godini unutar EU-a ostvarile promet veći od 40milijuna eura.

Sadržaj izvješća u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti (tzv. ESRS standardi):
Za definiranje opsega izvješćivanja te izradu ESRS standarda Europska komisija zadužila je EFRAG, Europsku savjetodavnu grupu za financijsko izvješćivanje. Standardi će se donijeti u formatu Komisijinih delegiranih akata.

- do 30. lipnja 2023. – skup standarda izvješćivanja o održivosti – informacije koje bi sva poduzeća trebala objavljivati u pogledu svih pitanja održivosti i koje sudionici na financijskom tržištu trebaju kako bi ispunili obveze objavljivanja iz Uredbe SFDR
- do 30. lipnja 2024. – skup standarda izvješćivanja usmjeren je na uvrštena srednja i mala poduzeća, podatke koji su specifični za pojedine sektore u kojima poduzeća posluju (tzv. sektorski standardi), dodatne specifične informacije

Set standarda čine 2 horizontalna te 10 tematskih standarda: 5 u vezi s okolišnim pitanjima, 4 u vezi s društvenim pitanjima te 1 u vezi s pitanjem upravljanja.

Prilikom izrade ESRS standarda EFRAG se vodi i relevantnim međunarodno priznatim načelima i okvirima poslovnog i društveno odgovornog poslovanja te održivog razvoja, uključujući UN-ove ciljeve održivog razvoja, UN-ova vodeća načela o poslovanju i ljudskim pravima, Smjernice OECD-a za multinacionalna poduzeća, Smjernice OECD-a o postupanju s dužnom pažnjom za odgovorno poslovno ponašanje i povezane sektorske smjernice, Globalni sporazum UN-a, Trostranu deklaraciju Međunarodne organizacije rada (MOR) o načelima za multinacionalna poduzeća i socijalnu politiku, normu ISO 26000 o društvenoj odgovornosti i UN-ova načela odgovornog ulaganja.

Ovo je iznimno bitno kako bi ESRS standardi bili prihvaćeni i od globalne zajednice, posebno od obveznika CSRD-a iz trećih država.

Sveobuhvatnost tih izvješća očituje se i u obvezi društava u pogledu prikazivanja jasno i precizno postavljenih ESG ciljeva kao i obvezne godišnje objave u vezi napretka u njihovoj realizaciji, definiranja neposrednih odgovornosti u vezi s postizanjem ciljeva održivosti društva unutar i izvan samog društva (povezani poslovni dionici), načina provođenja politika dužne pažnje, prikaza podataka u vezi s nematerijalnom imovinom (društveni, ljudski i intelektualni kapital) itd.

◉ **Komentar Hanfe**

Pozdravljamo odluku o donošenju CSRD-a te povezanih standarda o izvješćivanju u pogledu korporativne održivosti s obzirom na to da ono predstavlja kamen temeljac za izgradnju cjelokupnog okvira u vezi s održivim financiranjem.

Iako će društva obveznici inicijalno vrlo vjerojatno imati značajnije troškove u vezi s prilagodbom poslovnih modela kako bi mogla izvješćivati prema odredbama ESRS standarda, javna istraživanja utvrdila su kako društva koja već objavljuju izvještaje u kojima prikazuju na koji način adresiraju društvena i okolišna pitanja ostvaruju značajne koristi. Međutim, do sada su takva društva morala birati prema kojim će standardima izvješćivati, a takvi standardi često nisu bili usporedivi, što je predstavljalo problem zainteresiranim ulagateljima ili drugim dionicima unutar zajednice. Poduzeća koja su izvješćivala o nefinancijskim informacijama ponekad su imala i značajne troškove u vezi s takvim izvješćivanjem jer su prakticirala izvješćivati i u skladu s nekoliko različitih standarda ne bi li privukla što širi krug potencijalnih investitora.

Primjena ESRS standarda omogućit će, između ostalog, dostupnost vjerodostojnih, znanstveno utemeljenih i usporedivih informacija prikazanih kroz standardiziran i transparentan način. Takve informacije bit će vrlo korisne kako za procjenu rizika ulaganja tako i za uloge poduzeća unutar društvene zajednice. Nova pravila izvješćivanja osigurat će da ulagatelji i drugi dionici imaju pristup informacijama u vezi utjecaja klimatskih promjena na poslovni model društva te aktivnosti društva usmjerenih na njihovo umanjivanje ili prilagodbu njima, odnosa društva u vezi zaštite bio raznolikosti i voda, upravljanja otpadom te brojnim društvenim pitanjima poput odnosa prema zaposlenicima, društvenoj zajednici, dobavljačima i kupcima.

Objava ovakvih izvješća trebala bi poboljšati percepciju javnosti u odnosu na poslovni model društava te osigurati veću lojalnost potrošača i bolje odnose s različitim dionicima, niže troškove financiranja jer se širi krug potencijalnih izvora financiranja te manje i rjeđe značajne prekide poslovanja. Preduvjet za to bio bi da takva društva zaista i primjenjuju relevantne mjere dužne pažnje u vezi pitanja održivosti, a izvješćivanje o navedenom zapravo je nadgradnja/informiranje povezanih dionika i javnosti.

Konačno, u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju troškovi izvješćivanja postepeno bi se trebali smanjivati usklađivanjem informacija koje treba dostaviti, tj. primjenom samo jednog standarda.

Početak objave ESR izvješća od iznimne je važnosti za sudionike u financijskom sektoru koji su obveznici objava prema Uredbi SFDR. Financijski tržišni sudionici time bi mogli u potpunosti ispuniti svoje obveze izvješćivanja i odmaknuti se od korištenja procjena koje nemaju ishodište u informacijama objavljenim od strane samih društava u koja se ulaže.

Objavom ovakvih izvješća podići će se i ukupna razina transparentnosti na tržištu kapitala.

Odredbe CSRD-a transponirat će se u nacionalno zakonodavstvo kroz nekoliko propisa: odredbe u vezi obveznika izvješćivanja konkretno u Zakon o računovodstvu. Trenutačne odredbe Zakona o računovodstvu (dalje u tekstu: ZoR) u vezi definicija poduzeća od javnog interesa te velikih poduzeća imaju puno širi obuhvat obveznika u odnosu na odredbe Direktive o računovodstvu (Direktive o nefinancijskom izvješćivanju). Svi subjekti nadzora Hanfe iz financijskog sektora, bez obzira na to jesu li uvršteni ili ne, koje financijske usluge pružaju te kolika im je veličina aktive i prihoda, smatraju se velikim poduzećima i poduzećima od javnog interesa.

Što se tiče nefinancijskog izvješćivanja, zbog ograničenja također definiranog ZoR-om da se obveza nefinancijskog izvješćivanja odnosi na velike poduzetnike koji su od javnog interesa i koji u prethodnoj godini imaju preko 500 zaposlenika, broj obveznika nefinancijskog izvješćivanja iz financijskog sektora ipak je sužen.

Pritom je bitno uzeti u obzir da je ZoR proširio opseg subjekata od javnog interesa u odnosu na definiciju danu u Direktivi o računovodstvu te popis subjekata od javnog interesa obuhvaća sve subjekte nadzora Hanfe, bez obzira na veličinu njihove bilance, godišnje prihode ili broj zaposlenih. Posljedično, članak 5. ZOR-a velikim poduzetnicima smatra i društva za osiguranje, društva za reosiguranje, leasing društva, društva za upravljanje UCITS fondovima, društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima, UCITS fondove, alternativne investicijske fondove, mirovinska društva koja upravljaju obveznim

mirovinskim fondovima, mirovinska društva koja upravljaju dobrovoljnim mirovinskim fondovima, dobrovoljne mirovinske fondove, obvezne mirovinske fondove te mirovinska osiguravajuća društva, društva za dokup mirovine, faktoring društva, investicijska društva, burze, operatere MTP-a, središnja klirinška depozitarna društva, operatere središnjeg registra, operatere sustava poravnanja i/ili namire i operatere Fonda za zaštitu ulagatelja neovisno o tome ispunjavaju li kvantitativne uvjete za klasifikaciju kao velikog poduzetnika.

Što bi u tom smislu trenutačne odredbe ZoR-a u odnosu na obveze objava prema CSRD-u značile za financijske subjekte nadzora Hanfe?

- u 2025. obveznici objava izvješća o održivosti za 2024. bi bili subjekti nadzora Hanfe koji imaju preko 500 zaposlenika (jer se svi subjekti nadzora Hanfe po ZoR-u smatraju velikim poduzetnicima)
- u 2026. nastupila bi obveza objave izvješća za sve financijske subjekte nadzora Hanfe, a s obzirom na odredbu ZoR-a koja ih svrstava u velike poduzetnike.

Međutim, CSRD u uvodnoj izjavi 17 ipak navodi da se prema subjektima od javnog interesa ne bi trebalo postupati kao prema velikim poduzećima za potrebe primjene zahtjeva za izvješćivanje o održivosti.

Kada bi se na navedene subjekte primjenjivale isključivo odredbe kako je definirano CSRD-om, tada bi, pored onih koji su obveznici u 2025. za 2024., obveza objavljivanja u 2026. za financijsku godinu 2025. započela samo za društva koja potpadaju pod velika društva prema kriterijima veličine aktive, prihoda ili broja zaposlenika (trebaju biti ispunjena 2 od 3 kriterija), što znači da bi opseg obveznika bio puno manji.

O ovim odredbama i njihovom tumačenju sigurno će se raspravljati prilikom nacionalne transpozicije CSRD-a, a o čemu će Hanfa izvještavati subjekte nadzora.

27.12.2022.

Digitalna operativna otpornost – DORA

Uredba o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor i izmjeni uredbi (EZ) br. 1060/2009, (EU) br. 648/2012, (EU) br. 600/2014, (EU) br. 909/2014 i (EU) 2016/1011 (Uredba DORA) i Direktiva (EU) 2022/2556 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o izmjeni direktiva 2009/65/EZ, 2009/138/EZ, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU, 2014/65/EU, (EU) 2015/2366 i (EU) 2016/2341 u pogledu digitalne operativne otpornosti za financijski sektor objavljena u Službenom listu EU br. 333 (dalje u tekstu: DORA)

Obveznici: **ID CSD TRŽIŠNI OPERATERI CCP CSD TR veliki UAIF DZU DO DOR TR IORP Posrednici u osiguranju Posrednici u reosiguranju i sporedni posrednici u osiguranju (koji su veliki poduzetnici) DRSP CASPs - pružatelji usluga povezanih s kriptoinovinom koji imaju odobrenje za rad i izdavatelje ART i EMT tokena DZU CFSP**

Tekstovi ove uredbe i direktive nalaze se na sljedećim poveznicama:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32022R2554>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32022L2556>

DORA je stupila na snagu 17. siječnja 2023., a primjenjuje se od 17. siječnja 2025.

DORA u odnosu na pružatelje usluga u financijskom sektoru uređuje pitanja vezana za informacijski, komunikacijski i tehnološki (IKT) rizik te postavlja pravila o upravljanju IKT rizicima, izvješćivanju o incidentima, testiranju operativne otpornosti i praćenju rizika trećih strana u području IKT-a. Cilj je DORA-e konsolidirati i unaprijediti zahtjeve u pogledu IKT rizika kao dio zahtjeva u pogledu operativnog rizika koji su se dosad zasebno razmatrali u različitim pravnim aktima EU-a. Iako su tim aktima obuhvaćene glavne kategorije financijskih rizika (npr. kreditni rizik, tržišni rizik, kreditni rizik druge ugovorne strane, rizik likvidnosti, rizik ponašanja na tržištu), njima u vrijeme njihova donošenja nisu sveobuhvatno obrađene sve komponente operativne otpornosti. Pravila za operativne rizike u sektorskim propisima često su se temeljila na tradicionalnom kvantitativnom pristupu nošenja s rizikom (to jest određivanje kapitalnog zahtjeva za pokrivanje IKT rizika) te nisu bila ciljana kvalitativna pravila za sposobnosti za zaštitu, otkrivanje, ograničenje, oporavak i popravak u slučaju IKT incidenata ili za sposobnosti za izvješćivanje i digitalno testiranje. DORA-om se stvara regulatorni okvir za digitalnu operativnu otpornost u sklopu kojeg sva financijska poduzeća moraju osigurati da su otporna na sve vrste poremećaja i prijetnji povezanih s IKT-om i da mogu primjereno odgovoriti na eventualne poremećaje te oporaviti svoje poslovanje. Navedeni zahtjevi moraju se primijeniti u svim državama članicama EU-a.

Kako bi se osigurala proporcionalnost u pristupu, na neke financijske subjekte primjenjuju se izuzeća od primjene DORA-e. Među takvim su financijskim subjektima upravitelji alternativnih investicijskih fondova koji ne prelaze pragove iz AIFMD-a (u RH to su mali i srednji UAI-ovi), mala društva za osiguranje i društva za reosiguranje iz članka 6. Zakona o osiguranju te institucije za strukovno mirovinsko osiguranje koje upravljaju mirovinskim programima koji zajedno nemaju više od ukupno 15 članova. Osim toga, od primjene DORA-e izuzeti su posrednici u osiguranju, posrednici u reosiguranju i sporedni posrednici u osiguranju koji se smatraju mikropoduzećima ili malim ili srednjim poduzećima.

DORA također predviđa i pojednostavnjeni okvir za upravljanje IKT rizicima koji od subjekata nadzora Hanfe mogu primjenjivati mala i nepovezana investicijska društva te male institucije za strukovno mirovinsko osiguranje koje upravljaju mirovinskim programima koji nemaju više od ukupno 100 članova.

Osim toga, DORA u nizu odredbi predviđa izuzeća za obveznike koji su mikropoduzeća, kao i proporcionalnu primjenu odredbi, uzimajući u obzir njihovu veličinu i ukupni profil rizičnosti te prirodu, opseg i složenost njihovih usluga, aktivnosti i poslovanja.

U cilju realizacije odredbi DORA-e u odnosu na pružatelje iz financijskog sektora, Europska nadzorna tijela (EIOPA, ESMA, EBA) dobivaju niz mandata koji trebaju biti izvršeni prije datuma početka primjene (dakle prije 17. siječnja 2025. godine). Mandatima su definirane nove uloge Europskih nadzornih tijela i njihove kontinuirane zadaće poput prikupljanja/analize glavnih incidenata povezanih s IKT-om, nadzor nad kritičnim trećim stranama pružateljima IKT usluga, financijske međusektorske vježbe i dr. Stoga su Europska nadzorna tijela započela s pripremom provedbenih akata s rokom izrade 12/18 mjeseci od stupanja na snagu DORA-e. Radi se o ukupno 8 RTS-ova, 2 ITS-a i 2 smjernice, a u kojima se posebno u obzir mora uzeti načelo proporcionalnosti.

Trenutačno nije poznato koje će od Europskih nadzornih tijela biti glavno nadzorno tijelo za pojedinu kritičnu treću stranu pružatelja IKT usluga, a s obzirom na to da DORA predviđa da se bilo koje od triju Europskih nadzornih tijela može imenovati glavnim nadzornim tijelom, a što ovisi o strukturi klijenata takvog subjekta.

Za sve provedbene akte Europska nadzorna tijela održat će javna savjetovanja (lipanj i studeni 2023.), o čemu će Hanfa obavijestiti industriju putem objava na Hanfinim internetskim stranicama te je pozvati na aktivno sudjelovanje u takvim savjetovanjima.

Uz DORA-u je usvojena i Direktiva (EU) 2022/2556 koja mijenja sektorske propise u kojima se nalaze trenutačni zahtjevi koji se odnose na upravljanje IKT rizikom u financijskom sektoru. Trenutačni zahtjevi su različiti i ponekad nepotpuni. U nekim je slučajevima IKT rizik samo implicitno obuhvaćen kao dio operativnog rizika, a u drugima uopće nije obuhvaćen. Ove izmjene osiguravaju dosljednost s DORA-om, a što se tiče subjekata nadzora Hanfe, zahtijevat će izmjene sljedećih zakona: ZOIFJP, ZOS, ZAIF, ZOSI, ZTK, ZMOD i ZDMF.

○ **Komentar Hanfe**

HANFA je krajem ožujka 2023. putem Webexa **održala seriju sastanaka sa subjektima nadzora u cilju upoznavanja subjekata s obvezama koje za njih proizlaze iz DORA-e** te pozvala subjekte nadzora na aktivno sudjelovanje u javnim konzultacijama koje će Europska nadzorna tijela organizirati vezano uz provedbene akte. Istaknuta je nužnost pravovremene pripreme za nadolazeće obveze i planiranje potrebnih kapaciteta za njihovu provedbu. Ključno je da hrvatski subjekti nadzora aktivno prate javna savjetovanja vezano za izradu provedbenih akata, prvenstveno iz perspektive proporcionalne primjene DORA-e, te da Hanfi pravovremeno skrenu pažnju na elemente provedbenih propisa koji odstupaju od načela proporcionalnosti za male i nekompleksne subjekte.

Najveći utjecaj stupanja DORA-e na snagu očekuje se u području testiranja digitalne operativne otpornosti s obzirom na to da većina financijskih subjekata nije provodila takva testiranja u mjeri koje propisuje DORA. Manje poteškoće očekuju se u uspostavi sustava izvješćivanja o značajnim IKT incidentima, obavješćivanja o ozbiljnim kibernetičkim prijetnjama i razmjene informacija o prijetnjama i ranjivostima.

Stoga će financijski subjekti morati podići kompetenciju svojih IT službi u svrhu ranog detektiranja mogućih incidenata. Pozitivnim se ocjenjuje trenutačno stanje u pogledu upravljanja IKT rizikom i rizikom povezanim s vanjskim dobavljačima IKT usluga jer Hanfa već godinama nadzire navedena područja i dio financijskih subjekata već ima iskustva u upravljanju navedenim rizicima.

Napominje se da se DORA ne primjenjuje izravno na:

- mirovinska društva
- mirovinska osiguravajuća društva
- UAIF-ove koji ne prelaze pragove za veliki UAIF
- leasing društva
- faktoring društva.

Na je održanim webinarima sa subjektima nadzora dogovorena preliminarna izrada liste IT ugovorenih trećih strana i potencijalnih podugovaratelja te je subjektima nadzora preporučena izrada inicijalne gap analize u cilju detektiranja trenutačnog statusa i budućih potrebnih aktivnosti u skladu s DORA-om.

2.6.2022.

DLT Pilot režim

Uredba (EU)2022/858 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2022. o pilot-režimu za tržišne infrastrukture temeljene na tehnologiji distribuiranog zapisa i o izmjeni uredaba (EU) br.600/2014 i (EU) br.909/2014 te Direktive 2014/65/EU objavljena u Službenom listu EU br. L 151/1 (dalje u tekstu: DLT Pilot režim).

ID CSD TRŽIŠNI OPERATERI

Tekst uredbe dostupan je na sljedećoj poveznici:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R0858&from=HR>

DLT Pilot režim u cijelosti se primjenjuje od 23. ožujka 2023. godine.

DLT Pilot režim dio je šireg paketa mjera u vezi digitalnih financija na razini EU-a. Radi se o pravnom okviru koji omogućava operaterima tržišne infrastrukture testiranje i primjenu tehnologije distribuiranog zapisa (DLT-a) u poslovima trgovanja s kriptoinovinom koja se smatra financijskim instrumentom te u poslovima njezine namire.

DLT Pilot režim uspostavlja pravila u vezi s:

- odobrenjem za upravljanjem DLT tržišnom infrastrukturom
- ograničenjima u vezi s DLT financijskim instrumentima koji mogu biti uvršteni za trgovanje i namireni na DLT-u
- suradnjom između DLT tržišnih upravitelja, nadležnih tijela i ESMA-e.

Ciljevi su DLT Pilot režima:

- praćenje razvoja kriptoinovine koja se smatra financijskim instrumentima i DLT tržišne infrastrukture
- uz istodobno zadržavanje visoke razine zaštite ulagatelja, integriteta tržišta, financijske stabilnosti i transparentnosti te
- izbjegavanje regulatorne arbitraže i regulatornih nedostataka.

Prije usvajanja DLT Pilot režima zakonodavstvo Europske unije u dijelu financijskih usluga i tržišta kapitala nije predviđalo ovakav razvoj DLT-a te je sadržavalo odredbe koje mogu isključiti ili ograničiti upotrebu DLT-a pri izdavanju, trgovanju i namiri kriptoinovine koja se smatra financijskim instrumentima. S obzirom na to da se od „tokenizacije“ financijskih instrumenata odnosno digitalnog prikaza financijskih instrumenata u okviru distribuiranih zapisa te izdavanja, pohrane i prijenosa financijskih instrumenata u okviru distribuiranog zapisa očekuje povećanje učinkovitosti procesa trgovanja i procesa poslije trgovanja, donesen je ovaj zasebni režim koji iznimno omogućuje regulatorno eksperimentiranje kod primjene DLT-a u „klasičnim“ tržišnim infrastrukturomama.

DLT tržišne infrastrukture koje mogu koristiti ovaj privremeni režim su:

- investicijska društva i operateri mjesta trgovanja mogu podnijeti zahtjev za upravljanjem DLT multilateralnom trgovinskom platformom (DLT MTF)
- središnji depozitoriji vrijednosnih papira mogu podnijeti zahtjev za upravljanjem DLT sustavom za namiru vrijednosnih papira (DLT SS)
- subjekti navedeni u prethodne dvije točke mogu podnijeti zahtjev za kombiniranim DLT trgovinskim i sustavom namire (DLT TSS)
- subjekt koji nema odobrenje za rad na temelju Uredbe (EU) br. 909/2014 (CSDR) ili MiFID-a II može podnijeti zahtjev za izdavanje takvih odobrenja za rad (jednog ili oboje), pri čemu ne mora zadovoljavati uvjete iz ova dva propisa za koje DLT Pilot režim predviđa korištenje izuzetaka te istodobno podnosi zahtjev za posebno odobrenje na temelju DLT Pilot režima.

DLT Pilot režim predviđa i određena ograničenja o tome koji se financijski instrumenti DLT mogu koristiti u ovom režimu (trgovina i njihovo evidentiranje i namirenje):

- (na razini pojedinačnog financijskog instrumenta) dionice tržišne kapitalizacije ispod 500 milijuna eura, obveznice i instrumenti tržišta novca veličine izdanja ispod

milijarde eura i UCITS fondovi čija je imovina pod upravljanjem ispod 500 milijuna eura

- (na razini svih financijskih instrumenata u DLT tržišnoj infrastrukturi) ukupna tržišna vrijednost svih financijskih instrumenata DLT koji su uvršteni za trgovanje u tržišnoj infrastrukturi DLT ili su evidentirani u tržišnoj infrastrukturi DLT ne smije premašiti 6 milijardi eura u trenutku uvrštenja za trgovanje ili početnog evidentiranja novog financijskog instrumenta DLT (ako tržišna vrijednost naknadno poraste do ili iznad 9 milijardi eura, operater tržišne infrastrukture DLT obavezan je aktivirati prijelaznu strategiju).

Kao dio posebnih odobrenja za upravljanje DLT tržišnom infrastrukturom, operaterima mjesta trgovanja i CSD-ovima mogu se dodijeliti privremena izuzeća, na razdoblje do šest godina (tri godine uz mogućnost produljenja za maksimalno dodatno tri godine), od određenih postojećih zahtjeva zakonodavstva EU-a o financijskim uslugama kako bi se omogućila upotreba DLT-a bez kršenja tog zakonodavstva. Ova privremena izuzeća od primjene trenutnih pravila iz CSDR-a i MiFID-a/MiFIR-a ključni su operativni dio DLT Pilot režima. Za primjenu ovih izuzeća podnositelji zahtjeva moraju tražiti eksplicitno odobrenja od nadležnog tijela (u RH to je Hanfa), uz definiranje uvjeta i kompenzacijskih mjera koje podnositelji zahtjeva moraju primjenjivati umjesto ovih pravila. Hanfa može odbiti izdati posebno odobrenje za upravljanje ako postoje značajni rizici za zaštitu ulagatelja, integritet tržišta i financijsku sigurnost ili ako postoji rizik zaobilaženja postojećih zahtjeva.

Hanfa je izmjenama ZTK-a u 2022. određena kao nadležno tijelo za provedbu DLT Pilot režima, a što uključuje i izdavanje posebnih odobrenja za upravljanje DLT tržišnom infrastrukturom, kao i odobravanje spomenutih izuzeća od pravila iz CSDR-a i MiFID-a/MiFIR-a.

🔴 Komentar Hanfe

Kako bi educirala javnost o ovom novom režimu, Hanfa je prethodno, u ožujku 2021., dok su suzakonodavci EU-a još pregovarali o ovom propisu, objavila prezentaciju tadašnjeg prijedloga DLT Pilot režima. Prezentacija je dostupna putem sljedećeg linka: [Prezentacija MiCA i DLT REŽIM](#), s napomenom da je navedeni pregled rađen na temelju inicijalnog zakonodavnog prijedloga EK-a te da taj pregled ne predstavlja konačni tekst ovoga propisa (ni konačni tekst MiCA-e). Osim toga, a kako bi se skrenula pažnja na mogućnosti ovoga režima te na otvorena pitanja, Hanfa je u ožujku 2021. također objavila [Dokument za javnu raspravu - Novi DLT Pilot Režim](#), a u kojemu je predstavila svoje stavove i prijedloge vezane za ovaj režim.

Detaljnije informacije o usvojenoj verziji DLT Pilot režima dostupne su na internetskoj stranici Hanfe pod kategorijom „Fintech“ putem sljedeće poveznice: [DLT pilot režim \(hanfa.hr\)](#). Na ovom dijelu internetske stranice Hanfe također se nalaze informacije o ESMA-inim [Smjernicama o standardnim obrascima, formatima i predlošcima za podnošenje zahtjeva za izdavanje odobrenja za upravljanje tržišnim infrastrukturama DLT](#), a u kojima su propisani standardni obrasci za podnošenje ovakvih zahtjeva.

DLT ima veliki potencijal za optimiziranje procesa trgovanja i poslije trgovanja. Upotrebom DLT-a kojom se sve transakcije evidentiraju u distribuiranom zapisu može se ubrzati i kombinirati trgovanje i namiru na način da se odvijaju gotovo u stvarnom vremenu te se može omogućiti kombiniranje usluge i aktivnosti trgovanja te usluge i aktivnosti poslije trgovanja. Bez DLT Pilot režima, po pravilima koja su sada na snazi, kombinacija aktivnosti trgovanja i aktivnosti poslije trgovanja u okviru jednog subjekta ne bi bila moguća, bez obzira na tehnologiju koja se upotrebljava. U tom smislu Hanfa posebno zanimljivim

smatra moguće koristi DLT-a u pogledu kombiniranja aktivnosti koje obično provode multilateralne trgovinske platforme i sustavi za namiru vrijednosnih papira.

Hanfa kao nadležno tijelo također može odrediti niže pragove u odnosu na:

- maksimalnu tržišnu kapitalizaciju dionica, vrijednost izdanja obveznica i instrumenata tržišta novca, tržišnu vrijednost imovine pod upravljanjem UCITS fonda
- ukupnu tržišnu vrijednost svih financijskih instrumenata DLT koji su uvršteni za trgovanje u tržišnoj infrastrukturi DLT ili su evidentirani u tržišnoj infrastrukturi DLT (u odnosu na maksimum određen DLT Pilot režimom od 6 milijardi eura).

Hanfa do trenutka objave ovog izdanja Biltena TK nije zaprimila zahtjev za izdavanje odobrenja za upravljanje tržišnim infrastrukturama DLT. Međutim, kada i ako Hanfa zaprimi takav zahtjev, procijeniti će potrebu za eventualnim određivanjem nižih pragova, a uzimajući u obzir specifičnosti hrvatskog tržišta kapitala, konkretni zahtjev, kao i potrebu zaštite ulagatelja i očuvanje integriteta tržišta.

Upućuju se ponajviše investicijska društva, središnji depozitoriji vrijednosnih papira te operateri uređenog tržišta da se upoznaju s mogućnostima koje DLT Pilot režim pruža s obzirom na to da su oni ovlašteni podnijeti zahtjev za odobrenje za upravljanje DLT tržišnom infrastrukturom.

29.12.2022.

Mehanizam za korekciju tržišta kod izvedenica na plin

Uredba Vijeća (EU) 2022/2578 od 22. prosinca 2022. o uspostavi mehanizma za korekciju tržišta radi zaštite građana Unije i gospodarstva od pretjerano visokih cijena objavljena u Službenom listu EU br. L 335 (dalje u tekstu: MCMR)

Tekst uredbe dostupan je na sljedećoj poveznici:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32022R2578>

MCMR objavljen je u Službenom listu EU-a 29. prosinca 2022. te je stupio na snagu 1. veljače 2023. i primjenjuje se na razdoblje od jedne godine, počevši od 15. veljače 2023.

Svrha je donošenja MCMR-a uspostavljanje mehanizma korekcije tržišta za zaštitu građana i gospodarstva Unije od pretjerano visokih cijena plina.

Koji su bili razlozi uvođenja MCM-a?

U kolovozu 2022. zabilježen je vrhunac cijena plina u EU bez presedana – porast od 1000 % u usporedbi s cijenama u prethodnim desetljećima. Tijekom posljednjih deset godina prosječna cijena plina bila je između 5 EUR/MWh i 35 EUR/MWh. Title Transfer Facility (TTF), koji je najčešće korišteno referentno čvorište cijene plina u EU-u, igra ključnu ulogu na europskom veleprodajnom tržištu plina. U kolovozu 2022. cijene TTF-a za mjesec unaprijed i dan unaprijed dosegnule su najvišu razinu svih vremena od preko 300 EUR/MWh. Najviše razine cijena dosegnute su tijekom pet uzastopnih dana trgovanja od 22. do 26. kolovoza 2022., kada su bile iznad 265 EUR/MWh. Porast cijene u kolovozu imao je vrlo štetan utjecaj na gospodarstvo EU-a, povećavajući financijski teret za kupce energije i dovodeći u pitanje sigurnost opskrbe na tržištu EU-a. Vojna agresija Rusije protiv Ukrajine i rusko korištenje opskrbe plinom kao oružja i dalje utječu na tržišta i čine sigurnost opskrbe izazovnom u EU-u.

Što je MCM?

MCM je alat koji pokušava kontrolirati cijenu plina. MCM se aktivira kada se cijene na virtualnim točkama trgovanja EU-a pomaknu iznad određenih razina i kada su te cijene također značajno iznad uvozne cijene LNG-a. MCM se odnosi na TTF cijenu plina, a aktivira se samo ako su ispunjeni određeni uvjeti. MCM se ne primjenjuje na transakcije izvan mjesta trgovanja (OTC). Komisija može predložiti izmjenu MCM-a kako bi se proširio na OTC. ACER aktivira MCM kada se dogodi „događaj tržišne korekcije“, odnosno kada cijena TTF za mjesec dana unaprijed:

- prelazi 180 EUR/MWh za tri radna dana i
- za 35 EUR je viša od referentne cijene, uglavnom na temelju cijena LNG-a, koje je ACER izračunao za ta tri dana.

Nakon što se MCM aktivira, cijene TTF izvedenica koje bi trebale isteći između datuma isteka TTF mjesec dana unaprijed izvedenice i datuma isteka TTF godina dana unaprijed izvedenice ograničene su na određenu dinamičku razinu cijene. Dinamička cijena je definirana kao referentna cijena + 35 EUR. Ako je referentna cijena ispod 145 EUR/MWh, dinamička cijena ostaje na 180 EUR/MWh.

MCM se deaktivira:

- 20 radnih dana nakon nastanka događaja korekcije tržišta ili kasnije ako je referentna cijena tri uzastopna radna dana ispod 145 EUR/MWh
- ako je Komisija proglasila izvanredno stanje na regionalnoj razini ili u Uniji (npr. u slučaju značajnog pogoršanja situacije s opskrbom plinom).

Komisija u bilo kojem trenutku obustavlja MCM u slučaju:

- nenamjernih tržišnih poremećaja ili
- očitih rizika takvih poremećaja

koji negativno utječu na sigurnost opskrbe, protok unutar EU-a ili financijsku stabilnost.

🔴 Komentar Hanfe

Dok su ciljevi uvođenja MCM-a svakako razumljivi, ovaj mehanizam ima svoje nedostatke, a koji mogu negativno utjecati na EU tržišta energetske izvedenice. MCM se trenutno i dalje odnosi samo na TTF izvedenice (sve do godine „unaprijed“) te se ne odnosi na druga čvorišta, OTC transakcije te ugovore koji se sklapaju na mjestima trgovanja u trećim zemljama. Ako se MCM bude bližio aktivaciji (ovo trenutno nije slučaj jer su se cijene na tržištu stabilizirale), to stvara značajne poticaje tržišnim sudionicima da se prebace na druga čvorišta (VTP – Virtual Trading Point), na OTC i na treće zemlje (prije svega UK), na što je ESMA također upozorila u svojim izvještajima. Ako tržište procijeni da postoji vjerojatnost da će se MCM aktivirati, sasvim je vjerojatno da će:

- doći do značajnog pomaka aktivnosti na OTC tržišta
- doći do značajnog smanjenja transakcija izvedenica TTF-a u EU-u
- (ako se ne prebace na druge VTP-ove u EU-u) doći do značajnog pomaka trgovanja izvedenicama TTF-a na mjesta trgovanja izvan EU-a (napominjemo da je tržište već pripremlilo „odstupnicu“ na UK mjesta trgovanja).

To bi svakako posljedično smanjilo likvidnost na tržištima EU-a. S obzirom na to da Europska komisija ima mandat da proširi primjenu MCM-a ako analize pokažu da je to potrebno, tada bi zaključak mogao biti da je ograničenje MCM-a na TTF izvedenice uistinu dovelo do arbitraže između izvedenica na koje se primjenjuje MCM i onih na kojih se ne primjenjuje, s negativnim učinkom na financijska tržišta. To će posljedično aktivirati potencijalnu reviziju MCM-a (proširenje opsega primjene).

31.3.2023. Europska komisija usvojila je tehnička pravila za proširenje MCM-a na izvedenice povezane s trgovanjem plinom u svim čvorištima EU-a.

2.3. Podzakonski akti Hanfe

Objavljeni su sljedeći pravilnici u nadležnosti Hanfe:

26.4. 2023.

- **Pravilnik o stečaju i sanaciji središnjeg depozitorija (NN 45/23) - CSD**

Novi Pravilnik kojim se detaljnije propisuju

1. privremene zabrane koje se mogu izreći unutar odluke o podnošenju ili povlačenju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka nad središnjim depozitorijem, kao i iznimke od takvih privremenih zabrana
2. uvjeti i način provedbe sanacijskog nadzora, način nalaganja sanacijskih mjera te obveze središnjeg depozitorija tijekom i nakon provedbe sanacijskog nadzora
3. izrada i rokovi donošenja plana sanacije, sadržaj plana sanacije i sanacijski instrumenti koji se mogu primijeniti na središnji depozitorij u sanaciji
4. sadržaj izvješća, rokovi i način izvješćivanja o informacijama potrebnim za izradu i izmjenu sanacijskog plana
5. način izračuna iznosa jednokratnog ex-post doprinosa u novčanim sredstvima od strane sudionika središnjeg depozitorija u slučaju sanacije središnjeg depozitorija, način izračuna doprinosa tih sudionika te način i rokovi uplate iznosa od strane sudionika.

22.3. 2023.

- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o sadržaju i strukturi izvještaja izdavatelja za razdoblja tijekom godine te obliku i načinu njihovog dostavljanja Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (NN 32/23) - IZD**

Najvažnija izmjena važećeg pravilnika odnosi se na usklađivanje ispodgodišnjih izvještaja društava za osiguranje čiji su vrijednosni papiri uvršteni na uređeno tržište s izmijenjenim godišnjim financijskim izvještajima koji su već prethodno usklađeni s najnovijim izmjenama međunarodnih računovodstvenih standarda (MSFI 17) i Zakona o osiguranju koji se primjenjuju od 1. siječnja 2023. godine.

1.2. 2023.

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o podacima u vezi s korporativnim upravljanjem koje su izdavatelji obvezni dostavljati Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga, te o obliku, rokovima i načinu njihovog dostavljanja (NN 12/23) - IZD

Pravilnik o sadržaju, obliku i načinu dostavljanja propisanih informacija Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga i u službeni registar propisanih informacija (NN 12/23) - IZD

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o izdavanju odobrenja za rad, organizacijskim zahtjevima i nadzornim izvještajima pružatelja usluga dostave podataka (NN 12/23) - pružatelj usluge dostave podataka: APA (ID), CTP ili ARM

Najvažnije izmjene važećih pravilnika odnose se na obvezno korištenje kvalificiranog elektroničkog potpisa za dostavu podataka u SRPI (od 1. travnja 2023. godine), ukida se ograničenje broja potpisnika, a rok dostave upitnika za korporativno upravljanje vraća se s 30. lipnja na 30. travnja radi ujednačavanja s krajnjim rokom dostave godišnjeg revidiranog izvještaja izdavatelja te se propisani obrasci usklađuju s uvođenjem eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

29.12. 2022.

- **Pravilnik o izračunu, visini i naplati naknada koje se plaćaju Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga za 2023. godinu (NN 155/22) – Obveznici plaćanja naknada: subjekti nadzora Hanfa**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja burze (NN 155/22) - TO**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o strukturi, sadržaju, načinu i rokovima dostave godišnjih financijskih izvještaja i revizorskog izvješća te primjeni kontnog plana za središnje druge ugovorne strane (NN 155/22) - CCP**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o strukturi, sadržaju, načinu i rokovima dostave godišnjih financijskih izvještaja i revizorskog izvješća, financijskih izvještaja za razdoblja tijekom godine te primjeni kontnog plana za središnji depozitorij vrijednosnih papira (NN 155/22) - CSD**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o vrstama alternativnih investicijskih fondova (NN 155/22) – AIF-ovi**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih i polugodišnjih izvještaja i drugih izvještaja UCITS fonda (NN 155/22) – UCITS fondovi**
- **Pravilnik o izmjeni Pravilnika o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja i drugih izvještaja društva za upravljanje UCITS fondovima (NN 155/22) - UCITS fondovi**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju neto vrijednosti imovine AIF-a i cijene udjela AIF-a (NN 155/22) – AIF-ovi**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o utvrđivanju neto vrijednosti imovine UCITS fonda i cijene udjela u UCITS fondu (NN 155/22) - UCITS fondovi**
- **Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih i polugodišnjih izvještaja i drugih izvještaja alternativnog investicijskog fonda (NN 155/22) – AIF-ovi**

Pravilnikom o izračunu, visini i naplati naknada koje se plaćaju Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga za 2023. godinu Hanfa je propisala naknade za nadzor koje plaćaju novi subjekti nadzora Hanfa, i to za pružatelje usluga skupnog financiranja i kreditne institucije koje pružaju usluge skupnog financiranja, kao i za izdavatelje pokrivenih obveznica. Naknade za ostale subjekte nadzora nisu se mijenjale, već su se usklađivale s eurskim iznosima.

Izmjenama Pravilnika o utvrđivanju neto vrijednosti imovine UCITS fonda i cijene udjela u UCITS fondu prilagođen je opseg primjene mogućnosti vrednovanja imovine UCITS fonda po metodi amortiziranog troška primjenom metode efektivne kamatne stope, tako da se ona odnosi na vrednovanje ulaganja u depozite u kreditnim institucijama i instrumente koji se koriste u svrhu učinkovitog upravljanja portfeljem, a koji ispunjavaju uvjete navedene u točki 4.1.2 MSFI-ja 9.

Navedene izmjene odnose se samo na nova ulaganja – naime, izmjenama pravilnika predviđeno je i da za instrumente tržišta novca, obveznice i druge dužničke vrijednosne papire koji u trenutku stupanja na snagu izmjena ovoga pravilnika već primjenjuju opciju vrednovanja po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, odnosno koji se drže u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje financijske imovine

radi prikupljanja samo ugovornih novčanih tokova, to mogu i nastaviti do dospijeća tih instrumenata.

Izmjenama ovoga pravilnika dodatno su se normirale i okolnosti u kojima se priznaje umanjenje imovine na temelju objektivnih dokaza za instrumente koje se vrednuje metodom amortiziranog troška.

Slične odredbe unesene su i u Pravilnik o utvrđivanju neto vrijednosti imovine AIF-a i cijene udjela AIF-a.

Kod Pravilnika o vrstama AIF-ova usklađene su odredbe tog pravilnika s izmjenama napravljenim u ZAIF-u u svrhu regulatornog rasterećenja te dodatnog razvoja tržišta AIF-a kroz omogućavanje osnivanja AIF-ova za ulaganja u nekretnine koji se mogu nuditi i malim ulagateljima, uz osiguravanje primjerene razine zaštite ulagatelja:

- definicija kvalificiranog ulagatelja usklađena je s novom objedinjenom definicijom u ZAIF-u
- ukinuta je obveza uvrštavanja na burzu zatvorenog AIF-a koji je osnovan kao d.d.
- uvodi se mogućnost osnivanja AIF-a za ulaganje u nekretnine kao otvorenog AIF-a s javnom ponudom koji se može nuditi i malim ulagateljima
- propisana su dozvoljena ulaganja otvorenog AIF-a s javnom ponudom za ulaganja u nekretnine odnosno uvjeti koje nekretnina mora zadovoljiti da bi se mogla smatrati dozvoljenim ulaganjem te ograničenja ulaganja
- propisani su opći uvjeti za ulaganje imovine otvorenog AIF-a s javnom ponudom za ulaganja u nekretnine.

Izmjene ostalih donesenih pravilnika odnose se na usklađivanje propisanih obrazaca, odredbi Pravilnika i iznosa u kunama koji su istima propisani s uvođenjem eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj te način dostave koja se više ne propisuje pravilnikom, već tehničkim uputama Hanfe, kako bi se omogućile jednostavnije tehničke prilagodbe načina dostave izvještaja.

21.12. 2022.

- **Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih i polugodišnjih financijskih izvještaja i drugih izvještaja društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima (NN 150/22) – AIF DZU**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o naknadi štete ulagateljima UCITS fonda i/ili UCITS fondu (NN 150/22) - UCITS fondovi**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o naknadi štete ulagateljima i/ili AIF-u (NN 150/22) – AIF-ovi**
- **Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja investicijskih društava (NN 150/22) - ID**
- **Pravilnik o nadzornim izvještajima za pravne osobe ovlaštene za pružanje investicijskih i pomoćnih usluga i obavljanje investicijskih aktivnosti, tržišnog posrednika i podružnice investicijskog društva iz države članice i treće zemlje (NN 150/22) - ID**
- **Pravilnik o sadržaju zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad i zahtjeva za proširenje odobrenja za rad pružatelja usluga skupnog financiranja (NN 150/22) – PUSF(CFSP)**

Najvažnije izmjene donesenih pravilnika odnose se na usklađivanje propisanih obrazaca i odredbi Pravilnika s uvođenjem eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj te način

dostave koja se više ne propisuje pravilnikom, već tehničkim uputama Hanfe, kako bi se omogućile jednostavnije tehničke prilagodbe načina dostave izvještaja.

Donošenjem Pravilnika o sadržaju zahtjeva za izdavanje odobrenja za rad i zahtjeva za proširenje odobrenja za rad pružatelja usluga skupnog financiranja i formalno je završen proces omogućavanja provedbe Uredbe 2020/1503 o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja¹.

14.12. 2022.

- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o periodičkom, statističkom i kapitalnom izvještavanju od strane središnjeg depozitorija vrijednosnih papira te izvještavanju od strane središnjeg depozitorija vrijednosnih papira iz druge države članice (NN 146/22) - CSD**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o nadzornim izvještajima središnje druge ugovorne strane (NN 146/22) - CPP**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja i drugih izvještaja mirovinskog društva koje upravlja obveznim mirovinskim fondovima (NN 146/22) - DOMF**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja i drugih izvještaja mirovinskog društva koje upravlja dobrovoljnim mirovinskim fondovima (NN 146/22) - DDMF**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i cijene udjela dobrovoljnog mirovinskog fonda (NN 146/22) - DMF**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda (NN 146/22) - OMF**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o godišnjim, polugodišnjim i drugim izvještajima dobrovoljnog mirovinskog fonda (NN 146/22) - DMF**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN 146/22) - OMF**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o kapitalu i tehničkim pričuvama mirovinskog društva za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom (NN 146/22) - DDMF**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o kapitalu mirovinskih društava koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima (NN 146/22) - DOMF**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o postupku naknade štete članovima dobrovoljnog mirovinskog fonda i/ili dobrovoljnom mirovinskom fondu (NN 146/22) - DOMF**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o postupku naknade štete članovima obveznog mirovinskog fonda i/ili obveznom mirovinskom fondu (NN 146/22) - OMF**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o prijavljivanju povreda odnosno sumnji na povredu odredaba Zakona o tržištu kapitala, Uredbe (EU) br. 600/2014, Uredbe (EU) br. 596/2014 i Uredbe (EU) br. 909/2104 (NN 146/22)**
- **Pravilnik o podnošenju Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga pritužbi na rad europskih pružatelja usluga skupnog financiranja i postupanju Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga po zaprimljenim pritužbama (NN 146/22) - PUSF(CFSP)**

Najvažnije izmjene donesenih pravilnika odnose se na usklađivanje propisanih obrazaca s uvođenjem eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj te način dostave koja se više

¹ Uredba (EU) 2020/1503 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. listopada 2020. o europskim pružateljima usluga skupnog financiranja za poduzeća i izmjeni Uredbe (EU) 2017/1129 i Direktive (EU) 2019/1937 (Tekst značajan za EGP)

ne propisuje pravilnikom, već tehničkim uputama Hanfe, kako bi se omogućile jednostavnije tehničke prilagodbe načina dostave izvještaja.

Izmijenjene su odredbe važećeg Pravilnika o zaprimanju obavijesti o kršenjima regulatornog okvira, postupanju u vezi s dostavljenom obavijesti, povjerljivosti podataka o osobi koja je obavijest dostavila i osobi koja je navodno, u skladu s obavijesti, odgovorna za nezakonitost (tzv. whistleblowing). Izmjene su uvjetovane time što je povećan opseg subjekata nadzora/kršenja propisa na koji se pravilnik odnosi.

Novim pravilnikom uređen je način na koji Hanfa zaprima i postupa s pritužbama na rad platformi za skupno financiranje. Propisan je sadržaj pritužbe te način na koji Hanfa postupa s njom (komunikacija s podnositeljem pritužbe) te način i vremenski okvir dostave odgovora podnositelju pritužbe. U bitnom, sadržaj pravilnika usklađen je s postupanjem s predstavkama.

7.12. 2022.

- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o redovitom doprinosu članova, načinu raspolaganja sredstvima i financijskim izvještajima Fonda za zaštitu ulagatelja (NN 142/22) – operater Fonda ID KI DZU**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o izvještavanju o neuspjelim namirama i o internaliziranoj namiri (NN 142/22) - CSD**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o strukturi, sadržaju, načinu i rokovima dostave izvještaja kod iznimke od obveze upisa nematerijaliziranih vrijednosnih papira kod središnjeg depozitorija ili drugog registra propisanog posebnim zakonom (NN 142/22) - CSD**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o obliku, sadržaju, rokovima i načinu dostavljanja izvještaja o transakcijama i trgovanju s financijskim instrumentima izvršenim na uređenom tržištu kojim upravlja burza (NN 142/22) - TO**
- **Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o izdavanju suglasnosti za imenovanje članova uprave te za stjecanje kvalificiranog odnosno kontrolnog udjela i kriterijima za procjenu primjerenosti članova nadzornog odbora, nositelja ključnih funkcija i višeg rukovodstva (NN 142/22) -ID TO CSD**
- **Pravilnik o izmjenama Pravilnika o sadržaju zahtjeva i dokumentaciji za izdavanje odobrenja za rad burzi (NN 142/22) - TO**

Najvažnije izmjene donesenih pravilnika odnose se na usklađivanje propisanih obrazaca s uvođenjem eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj te način dostave koja se više ne propisuje pravilnikom, već tehničkim uputama Hanfe, kako bi se omogućile jednostavnije tehničke prilagodbe načina dostave izvještaja.

9.11. 2022.

- **Pravilnik o regulatornom kapitalu društva za upravljanje alternativnim investicijskim fondovima (NN 132/22) – DZU AIF**
- **Pravilnik o regulatornom kapitalu društva za upravljanje UCITS fondovima (NN 132/22) - DZU AIF**

Pravilnici o regulatornom kapitalu društava za upravljanje usklađuju se s odredbama Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva i o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012, kako je izmijenjena Uredbom (EU) 2019/2033 Europskog parlamenta i Vijeća od

27. studenoga 2019. o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva i o izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 575/2013, (EU) br. 600/2014 i (EU) br. 806/2014 (Tekst značajan za EGP) (SL L 314, 5. 12. 2019.) te se obrasci propisani njima usklađuju s uvođenjem eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj.

2.4. Smjernice ESMA-e/EBA-e

O smjernicama

Kako bi promicala usklađenost prilikom nadzornih postupanja, ESMA ima ovlasti izdavati smjernice (članak 16. Uredbe o ESMA-i 1095/2010) koje su upućene nacionalnim nadzornim tijelima i, ovisno o sadržaju smjernica, sudionicima na tržištu. Prilikom pripreme smjernica ESMA će, prema potrebi, provesti otvoreno javno savjetovanje. Nakon objave službenih prijevoda smjernica na internetskim stranicama ESMA-e nadležna nadzorna tijela moraju se u roku od dva mjeseca izjasniti o tome pridržavaju li se predmetnih smjernica te, u slučaju nepridržavanja, objaviti povezane razloge.

31.12.2022.

- **Smjernice o postupcima određivanja referentnih vrijednosti u pogledu praksi primitaka i razlika u plaći između spolova na temelju Direktive (EU) 2019/2034 - ID Hanfa**

Što uređuju i na koga se smjernice odnose

Smjernicama se za potrebe nadzora politika primitaka u skladu s člankom 34. Direktive (EU) 2019/2034 utvrđuju informacije koje odabrana investicijska društva trebaju dostaviti nadležnim tijelima za usporedbu trendova i praksi u pogledu primitaka, uključujući informacije objavljene u skladu s člankom 51. prvim podstavkom točkama (c) i (d) Uredbe (EU) 2019/2033 – „podatci o primitcima” i informacije koje treba dostaviti za usporedbu razlike u plaći između spolova – „podatci o razlici u plaći između spolova”. Također se utvrđuje kako će nadležna tijela od investicijskih društava prikupljati podatke o primitcima i razlici u plaći između spolova, koji se zajednički nazivaju „podatci o određivanju referentnih vrijednosti”, te kako će zatim EBA-i dostaviti podatke o određivanju referentnih vrijednosti.

Sadržaj smjernica

Smjernicama se, uz odredbe o specifikacijama i kvaliteti navedenih podataka, posebno utvrđuje:

1. *Opseg investicijskih društava koja podliježu prikupljanju podataka o primitcima*
Nadležna tijela trebaju prikupljati i EBA-i dostavljati podatke o primitcima najmanje triju najvećih investicijskih društava u pogledu obujma imovine u njihovoj državi članici, osiguravajući, ako je to moguće, pokrivenost od najmanje 50 % ukupnog obujma imovine svih investicijskih društava u toj državi članici.

2. *Opseg investicijskih društava koja podliježu prikupljanju podataka o razlici u plaći između spolova*

Nadležna tijela trebaju na pojedinačnoj razini prikupljati podatke od investicijskih društava koja imaju najmanje 50 zaposlenika u vezi razlike u plaći između spolova, pritom isključujući

podatke u odnosu na članove nadzornog odbora odnosno neizvršne direktore u upravnom odboru.

3. Rokovi za dostavljanje podataka

- podaci o primicima dostavljaju se do 15. lipnja svake kalendarske godine
- podaci o razlici u plaći između spolova do 15. lipnja svake 3 godine počevši od 2024. za financijsku godinu 2023.
- podatke o određivanju referentnih vrijednosti za financijsku godinu koja završava 2022., isključujući podatke o razlici u plaći između spolova, investicijska društva trebaju dostaviti nadležnim tijelima do 31. kolovoza 2023.

31.12.2022.

- **Smjernice o provedbi prikupljanja podataka o radnicima s visokim primitcima u kreditnim institucijama na temelju Direktive 2013/36/EU i investicijskim društvima na temelju Direktive (EU) 2019/2034 - ID Hanfa**

Što uređuju i na koga se Smjernice odnose

Ovim se smjernicama utvrđuje kako bi se te odredbe trebale provoditi u vezi s prikupljanjem informacija, po instituciji i po investicijskom društvu, o radnicima čiji primici iznose 1 milijun eura ili više po financijskoj godini, osiguravajući dosljednost informacija koje institucije i investicijska društva dostavljaju nadležnim tijelima, a nadležna tijela EBA-i.

Sadržaj smjernica

Nadležna tijela prikupljaju informacije o broju fizičkih osoba u pojedinoj instituciji čija primanja u financijskoj godini iznose 1 milijun eura ili više i koji su u platnim razredima koji iznose 1 milijun eura, uključujući informacije u vezi poslovnih područja za koja su ti članovi zaduženi te njihove pojedinačne odgovornosti, glavne elemente plaće, bonusa, dugoročnih nagrada i mirovinskih doprinosa. Smjernicama se uređuje područje provedbe prikupljanja podataka, tj. opseg institucija koje podliježu prikupljanju podataka o radnicima s visokim primitcima u skladu s Direktivom 2013/36/EU te u skladu s Direktivom (EU) 2019/2034). Nadalje se uređuju postupovne specifikacije za društva te opće i dodatne specifikacije za prikupljanje podataka o radnicima s visokim primitcima. Također su propisane smjernice za kvalitetu podataka te prikupljanje i agregiranje podataka u nadležnim tijelima.

Ako u društvima ne postoje radnici s visokim primitcima o kojima treba izvješćivati, nije potrebno dostaviti te informacije ako to izričito ne zahtijeva nadležno tijelo.

Početak primjene

Smjernice se počinju primjenjivati od 31. prosinca 2022. za podatke koji će se prikupljati 2023. za financijsku godinu 2022.

Za godine od 2023. nadalje podatke o radnicima s visokim primitcima potrebno je svake godine dostaviti nadležnom tijelu za svaku financijsku godinu („izvještajna godina“) do 15. lipnja sljedeće kalendarske godine na odgovarajućem obrascu propisanome smjernicama.

Prijelazni režim

Podatke o radnicima s visokim primitcima za financijsku godinu koja završava 2022. društva trebaju dostaviti nadležnim tijelima do 31. kolovoza 2023., a nadležna tijela EBA-i do 31. listopada 2023.

28.11.2022.

- **Smjernice o kriterijima za izuzeće investicijskih društava od likvidnosnih zahtjeva u skladu s člankom 43. stavkom 4. Uredbe (EU) 2019/2033 - ID Hanfa**

Što uređuju i na koga se smjernice odnose

Ovim se smjernicama dodatno utvrđuju kriteriji koje nadležna tijela mogu uzeti u obzir pri izuzimanju investicijskih društava navedenih u članku 12. stavku 1. Uredbe (EU) 2019/2033 (dalje: IFR) tj. mala i nepovezana investicijska društva od likvidnosnih zahtjeva u skladu s člankom 43. IFR-a.

Sadržaj smjernica

Općim pitanjima uređenim ovim smjernicama omogućava se nadležnim tijelima izuzeće malih i nepovezanih investicijskih društava od zahtjeva likvidnosti ako investicijsko društvo ispunjava kriterije za izuzeće utvrđene u ovim smjernicama.

Ako je nadležno tijelo investicijskom društvu odredilo posebne zahtjeve likvidnosti, to investicijsko društvo može biti izuzeto od zahtjeva likvidnosti samo ako se na njega prestanu primjenjivati takvi posebni zahtjevi.

Izuzeće se izdaje na zahtjev investicijskog društva uz koje investicijsko društvo dostavlja sve potrebne informacije za procjenu jesu li ispunjeni zahtjevi iz smjernica.

Nadalje, smjernicama se propisuje koja investicijska društva ispunjavaju uvjete za izuzeće Za izuzeće od zahtjeva likvidnosti iz članka 43. stavka 1. Uredbe (EU) 2019/2033 nadležna tijela trebaju uzeti u obzir samo investicijska društva koja pružaju sljedeći ograničeni skup investicijskih usluga:

- zaprimanje i prijenos naloga u vezi s jednim ili više financijskih instrumenata
- izvršavanje naloga za račun klijenata
- upravljanje portfeljem
- investicijsko savjetovanje
- prodaja financijskih instrumenata bez obveze otkupa.

Smjernicama se propisuju kriteriji za izuzeće koje nadležna tijela uzimaju u obzir nakon primitka zahtjeva investicijskog društva te se također propisuju smjernice za izmjenu i povlačenje izuzeća.

Početak primjene

Ove se smjernice primjenjuju od 28.11.2022.

22.11.2023.

- **Smjernice o korištenju rješenja za uvođenje stranaka na daljinu prema članku 13. stavku 1. Direktive (EU) 2015/849 -KI FI Hanfa**

Što uređuju i na koga se smjernice odnose

Smjernicama se propisuju obveze kreditnih i financijskih institucija kako bi se osigurala ujednačena praksa sigurnog i učinkovitog postupka uvođenja stranaka na daljinu (engl. digital onboarding), a primjenjuju se od 2.10.2023. godine.

Uvođenje stranaka na daljinu postala je široko korištena praksa, posebno nakon pandemije bolesti COVID-19, što je povećalo rizike korištenja tehnoloških rješenja za prihvaćanje novih klijenata kod provjere identiteta te provođenja dubinske analize takvih stranaka.

Smjernice su donesene kako bi se navedenim rizicima upravljalo u skladu s relevantnim propisima koji uređuju sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma.

Sadržaj smjernica

- prethodna procjena usklađenosti: koraci koje je potrebno uzeti u obzir prije implementacije tehnoloških rješenja za uvođenje stranaka na daljinu, kako bi se osigurala usklađenost s obvezama iz članka 13 (1) točaka (a), (b) i (c) AMLD-a koje se odnose na mjere dubinske analize stranaka
- eksternalizacija/izdvajanje poslovnih procesa: koraci koje je potrebno poduzeti kada se procesi i rješenja povjeravaju trećoj stani te
- dubinska analiza stranaka s kojima je poslovni odnos uspostavljen na daljinu: politike, kontrole i postupci dubinske analize stranke kod uspostavljanja poslovnog odnosa na daljinu.

O čemu treba voditi računa kod implementacije

- tehnološka neutralnost – smjernice su tehnološki neutralne, što znači da se mogu koristiti i tehnološka rješenja koja nisu u skladu s Uredbom eIDAS ako su ispunjeni svi preduvjeti propisani smjernicama. Ipak, prije implementacije potrebna je prethodna provjera usklađenosti.
- primjena na osnovi procjene rizika – odabir tehnoloških rješenja za uvođenje stranaka na daljinu treba se temeljiti na procjeni rizika poslovnih odnosa obveznika u cjelini, uzimajući u obzir klijente, usluge i proizvode koje obveznik nudi, što mora biti jasno prepoznato u politikama i procedurama samog obveznika
- unutarnje kontrole – smjernice propisuju više obveza vezno uz unutarnje kontrole: uspostava novog poslovnog odnosa na daljinu moguća je tek po provedenoj dubinskoj analizi i osposobljavanju osoba koje proces provode; osoba zadužena za praćenje usklađenosti nadzire uspostavljenje politike i procese i njihovu učinkovitost. Na kraju, prema smjernicama politike i postupke prije njihove implementacije treba odobriti te potom nadzirati više rukovodstvo obveznika.
- biometrijski podaci – kako bi se biometrijski podaci koristili u postupku uspostavljanja poslovnog odnosa, smjernice zahtijevaju da se koriste oni biometrijski podaci koji su dovoljno jedinstveni da nedvojbeno upućuju na samo jednu fizičku osobu – potiče se korištenje snažnih i pouzdanih algoritama za usporedbu dokumenata i same osobe ili dodatnih provjera.

Dodatne napomene

Trenutačno je u izradi i Pravilnik o minimalnim uvjetima koje mora ispunjavati postupak utvrđivanja i provjere identiteta na daljinu, koji donosi ministar financija i koji bi trebao biti komplementaran ovim smjernicama.

Početak primjene

Ove se smjernice počinju primjenjivati od 2.10.2023.

8.3.2023.

- **Smjernice o standardnim obrascima, formatima i predlošcima za podnošenje zahtjeva za izdavanje odobrenja za upravljanje tržišnim infrastrukturama DLT - CSD MTP tj. TI DLT Hanfa**

Sadržaj smjernica i na koga se odnose

Ove smjernice primjenjuju se na obrasce, formate i predloške koji se upotrebljavaju za dostavu informacija pri podnošenju zahtjeva za izdavanje bilo kojeg posebnog odobrenja za upravljanje tržišnim infrastrukturama DLT, odnosno:

- multilateralnom trgovinskom platformom DLT (MTP DLT)
- sustavom za namiru DLT (SS DLT)
- sustavom za trgovanje i namiru DLT (TSS DLT).

Ove smjernice također uključuju obrasce koji se upotrebljavaju kod traženja izuzeća koje može zatražiti operater DLT tržišne infrastrukture u skladu s DLT Pilot režimom.

Cilj smjernica

Uspostaviti dosljedne, učinkovite i djelotvorne nadzorne prakse prilikom razmatranja različitih vrsta zahtjeva za upravljanje DLT-om kroz primjenu standardiziranih obrazaca, formata i predložaka za podnošenje zahtjeva u vezi izdavanja posebnih odobrenja za upravljanje DLT tržišnim infrastrukturama.

Početak primjene

Ove se smjernice primjenjuju od 23.3.2023.

2.5. ESMA-ine objave dokumenata druge i treće razine

2.5.1. Pitanja i odgovori (Q&As)

Jedan je od ključnih ciljeva ESMA-e osigurati dosljednu primjenu Jedinog pravilnika EU-a za financijske usluge. Svaki dionik ili građanin može postaviti pitanja ESMA-i u vezi s praktičnom primjenom ili provedbom Jedinog pravilnika.

Q&As predstavljaju alat kojim se daju pojašnjenja u vezi praktične primjene ili provedbi zakona EU-a i/ili akata ESMA-e (kao što su tehnički standardi i/ili smjernice). Prilikom odlučivanja na koja će pitanja dati odgovore, ESMA se vodi sljedećim kriterijima: radi li se o materijalnom pitanju s mogućim utjecajem na tržište, može li ono imati utjecaja na prekogranično poslovanje unutar jedinstvenog tržišta EU-a te je li pitanje relevantno za široki skup dionika, ako ESMA utvrdi da postoji potreba za pružanjem smjernica ili pojašnjenja.

Kada se radi o Q&As šireg utjecaja ili se tiče primijenjenih politika, ESMA se konzultira s nacionalnim nadzornim tijelima.

31.3.2023

- **Pitanja i odgovori u vezi odredbi DLT režima - TI DLT Hanfa**

Q. Traži se pojašnjenje kako bi se trebala izračunati okvirna tržišna kapitalizacija DLT dionica iz čl. 3. (1) (a) DLTR-a

A. Za potrebe primjene DLTR-a okvirna tržišna kapitalizacija za DLT dionice koje još nisu uvrštene na uređeno tržište ili kojima se još ne trguje na uređenom tržištu može se izračunati množenjem:

1. konačne cijene u ponudi ili najviše cijene ako informacija o konačnoj cijeni ili broju dionica u ponudi nije dostupna
2. ukupnog broja dionica u optjecaju neposredno nakon javne ponude, izračunatog ili na temelju iznosa dionica ponuđenih javnosti ili na temelju maksimalnog iznosa dionica ponuđenih javnosti ako prva vrijednosti/informacija nije dostupna.

31.3.2023

- **Pitanja i odgovori u vezi transparentnosti prema odredbama MiFID-a i MiFIR-a - ID Hanfa**

Q. Pitanje se odnosi na referentno polje koje treba prijaviti ESMA-inu sustavu FITRS na temelju kojeg se rade izračuni transparentnosti.

A. Daje se pojašnjenje da se "Lokacija isporuke/gotovinske namire" za energetske izvedenice (EIC) treba tumačiti i prijaviti na isti način za gotovinski i fizički namireni ugovor o električnoj energiji i plinu. Također se objašnjava kako se polje 14 „Lokacija isporuke/gotovinskog obračuna” treba popuniti u posebnim slučajevima kada standardni kod (EIC) nije dostupan.

31.3.2023

• **Pitanja i odgovori u vezi Uredbe o referentnim vrijednostima (BMR) – Administratori referentnih vrijednosti Hanfa**

Q. Pitanja se postavljaju u odnosu na izmjene Uredbe (EU) 2016/1011 (**Uredba o benchmarku ili BMR**) nakon prebacivanja nadzornih ovlasti s nacionalnih nadzornih tijela na ESMA-u te se tiču oznaka referentne države članice, načina primjene IOSCO-vih načela ocjenjivanja usklađenosti te izbora pravnog predstavnika.

A. Daju se pojašnjenja koja se tijela mogu smatrati prikladnim tijelima koja mogu preuzeti ulogu pravnog predstavnika. Tako ESMA predlaže da administratori za pravnog predstavnika razmotre tijelo koje bi bilo dio administratorove grupe i, gdje je moguće, da to bude ili administrator referentne vrijednosti ili drugo nadzirano tijelo sa sjedištem u Europskoj uniji kako bi pravni predstavnik mogao učinkovito obavljati svoje uloge i odgovornosti.

Što se tiče procjene usklađenosti pružatelja referentnih vrijednosti s relevantnim IOSCO-vim načelima, pri čemu se upućuje na to da se procjena ESMA-e može zasnivati na nalazima vanjskih revizora, ESMA drži kako takve procjene trebaju biti samo jedan od indikatora, ali ne i jedini, s obzirom na to da kvaliteta nalaza vanjskih revizora može značajno varirati.

31.3.2023.

Pitanja i odgovori u vezi odredbi SFTR-a – čl. 3 SFTR-a Hanfa

Q. Pitanje se odnosi na pojašnjenje koju oznaku države trebaju unijeti u vezi jurisdikcije izdavatelja – onu gdje je registriran ili gdje se nalazi njegovo sjedište.

A. Upućuje se na potrebu izvještavanja korištenjem oznake države u kojoj je izdavatelj registriran, a ne oznake zemlje u kojoj mu je sjedište.

31.3.2023.

Pitanja i odgovori u vezi odredbi o izvještavanju prema Uredbi MiFIR – TO ID Hanfa

Q.1.,2.,3. Radi se o pitanjima u vezi izvješćivanja o transakcijama osoba bez državljanstva i referentnim podacima te naknadnoj objavi na internetskoj stranici ESMA-e.

A.1 Razjašnjava se da obrnute konvertibilne obveznice i obrnuti konvertibilni zapisi potpadaju pod koncept temeljnog instrumenta za potrebe članka 26. stavka 2. točke (b) MiFIR-a.

A.2. Objašnjava se kako burze i investicijska društva u izvješćima o transakcijama moraju koristiti ISO 3166-1 code "ZZ" za identifikaciju fizičkih osoba bez državljanstva.

A.3 Navodi se popis GLEIF imena i odgovarajućih LEI-ova koji će se koristiti za prijavu izdavatelja državnih obveznica (za RH su navedene LEI oznake MiFIN-a i HNB-a) u ESMA-in sustav FIRDS.

10.3.2023.

- **Pitanja i odgovori u vezi primjene odredbi Uredbe o pružateljima usluga skupnog financiranja (ECSPR) – PUSF Hanfa**

Q. Pitanje u vezi mogućnosti obavljanja platnih usluga prilikom pružanja usluga skupnog financiranja (engl. crowdfunding) od strane društva autoriziranog prema Direktivi MiFID II, a koje koristi mogućnost izuzeća prema Direktivi o platnim uslugama (PSD 2).

A. Europska komisija daje tumačenje kako društvo koje je autorizirano u skladu s relevantnim odredbama Direktive MiFID II te Uredbe o crowdfundingu, a na koje se primjenjuje relevantno izuzeće iz (čl. 3(i)) Direktive PSD2, smije pružati navedene usluge.

10.3.2023.

- **Pitanja i odgovori u vezi primjene odredbi Direktive UCITS – UCITS DZU Hanfa**

Q. Direktiva UCITS zahtijeva da UCITS fondovi ne ulažu više od 20 % svoje imovine u depozite položene „kod istog tijela“. Traži se pojašnjenje znači li izraz „tijelo“ „kreditnu instituciju“ kako je navedeno u članku 50. stavku 1. točki (f) Direktive UCITS ili uključuje i bilo koju drugu ugovornu stranu koja nije kreditna institucija?

A. Pojašnjava se kako izraz "tijelo" kako je navedeno u članku 52. stavku 1. točki (b) znači „kreditna institucija“ kako je navedeno u članku 50. stavku 1. točki (f) Direktive UCITS. Ovo objašnjenje primjenjivo je samo u kontekstu članka 52. stavka 1. točke (b) i ne utječe na značenje izraza „tijelo“ u drugim situacijama navedenim u Direktivi UCITS.

3.2.2023.

- **Pitanja i odgovori u vezi odredbi Uredbe o prospektu – ID Hanfa**

Q. Upit se odnosi na mogućnost primjene izuzeća od obveze objave prospekta iz članka 1. stavka 4. točke (d) Uredbe o prospektu (ponuda vrijednosnih papira upućena ulagateljima koji stječu vrijednosne papire ukupne vrijednosti od najmanje 100 000 eura po ulagatelju) kada ulagatelji koriste zajednički račun kod kupnje vrijednosnih papira koji su predmet izdanja, odnosno hoće li se kupnja preko zajedničkog računa smatrati kupnjom od strane jednog ulagatelja (u smislu navedene iznimke). Primjerice, ako se kupnja u iznosu od 100 000 eura provodi preko zajedničkog računa muža i žene, je li u tom slučaju još uvijek ispunjen gore propisani uvjet od „najmanje 100 000 eura po investitoru“?

A. Prema ocjeni ESMA-e odgovor je od opće važnosti za dionike te se pojašnjava da način plaćanja kupnje vrijednosnih papira (zajednički račun) nije relevantan uvjet kod primjene članka 1. stavka 4. točke (d) Uredbe o prospektu, odnosno da navedena iznimka ne sadrži uvjete u pogledu načina plaćanja.

3.2.2023.

- **Pitanja i odgovori u vezi odredbi Uredbe EMIR - ID Hanfa**

Q.1.,2.,3. Pitanja se odnose na način evidentiranja izvedenica u Trade State Report (TSR izvještaj) te situacije kada je broker isti subjekt kao i izvještajna druga ugovorna strana.

A.1 Pojašnjava se na koji bi način trebalo uključiti izvedenice u Trade State Report (TSR izvještaj), posebno u slučaju pitanja koja se tiču izmjena/ispravaka datuma dospjeća i datuma raskida. U slučaju dospjeća na dan T izvedenicu treba uključiti u TSR na taj datum, dok u pogledu izvedenice koja je istekla ili koja je likvidirana ugovorna strana ne može promijeniti njen status u „reopen“.

A.2 i A.3. Pojašnjava se korištenje polja Broker ID, kada je broker isti subjekt kao i izvještajna druga ugovorna strana. U tom slučaju broker ne treba popuniti LEI u polju „Broker ID“, već mora samo identificirati sebe kao drugu ugovornu stranu (engl. counterparty).

16.12.2022.

- **Pitanja i odgovori u vezi tržišnih struktura (MiFID II) - ID Hanfa**

Q. Pitanje se odnosi na pojašnjenje aspekta upravljanja potencijalnim sukobom interesa u situacijama kada investicijsko društvo istovremeno djeluje kao pružatelj likvidnosti na reguliranom tržištu i/ili multilateralnoj trgovinskoj platformi i kao sistemski internalizator.

A. Odgovorom se pojašnjava kako investicijsko društvo treba poduzeti sve potrebne korake za obavljanje navedenih aktivnosti tako da ne dolazi do sukoba interesa te se u odgovoru (detalji dostupni u dokumentu na povezanom linku) daje neiscrpan popis primjera kako se to može postići.

2.5.2. Nadzorni brifinzi (engl. supervisory briefings)

14.12.2022.

ESMA objavila Nadzorni brifing s ciljem osiguranja konvergencije diljem Europske unije u vezi nadzora prekograničnih aktivnosti investicijskih društava – ID Hanfa

Slobodno pružanje usluga u EU-u temelji se na nadzoru matičnog nacionalnog nadležnog tijela i na suradnji između nadzornika matične države i države domaćina.

U tu svrhu ovaj brifing pokriva sljedeća područja:

- autorizaciju tvrtki s prekograničnim planovima
- obradu obavijesti o putovnicama i njihov utjecaj na nadzorni pristup koji se primjenjuje na tvrtke
- uspostavljene aranžmane za provođenje tekućih nadzornih aktivnosti
- provođenje stalnog nadzora i
- provođenje istraga i inspekcija.

Nadzorni brifing pomoći će u promicanju nadzorne konvergencije u cijelom EU-u, u skladu s preporukama ESMA-e predstavljenim u provedenom stručnom pregledu (engl. peer review).

Naime, s obzirom na važnost pružanja investicijskih usluga diljem EU-a u skladu s odredbama Direktive MiFID II i zabrinutost koja se pojavila u prošlosti zbog slučajeva prekograničnih aktivnosti koje se pružaju na štetu interesa ulagatelja, Nadzorni odbor ESMA-e odlučio je u 2021. pokrenuti stručni pregled u vezi prekograničnih aktivnosti investicijskih društava. Dana 10. ožujka 2022. ESMA je objavila **Izvešće o provedenom stručnom pregledu u vezi načina provođenja nadzora nad prekograničnim aktivnostima investicijskih društava.**

Tijekom provođenja stručnog pregleda ESMA je utvrdila kako matična nadzorna tijela trebaju značajno poboljšati svoj pristup prilikom autorizacije takvih društava, provođenja stalnog nadzora te provedbe mjera izvršenja u vezi s prekograničnim aktivnostima investicijskih društava koje se pružaju *retail* klijentima. Izvještaj sadrži i preporuke upućene svim te dodatno i pojedinačnim nadzornim tijelima, a uključuju, između ostalog, i pitanja kalibriranja nadzornih aktivnosti u odnosu na prirodu, opseg i složenost prekograničnih

aktivnosti tvrtki imajući u vidu rizike koje one mogu generirati. Pored preporuka, ESMA navodi uočene dobre prakse nadzornog postupanja, što može biti od koristi nadzornim tijelima prilikom razmatranja načina provođenja pojedinačnih nadzornih aktivnosti.

2.5.3. Javne izjave (engl. public statements)

13.3.2023.

ECB i ESAs objavili dokument u formatu Zajedničke izjave u vezi stavljanja na tržište strukturiranih financijskih proizvoda

Zajedničkom izjavom upućuju na potrebu poboljšanja transparentnosti i kvalitete informacija povezanih s pitanjima održivosti u vezi strukturiranih proizvoda koji se nude na tržištu EU-a. Iako su propisi kojima će se detaljnije urediti ovo pitanje još u procesu izrade, ECB i ESAs pozivaju inicijatore strukturiranih financijskih proizvoda da i u razdoblju do donošenja povezanih propisa u trenutku odobravanja kredita prikupе podatke koji su investitorima potrebni za procjenu klimatskih rizika u odnosu na temeljnu imovinu samog proizvoda.

14.12.2022.

ESMA-ina Izjava u vezi izvješćivanja o izvršavanju naloga pod uvjetima koji su najpovoljniji za klijenta (engl. best execution) prema Direktivi MiFID II – TO Hanfa

ESMA poziva nacionalna nadzorna tijela da od 1. ožujka 2023. ne daju prioritet nadzornim aktivnostima usmjerenim na mjesta trgovanja u vezi s obvezom periodičkog izvješćivanja prema RTS-u 27 dok u primjenu ne stupe predstojeće izmjene odredbi MiFID II/MiFIR.

Naime, odredbama Direktive MiFID II proizašlim iz prethodnog Paketa za oporavak tržišta kapitala (tzv. CMRP) privremeno je suspendiran zahtjev za izvješćivanje prema RTS-u 27 zaključno do 28. veljače 2023.

Najnoviji zakonodavni prijedlog Europske komisije o reviziji MiFID II/MiFIR sada uključuje trajnije rješenje, tj. predlaže se brisanje navedene obveze objavljivanja izvješća. Međutim, kako je taj prijedlog trenutačno u zakonodavnoj proceduri u Europskom parlamentu i Vijeću EU-a, obveza izvješćivanja trebala bi se barem privremeno reaktivirati počevši od 1. ožujka 2023. pa sve do usvajanja najnovijih izmjena MiFID-a/MiFIR-a, i to pod uvjetom da oba suzakonodavca postignu dogovore u vezi s tim.

ESMA stoga objavljuje povezanu **izjavu** kako bi se tržišnim sudionicama pomoglo u razumijevanju nastalih okolnosti u vezi isteka ove privremene suspenzije te njihovih povezanih obveza imajući u vidu da bi za tržišne sudionike mogli nastati značajni dodatni troškovi u vezi početka ponovnog izvješćivanja, a koje će biti limitiranog trajanja.

2.5.4. Regulatorni i provedbeni tehnički standardi (engl. regulatory and implementing technical standards)

21.12.2022.

ESMA objavila Konačno izvješće u vezi informacija i predložaka koje društva za upravljanje UCITS fondovima i UAIF-ovi trebaju dostavljati i koristiti u vezi

obavljanja prekograničnog marketinga i upravljanja investicijskim fondovima – UAIF i DZU UCITS fondovima Hanfa

U skladu s Direktivom o UCITS fondovima i AIFMD-om ESMA je ovlaštena za izradu Regulatornih tehničkih standarda (RTS) i Provedbenih tehničkih standarda (ITS) za obavijesti o prekograničnim aktivnostima. Svrha je tih **ITS-ova i RTS-ova** olakšati postupak obavješćivanja o prekograničnim marketinškim i upravljačkim aktivnostima u vezi s UCITS fondovima i AIF-ovima standardiziranjem sadržaja i formata informacija koje moraju pružiti društva za upravljanje UCITS fondovima i UAIF-ovi.

RTS navodi informacije koje društva za upravljanje UCITS fondovima i UAIF-ovi moraju dostaviti u slučaju da namjeravaju pružati svoje usluge u državama članicama domaćinima (engl. *host Member States*). ITS sadrži predloške koje će društva za upravljanje UCITS fondovima i UAIF-ovi trebati koristiti za obavješćavanje o svojoj namjeri obavljanja aktivnosti u državama članicama domaćinima te navodi postupak za razmjenu informacija između nadležnih tijela u vezi s takvim obavijestima.

ESMA je podnijela nacрте RTS-ova i ITS-ova Europskoj komisiji na usvajanje. Komisija u roku od tri mjeseca treba usvojiti navedene nacрте te ih objaviti u obliku Delegirane i Provedbene uredbe Komisije ili ESMA-i povratno javiti svoje primjedbe te zatražiti njihovu doradu. Nakon usvajanja od strane Komisije slijedi konačni korak u kojem Europski parlament i Vijeće imaju rok za izražavanje suglasnosti s tekstovima delegiranih uredbi.

2.6. Službena stajališta Hanfe

Mišljenje Hanfe vezano za nastanak obveze objavljivanja ponude za preuzimanje kada u istom rješenju nije uključen i nalog za izvršenje te obveze

[objava_final-shpms-dhdp-02-zpdd-čl13st3t2_službeno-stajalište.pdf](#)
[\(hanfa.hr\)](#)

- **svi tržišni sudionici**

Službenim stajalištem Hanfe o primjeni odredbi članka 13. stavka 2. točke 1. Zakona o preuzimanju dioničkih društava, s ciljem ujednačavanja postupanja prilikom primjene odredbi toga zakona, Hanfa zainteresiranoj javnosti obznanjuje svoje stavove vezano za određena pitanja koja se postavljaju u slučaju kada je Hanfa rješenjem utvrdila nastanak obveze objavljivanja ponude za preuzimanje, a kada u istom rješenju nije uključen i nalog za izvršenje te obveze.

Službeni je stav Hanfe da zabrana ostvarivanja prava glasa iz dionica ciljnog društva koje drže ponuditelj i osobe koje s njim djeluju zajednički nastupa od dana pravomoćnosti rješenja Hanfe kojim se utvrđuje nastanak obveze te traje do dana isplate i prijenosa dionica pohranjenih u ponudi za preuzimanje, neovisno o tome je li poduzimanje radnji radi objavljivanja ponude za preuzimanje naloženo tim rješenjem Hanfe kojim je utvrđen nastanak obveze ili zasebnim rješenjem.

3. SAVJETOVANJE SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

21.4. 2023.

Objavljeno je **javno savjetovanje** u vezi s Pravilnikom o izmjenama Pravilnika o nadzornim izvještajima središnje druge ugovorne strane. Izmjene pravilnika predviđaju administrativno rasterećenje središnje druge ugovorne strane, odnosno ukidanje određenih obrazaca nadzornih izvještaja koji se dostavljaju Hanfi s obzirom na to da se isti podaci dostavljaju ESMA-i. Javno savjetovanje traje do 21.5.2023.

4. INSTITUCIJE EU-A – OBJAVE O STATUSU IZRADE ILI IZMJENA PROPISA PRVE, DRUGE I TREĆE RAZINE

<p>14.4.2023.</p> <p>Održivo financiranje –</p> <p>Objavljen novi set odgovora Komisije</p>	<p>Europska komisija</p>	<p>Europska komisija objavila odgovore na pitanja Europskih nadzornih tijela u vezi tumačenja i primjene određenih odredbi Uredbe SFDR dostavljena Komisiji u rujnu 2022.</p> <p>Između objavljenih odgovora, skrećemo pažnju na Q&A u vezi pitanja kako se treba razumjeti definicija „održivo ulaganje“, pri čemu se naglašava kako sudionici na financijskom tržištu moraju objaviti metodologiju koju primjenjuju prilikom procjene održivih ulaganja, uključujući kako su odredili doprinos pojedinog ulaganja okolišnim ili društvenim ciljevima, kako procjenjuju ulaganja u odnosu na načelo nečinjenja značajne štete (DNSH) za bilo koji okolišni ili društveni cilj ulaganja te kako tvrtke u koje se ulaže ispunjavaju zahtjev „praksi dobrog upravljanja“ (engl. good governance practices). Pritom se u vezi provođenja DNSH procjene za pojedino ulaganje od sudionika na financijskom tržištu traži da objasne kako su indikatori štetnih učinaka na faktore održivosti uzeti u obzir prilikom provođenja DNSH testa za održiva ulaganja.</p> <p>EK također daje odgovor na pitanje u vezi promoviranja smanjenja emisija stakleničkih plinova kada financijski proizvod nema za cilj održiva ulaganja. Naglašava se kako se informacijama objavljenim u predugovornim i periodičnim izvještajima te objavljenim na internetskim stranicama u pogledu karakteristika vezanih uz smanjenje emisija ugljika ne smiju zavarati ulagatelji da pomisle kako je ta karakteristika zapravo dio cilja samog proizvoda te stoga proizvod za cilj ima održivo ulaganje kako je definirano prema članku 9. stavku 3. SFDR-a. Štoviše, člankom 13. SFDR-a zahtijeva se da marketinške komunikacije nisu u suprotnosti sa sadržajem objava prema SFDR-u. To implicira da marketinški dokumenti ne smiju navoditi ulagatelje na uvjerenje da proizvod teži održivom ulaganju ako proizvod samo promiče smanjenje emisija ugljika.</p> <p>Hanfa poziva subjekte nadzora da pomno prouče objavljena pitanja i odgovore te ih sagledaju u kontekstu načina provođenja vlastitih poslovnih aktivnosti povezanih s opsegom SFDR-a.</p>
<p>12.4.2023</p> <p>Održivo financiranje –</p> <p>Objavljen Konzultacijski dokument u vezi</p>	<p>ESAs</p>	<p>Europska nadzorna tijela (ESAs) objavila <u>Konzultacijski dokument</u> u vezi nacрта izmjena SFDR RTS-a</p> <p>Izrada i objava ovog nacрта rezultat je ispunjavanja mandata koje su Europska nadzorna tijela dobila od EK-a prije godinu dana, a koji se sastoji od:</p> <ul style="list-style-type: none"> • proširenja popisa univerzalnih društvenih pokazatelja kojim će se prikazivati glavni negativni učinci (PAI indikator) investicijskih odluka na okoliš i društvo, kao što su prihodi od

<p>nacrta izmjena SFDR RTS-a</p>		<p>nekooperativnih poreznih jurisdikcija ili uplitanje u osnivanje sindikata</p> <ul style="list-style-type: none"> • preciziranja sadržaja drugih pokazatelja za štetne učinke i njihovih odgovarajućih definicija, primjenjivih metodologija, formula za izračun kao i prikazivanja udjela informacija dobivenih izravno od društava, država, nadnacionalnih društava ili u vezi nekretnina, a korištenih za procjenu i izračune prilikom donošenja odluka o ulaganju • dopune postojećeg seta podataka o proizvodima u vezi s ciljevima dekarbonizacije, uključujući srednjoročne ciljeve, razinu ambicije i način na koji će se cilj postići. <p>Pored navedenog, Europska nadzorna tijela radila su na izmjenama SFDR RTS-a i u smislu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poboljšanja prikaza na koji način održiva ulaganja „ne štete značajno” okolišu i društvu • pojednostavljivanja predložaka za predugovorne i periodičke objave za financijske proizvode • izrade drugih tehničkih prilagodbi u vezi, između ostalog, s tretmanom izvedenica, definicijom ekvivalentnih informacija i odredbama za financijske proizvode koji sadrže temeljne opcije ulaganja (tzv. MOPs – multy options products – IBIPs) <p>Europska nadzorna tijela primaju komentare na Konzultacijski dokument do 4. srpnja 2023. putem ispunjavanja obrasca za odgovore.</p> <p>Europska nadzorna tijela organizirat će i zajedničko javno saslušanje i ciljano testiranje potrošača tijekom razdoblja konzultacija. Nakon razmatranja pristiglih komentara Europska nadzorna tijela pripremit će Završno izvješće i dostaviti ga Europskoj komisiji.</p> <p>S obzirom na važnost teme Hanfa poziva subjekte nadzora na sudjelovanje u javnoj raspravi te popunjavanje predmetnih upitnika. Popunjeni primjerak molimo dostaviti i na Hanfinu e-mail adresu: SustainableFinance@hanfa.hr</p>
<p>5.4.2023.</p> <p>Održivo financiranje –</p> <p>Objavljeni nacrti delegiranih akata u vezi preostalih okolišnih ciljeva te izmjene</p>	<p>Europska komisija</p>	<p>Komisija objavila nacрте delegiranih akata u vezi s četiri okolišna cilja prema Uredbi taksonomiji.</p> <p>Nacrti sadrže kriterije održivosti za gospodarske aktivnosti u vezi sljedećih okolišnih ciljeva:</p> <ul style="list-style-type: none"> • održivo korištenje i zaštita vodnih i morskih resursa • prelazak na kružno gospodarstvo • sprječavanje i kontrola onečišćenja • zaštita i obnova biološke raznolikosti i ekosustava.

<p>postojećih delegiranih akata</p>		<p>Osim objave nacrtu u vezi navedenih okolišnih ciljeva, objavljeni su nacrti izmjena tehničkih kriterija za provjeru okolišnih ciljeva koji se već trebaju primjenjivati (ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba). Predložene su i izmjene delegiranog akta o zahtjevima za izvješćivanje prema članku 8. Uredbe o taksonomiji, poput prilagodbe obrazaca za izvješćivanje ili prvotno predviđenog prijelaznog razdoblja od 12 mjeseci nakon početka primjene.</p> <p>Javne konzultacije otvorene su do 3. svibnja 2023.</p>
<p>31.3.2023.</p> <p>Mehanizam korekcije tržišta (MCM)</p>	<p>Europska komisija</p>	<p>Europska komisija usvojila tehnička pravila za proširenje mehanizma korekcije tržišta (MCM) na izvedenice povezane s trgovanjem plinom u svim čvorištima EU-a. Mjera je poduzeta kako bi se osigurao još širi štit od visokih i nestabilnih cijena plina. Kao što je predviđeno u Uredbi o MCM-u (2022/2578), koja je donijela pravila usmjerena isključivo na tržište izvedenica plina povezano s Title Transfer Facility (TTF), usvojena provedbena uredba utvrđuje tehničke detalje u vezi s primjenom MCM-a na izvedenice povezane s drugim virtualnim točkama trgovanja u EU-u. Ovaj će se provedbeni akt primjenjivati od 1. svibnja 2023. kako bi se zahvaćenim tvrtkama koje upravljaju virtualnim središtima za trgovanje osim TTF-a omogućilo dovoljno vremena da izvrše potrebne prilagodbe.</p>
<p>22.03.2023.</p> <p>Održivo financiranje – nova Direktiva o zelenim tvrdnjama</p>	<p>Europska komisija</p>	<p>Objavljen nacrt prijedloga direktive o tzv. zelenim tvrdnjama - Proposal for a Directive on Green Claims.pdf (europa.eu)</p> <p>Svrha je ove direktive spriječiti zeleni manipulativni marketing (tzv. greenwashing) postavljanjem posebnih pravila o dokazivanju, provjeri i priopćavanju dobrovoljnih ekoloških tvrdnji i shema usmjerenih na ekološko označavanje proizvoda i usluga na tržištu EU-a. Direktivom bi se također uveli zahtjevi za provjeru takvih tvrdnji/shema od strane vanjskih procjenitelja prije nego što se proizvodi s takvim oznakama stave na tržište.</p> <p>Ova direktiva nadopunila bi Direktivu o nepoštenim trgovačkim praksama te bi trebala pružiti zaštitu potrošačima od neutemeljenih tvrdnji u vezi održivosti/zelenosti proizvoda i usluga.</p>
<p>2.3.2023.</p> <p>Zaštita potrošača – usvojen opći pristup Vijeća u pogledu direktive o ugovorima na daljinu za financijske usluge</p>	<p>Vijeće EU-a</p>	<p>Europska komisija objavila je prijedlog direktive o ugovorima na daljinu za financijske usluge. Prijedlog predviđa izmjenu Direktive 2011/83/EU (EU Directive on Consumer Rights) i stavljanje izvan snage Direktive 2002/65/EZ (Directive on Distance Marketing of Consumer Financial Services). Prijedlog Komisije usmjeren je prema pojednostavljenju i modernizaciji pravnog okvira za ugovore o financijskim uslugama na daljinu kako bi se osigurala viša razina zaštite potrošača u online okruženju. U tu svrhu relevantni aspekti prava potrošača u vezi s ugovorima o financijskim uslugama na daljinu uzimaju se u obzir u okviru važeće Direktive 2011/83/EU (koja je do sada isključivala financijske usluge iz svog područja primjene).</p> <p>Cilj je prijedloga pojednostavniti i modernizirati zakonodavni okvir tako što će postojeća Direktiva o trgovanju na daljinu financijskim uslugama biti stavljena izvan snage, a u područje primjene horizontalno primjenjive Direktive o pravima potrošača uključit će se relevantni aspekti prava potrošača koja se odnose na ugovore o financijskim uslugama sklopljene na daljinu i namijenjene</p>

		<p>potrošačima. Ujedno, cilj je i promicati pružanje financijskih usluga na unutarnjem tržištu uz osiguranje visoke razine zaštite potrošača koja se ostvaruje detaljnijim uređivanjima već postojeće obaveze predugovornog informiranja i prava na odustanak, proširivanjem pravila pravednog postupanja na internetu te sankcioniranjem protupravnog postupanja, a u skladu s razvojem novih digitalnih oblika distribucije.</p> <p>Vijeće EU-a usvojilo je dana 2.3.2023. opći pristup u ovom predmetu, a tekst Vijeća dostupan je ovdje.</p> <p>Direktive 2011/83/EU i 2002/65/EZ preuzete su u hrvatsko zakonodavstvo Zakonom o zaštiti potrošača (Narodne novine br. 19/22), kojim se uređuje zaštita osnovnih prava potrošača. Nadzor nad njegovom primjenom provodi Hanfa u pogledu subjekata kojima je izdala odobrenje za rad, a opisane će izmjene u konačnici rezultirati njegovim izmjenama i dopunama.</p>
<p>17.2.2023.</p> <p>Održivo financiranje – objavljen nacrt izmjena SFDR RTS-ova</p>	<p>Europska komisija</p>	<p>Europska komisija objavila je Delegiranu uredbu (2023/363), kojom se dopunjuju i ispravljaju SFDR regulatorni tehnički standardi (RTS) (2022/1288). Svrha je te dopune uključivanje i prikaz podatka u vezi izloženosti ulaganja financijskih tržišnih sudionika ekonomskim aktivnostima povezanim s nuklearnom energijom i prirodnim plinom. Navedeno je rezultat pregovora država članica i Europskog parlamenta, čime se navedeni sektori sada ipak uključuju u sektore koji mogu imati održive ekonomske aktivnosti, ali pod vrlo strogim uvjetima i za što je propisan način objava, a kako je propisano u Dodatnoj delegiranoj uredbi Komisije o izmjenama Delegirane uredbu (EU) 2021/2139 u pogledu ekonomskih djelatnosti u određenim energetske sektorima i Delegirane uredbu (EU) 2021/2178 u pogledu specifičnih javnih objava informacija o tim ekonomskim djelatnostima.</p>
<p>15.2.2023</p> <p>Unija tržišta kapitala</p> <p>Europski parlament usvojio svoju poziciju u predmetu ESAP.</p>	<p>Europski parlament</p>	<p>Europska komisija objavila je u studenome 2021. prijedlog Uredbe o uspostavi jedinstvene europske pristupne točke za centralizirani pristup javno dostupnim informacijama koje se odnose na financijske usluge, tržišta kapitala i održivost.</p> <p>European Single Access Point (ESAP) bit će centralizirana platforma za javne financijske informacije i informacije povezane s održivošću za tvrtke EU-a. To će tvrtkama dati veću vidljivost prema investitorima, otvarajući više izvora financiranja. Između ostalog, prijedlogom je predviđeno da se u ESAP-u prikupljaju javno objavljene informacije propisane Uredbom o prospektu i MAR-om, financijske i nefinancijske informacije o poslovanju takvih tvrtki, uključujući i informacije povezane s održivošću itd. Također, ESAP bi omogućio nevrštenim društvima, uključujući i MSP-ovima, dobrovoljnu objavu informacija putem ESAP-a.</p> <p>Vijeće EU-a usvojilo je opći pristup u predmetu ESAP 29.6.2022, a kompromisni tekst Vijeća dostupan je ovdje.</p>

		<p>Europski parlament usvojio je stajalište u veljači 2023. te su u ožujku 2023. započeli trijalozni.</p>
<p>24.01.2023.</p> <p>Unija tržišta kapitala</p> <p>Usvojena pozicija Europskog parlamenta u predmetu AIFMD/UCITS review</p>	<p>Europski parlament</p>	<p>Europska komisija objavila je 26. studenog 2021. prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni direktiva 2011/61/EU i 2009/65/EZ u pogledu postupaka delegiranja, upravljanja rizikom likvidnosti, nadzornog izvješćivanja, pružanja usluga depozitara i skrbništva te odobravanja zajmova od strane alternativnih investicijskih fondova.</p> <p>Glavne izmjene koje je Europska komisija predložila odnose se na alate za upravljanje likvidnošću, pravila za AIF-ove koji daju zajmove (engl. loan-originating AIFs), nadzorno izvješćavanje, pružanje usluga depozitara te delegiranje.</p> <p>1. Alati za upravljanje likvidnošću (odredbe u AIFMD-u i Direktivi o UCITS fondovima)</p> <p>Što se tiče alata za upravljanje likvidnošću, analiza EK-a pokazala je različitu dostupnost alata za upravljanje likvidnošću (LMT) za otvorene AIF-ove i UCITS fondove u nacionalnim zakonodavstvima država članica, što ograničava učinkovitost upravljanja rizikom likvidnosti, a potencijalno može utjecati i na financijsku stabilnost (posebno u situacijama poremećaja na tržištu kao što je bio poremećaj uzrokovan krizom zbog pandemije bolesti COVID-19).</p> <p>Europska komisija predložila je sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> – harmonizirati dostupnost LMT-ova za društva za upravljanje koja upravljaju otvorenim investicijskim fondovima (otvoreni AIF-ovi i UCITS fondovi) – zahtijevati od društava za upravljanje da, uz mogućnost obustave izdavanja i otkupa udjela, odaberu barem jedan dodatni alat koji će biti prikladan s obzirom na investicijsku strategiju fonda – ovom se mjerom društva za upravljanje žele potaknuti na korištenje LMT-ova kada je to potrebno i u interesu ulagatelja – dati mogućnost nacionalnim nadležnim tijelima da, uz naganje (potpune) obustave izdavanja i otkupa udjela, mogu kao mjeru naložiti i ograničenje prava otkupa udjela (engl. redemption gate), kao i da upravitelji aktiviraju dodatni LMT koji su odabrali koristiti – ojačati ulogu ESMA-e u koordiniranju NCA-ova kada se LMT-ovi aktiviraju. <p>2. AIF-ovi koji daju zajmove (odredbe u AIFMD-u)</p> <p>Na razini EU-a trenutačno ne postoji regulatorni okvir za AIF-ove koji daju zajmove (engl. loan-originating AIFs), već pojedine države članice imaju nacionalnu regulativu koja nije usklađena, što potencijalno može dovesti do makroprudencijalnih rizika i nejednake zaštite ulagatelja.</p> <p>Opcije koje je u tom smislu razmatrala Europska komisija bile su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zabraniti AIF-ovima da daju zajmove

		<ul style="list-style-type: none"> - djelomično harmonizirati određene zahtjeve na temelju postojećih nacionalnih okvira i - propisati jedinstveni set zahtjeva i pravila za UAIF-ove koji će upravljati AIF-ovima koji daju zajmove <p>Nakon provedene procjene učinka (engl. impact assessment) Europska komisija predložila je implementirati treću opciju na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zahtijevati od UAIF-ova da implementiraju učinkovite politike, procedure i procese za davanje zajmova, procjenu kreditnog rizika i adekvatno praćenje „kreditnog“ dijela portfelja - postaviti limit od 20 % NAV-a za izloženost prema jednom subjektu kojem se daje zajam (engl. single borrower) ako je taj subjekt financijska institucija ili drugi investicijski fond – makroprudencijalna mjera - zabraniti davanje zajma UAIF-u ili njegovim zaposlenicima, depozitaru ili trećim osobama na koje je UAIF delegirao određene poslove - kako bi se izbjegao moralni hazard i održala opća kreditna kvaliteta zajmova koje su dali AIF-ovi, AIF-ovi bi bili podložni riziku zadržavanja (AIF zadržava 5 % nominalne vrijednosti zajma koji je kreirao, ako ga prodaje na sekundarnom tržištu), a kako bi se izbjegle situacije u kojima se zajmovi kreiraju samo u svrhu njihove prodaje na sekundarnom tržištu - zahtijevati da se AIF osniva kao zatvoreni fond, ako vrijednost danih zajmova prelazi 60 % NAV-a AIF-a. <p>3. Regulatorno izvještavanje vezano za praćenje tržišta (odredbe u AIFMD-u i Direktivi o UCITS fondovima)</p> <p>Analiza EK-a pokazala je da je potrebno optimizirati nadzorno izvještavanje prema AIFMD-u (koje je dodatno raspisano i u AIFMD-u Level 2) i uvesti nadzorno izvještavanje u Direktivu o UCITS fondovima, koje trenutačno nije propisano. S obzirom na navedeno, Europska komisija je predložila:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izmijeniti AIFMD na način da se omogući prikupljanje detaljnijih podataka (trenutačno se npr. dostavljaju podaci samo za najveće izloženosti, glavne instrumente kojima AIF trguje i sl.) - uvesti nadzorno izvještavanje i u Direktivu o UCITS fondovima - ovlastiti ESMA-u da provede studiju izvedivosti zajedno s drugim Europskim nadzornim tijelima (ESAs), ECB-om i nacionalnim nadležnim tijelima, a kako bi se pojednostavnile obveze za nadzorno izvještavanje - ovlastiti ESMA-u da donese regulatorne i provedbene tehničke standarde (RTS i ITS) u tu svrhu.
--	--	--

4. Depozitar – uvođenje prekograničnog pružanja usluga depozitara na malim i koncentriranim tržištima (odredbe u AIFMD-u i Direktivi o UCITS fondovima)

Na malim tržištima identificiran je problem limitiranog broja pružatelja usluga depozitara na manjim i koncentriranim tržištima. EK predlaže izmjene AIFMD-a i Direktive o UCITS fondovima na način da se nacionalnim nadležnim tijelima da diskrecijsko pravo da dozvole društvima za upravljanje da za fondove kojima upravljaju imenuju depozitare iz drugih država članica ako je to opravdano i nema pružatelja usluga na lokalnom tržištu. U takvim je slučajevima potreban pojačan nadzor i suradnja između nadležnih tijela depozitara, fonda i društva za upravljanje.

5. Delegiranje

Kroz analizu koju je provela Europska komisija identificirani su sljedeći problemi vezano uz delegiranje poslova:

- različita interpretacija režima delegiranja u državama članicama
- neusklađenost zahtjeva koji moraju biti ispunjeni kod delegiranja u AIFMD-u i Direktivi o UCITS fondovima (AIFMD sadrži puno detaljnije zahtjeve te je potrebno usklađenje)
- nedostatak podataka o praksama delegiranja i delegiranim poslovima.

Europska komisija predložila je:

- usklađivanje regulatornog režima Direktive o UCITS fondovima i AIFMD-a vezano za delegiranje (preuzimanje detaljnih zahtjeva iz AIFMD-a u regulatorni okvir za UCITS fondove)
- pojašnjenje postojećih organizacijskih zahtjeva – DZU/UAIF mora imati 2 viša rukovoditelja (senior management) zaposlena na puno radno vrijeme za vođenje poslova upravljanja i nadzor nad delegiranim poslovima
- veću transparentnost o delegiranju, odnosno uvođenje obveze obavještanja ESMA-e u situacijama kada UAIF/DZU delegira veći dio upravljanja imovinom ili upravljanja rizicima na subjekte iz trećih država nego što obavlja samostalno (zadržava kod sebe) te obavještanje o svim ostalim ugovorima o delegiranju. Predlaže se davanje ovlasti ESMA-i da RTS-om uredi sadržaj, oblik i proceduru za dostavu obavijesti o delegiranju. Također, ESMA bi imala obvezu redovito sastavljati izvještaj o tržišnim praksama vezano za delegiranje, usklađenosti sa zahtjevima primjenjivima na delegiranje i nadzornoj konvergenciji, a kako bi suzakonodavcima olakšala donošenje odluka o politikama.

Vijeće EU-a usvojilo je dana 21.06.2022. opći pristup u ovom predmetu, a kompromisni tekst Vijeća dostupan je [ovdje](#). U odnosu na inicijalni prijedlog EK-a, Vijeće je u svom tekstu pojednostavilo proces izvještanja koji je Europska komisija predlagala, predložilo dodatna pravila za AIF-ove koji daju zajmove, dodatno pojašnjalo alate za upravljanje likvidnošću i način njihova aktiviranja/deaktiviranja te umanjilo predložene ovlasti ESMA-e. Vijeće je također značajno doradilo prijedlog EK-a u dijelu delegiranja.

		<p>Europski parlament usvojio je poziciju u ovom predmetu 21.1.2023, a tekst Europskog parlamenta dostupan je ovdje. Trijalozu u predmetu su u tijeku.</p>
<p>20.12.2022. usvojen opći pristup Vijeća EU-a u pogledu izmjena MiFID-a i MiFIR-a</p>	<p>Vijeće EU-a</p>	<p>25.11.2021. objavljen je prijedlog EK-a kojim se mijenjaju Uredba i Direktiva o tržištima financijskih instrumenata (MiFID i MiFIR). Kako bi ostvarila cilj poticanja istinskog i učinkovitog jedinstvenog tržišta, Komisija je utvrdila tri prioriteta područja za preispitivanje: povećanje transparentnosti i dostupnosti tržišnih podataka, poboljšanje jednakih uvjeta za mjesta izvršenja i osiguranje očuvanja konkurentnosti infrastrukture tržišta EU-a na međunarodnoj razini.</p> <p>Najvažnija izmjena paketa MiFID/MiFIR je ponovni pokušaj uspostave pružatelja usluge konsolidiranih podataka o trgovanju (CTP), obustava prakse prema kojoj brokeri od trećih osoba (mjesta izvršenja) primaju plaćanja da preusmjere naloge klijenata prema njima te pojašnjavanje ograničenja za netransparentno trgovanje, čime se uklanjaju složenost i opterećenje sustava. Predloženom reformom MiFIR-a pokušavaju se otkloniti uzroci zbog kojih tržišni sudionici nisu iskazali namjeru pružanja CTP usluga te se predlaže izmjena odredbi MiFIR-a u vezi pitanja konsolidiranih podataka kako bi se potaklo iskazivanje namjera pružanja navedenih usluga s ciljem da za svaku kategoriju imovine (dionice, ETF-ovi, obveznice i izvedenice) postoji barem jedan CTP.</p> <p>Na Odboru stalnih predstavnika Vijeća (COREPER) održanom 20.12.2022. predstavnici i predstavnice država članica EU-a postigli su dogovor o mandatu za početak pregovora s Europskim parlamentom.</p> <p>Dana 1.3.2023., nakon odobrenja na Odboru za ekonomsku i monetarnu politiku (ECON), Europski parlament objavio je svoje verzije izmjena MiFID-a i MiFIR-a.</p> <p>Očekuje se da će se do kraja trećeg kvartala 2023. postići dogovor između Vijeća i Europskog parlamenta o konačnom zakonodavnom tekstu.</p>
<p>20.12.2022. Usvojen opći pristup Vijeća u predmetu CSDR review</p>	<p>Vijeće EU-a</p>	<p>Europska komisija objavila je 16. ožujka 2022. prijedlog izmjena i dopuna CSDR-a (Central Securities Depository Regulation). Glavne izmjene koje je Europska komisija predložila odnose se na režim discipline namire (obvezni režim nakupa i novčane kazne za neuspjele namire), suradnje između nadležnih i relevantnih tijela te ovlasti ESMA-e.</p> <p>U dijelu obveznog režima nakupa (engl. buy-in) Europska komisija predložila je sljedeće izmjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „Pristup u dva koraka”: ovisno o razvoju učinkovitosti namire u EU-u nakon primjene režima novčanih kazni (za neuspjele namire), Europska komisija može odlučiti da se ipak mora primijeniti obvezni buy-in režim. Da bi to napravila, Europska komisija može donijeti provedbeni akt kojim se odlučuje o primjeni obveznog buy-in režima na određene financijske instrumente ili kategorije transakcija, na temelju broja i

		<p>vrijednosti neuspjelih namira. Europska komisija nije se odlučila na opciju uklanjanja buy-in režima iz CSDR-a jer je (po njezinu mišljenju) razina neuspjelih namira u EU-u i dalje dosljedno veća nego na drugim većim financijskim tržištima.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mogućnost da Europska komisija obustavi buy-in mehanizam (nakon što ga uvede kako je opisano u prethodnoj točki): nakon nejavne preporuke ESMA-e (nakon konzultacija s ESCB-om i ESRB-om) koja bi bila popraćena potpuno obrazloženom procjenom, Europska komisija imala bi ovlast suspendirati mehanizam otkupa za određene kategorije financijskih instrumenata gdje je to potrebno za izbjegavanje ili rješavanje problema ozbiljne prijetnje financijskoj stabilnosti ili pravilnom funkcioniranju financijskih tržišta u EU-u. <p>Što se tiče ostalih odredbi, Europska komisija predlaže i sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - novi proces konzultacija s relevantnim tijelima kod izdavanja odobrenja za rad CSD-u, proširenja odobrenja za rad CSD-u te kod izvještaja o nadzoru nad CSD-om, gdje relevantna tijela u dva navrata kod svakog procesa mogu davati negativna mišljenja - uvođenje neobvezujućeg posredovanja ESMA-e između nadležnog tijela CSD-a i relevantnih tijela iz CSDR-a - zahtjev za uspostavu kolegija regulatora kod CSD-ova u dva slučaja, a koji se mogu i kombinirati: (a) passporting kolegiji i (b) kolegiji na razini grupe, za CSD-ove koji pripadaju grupama CSD-ova - drastično pojednostavljenje procesa passportinga za CSD te uklanjanje mogućnosti da nacionalno nadležno tijelo države članice domaćina odbije passporting zahtjev na temelju procjene da CSD neće osnovne usluge koje se odnose na izdavanje vrijednosnih papira i vođenje računa vrijednosnih papira pružati na način koji bi bio usklađen s korporativnim pravom države članice domaćina - pojašnjavanje koje (korporativne) zakone države članice treba uzeti u obzir kod passporting zahtjeva te da CSD-ovi podnositelji zahtjeva uvijek trebaju dati ocjenu mjera koje namjeravaju poduzeti kako bi se uskladili s takvim zakonima - novu obvezu za CSD-ove iz trećih zemalja (TC-CSD-ovi) za podnošenje obavijesti ESMA-i o obavljanju aktivnosti namire u EU-u (na ovu se obavijest ne odnosi formalni proces priznavanja TC CSD-ova od strane ESMA-e); - krajnji datum (istek) grandfathering klauzule i za CSD-ove iz EU-a i TC-CSD-ove - proširenje pristupa bankarskim uslugama od strane nebankovnih CSD-ova, na dva načina: (i) dopustiti bankovnim CSD-ima pružanje usluga nebankovnim CSD-ima i (ii) preispitivanje pragova, kroz novi RTS o kriterijima i mjerama upravljanja rizikom (EBA, u suradnji s ESMA-om). <p>Vijeće EU-a usvojilo je dana 20.12.2022 opći pristup u ovom predmetu, a kompromisni tekst Vijeća dostupan je ovdje. U odnosu na inicijalni prijedlog Europske komisije Vijeće je u svom tekstu pojednostavilo procese koje je Europska komisija predlagala, povisilo kriterije za obvezno uspostavljanje kolegija regulatora te</p>
--	--	--

		<p>umanjilo predložene ovlasti ESMA-e. Vijeće je također značajno doradilo prijedlog EK-a u dijelu discipline namire te je uvelo novu obvezu odobravanja stjecanja kvalificiranih udjela u CSD-u.</p>
<p>07.12.2022.</p> <p>Razvoj Unije tržišta kapitala: objavljen Akt o uvrštenju</p>	<p>Europska komisija</p>	<p>Europska komisija predstavila je novi paket zakonodavnih prijedloga za daljnji razvoj Unije tržišta kapitala Europske unije zajedničkog naziva Akt o uvrštenju (engl. Listing Act). Prijedlozi proizlaze iz obveze Europske komisije da pojednostavi pravila uvrštenja, kako je navedeno u Mjeri 2. Akcijskog plana Unije tržišta kapitala za 2020. godinu. Akt o uvrštenju sastoji se od tri zakonodavna prijedloga:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Prijedloga uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) 2017/1129, (EU) br. 596/2014 i (EU) br. 600/2014, tj. radi se o izmjenama Uredbe o prospektu, Uredbe o zlouporabi tržišta te Uredbe MiFIR radi povećanja privlačnosti javnih tržišta kapitala u Uniji za poduzeća i olakšavanja pristupa kapitalu za mala i srednja poduzeća 2. Prijedloga direktive Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2014/65/EU (Direktive MiFID) radi povećanja privlačnosti javnih tržišta kapitala u Uniji za poduzeća i olakšavanja pristupa malih i srednjih poduzeća kapitalu i o stavljanju izvan snage Direktive 2001/34/EZ (Direktive o uvrštenju) te 3. Prijedloga direktive Europskog parlamenta i Vijeća o strukturama dionica s višestrukim pravom glasa u poduzećima koja traže uvrštenje svojih dionica za trgovanje na rastućem tržištu MSP-ova (engl. Multiple Voting Shares Structure Directive). <p>Ovaj je prijedlog dio šireg paketa koji predstavlja pokušaj da se tržišta kapitala EU-a učine privlačnijim za poduzeća iz EU-a i olakša pristup kapitalu malim i srednjim poduzećima (MSP). Opći je cilj Akta o uvrštenju uvođenje tehničkih prilagodbi u regulativu EU-a koje smanjuju regulatorne troškove i troškove usklađenja za tvrtke koje se žele uvrstiti ili koje su već uvrštene na uređeno tržište s ciljem pojednostavljenja postupka uvrštenja, uz osiguranje odgovarajuće razine zaštite ulagatelja i integriteta tržišta. Drugim riječima, cilj je potaknuti diversifikaciju izvora financiranja za poduzeća u EU-u (odmak od financiranja kroz bankarske kredite).</p> <p>Strukture s MVR dionicama (strukture dionica „u dvije klase“ ili više klasa) izravni su oblik mehanizma za održavanje kontrole koji se općenito temelji na podjeli dionica u dvije klase temeljene na glasačkim pravima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jedna od klasa ima nižu ili podređenu glasačku vrijednost (obično jedan glas). - Druga klasa obično nosi veći broj glasova (npr. deset ili pet), a u daljnjem tekstu ćemo ih nazivati MVR dionicama. <p>Svrha je MVR dionica dopustiti dioničaru (ili grupi dioničara) da drži kontrolni udio u poduzeću bez proporcionalnog ekonomskog ulaganja potrebnog za veličinu udjela u strukturi u kojoj bi sve dionice imale isto pravo glasa. Drugim riječima, MVR dionice omogućuju osnivačima da zadrže većinu glasačke kontrole dok prodaju veći udio tvrtke i tako dolaze do financiranja. Danas pravni okvir RH ne omogućava strukture kod kojih bi za neke dioničare isti</p>

		<p><i>nominalni iznos dionice donosio više glasova, a za neke dioničare manje glasova ili da kod dionica bez nominalnog iznosa isti broj dionica donosi više ili manje od istog broja glasova koje ima drugi dioničar.</i></p> <p><i>U bitnome, EK predlaže sljedeće izmjene Uredbe o prospektu:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>uvodi se viši i harmonizirani prag na razini EU-a za izuzeće malih ponuda vrijednosnih papira (12 milijuna eura, u odnosu na današnjih „do maksimalno 8 milijuna eura“ – pri čemu su neke države članice birale i manje pragove, primjerice 1 milijun eura),</i> - <i>uvodi se standardiziraniji i jednostavniji prospekt za primarna izdanja</i> - <i>uvodi se obveza integracije u prospekt nadolazećih zahtjeva iz CSRD-a i ESG objava iz SFDR-a</i> - <i>pojednostavljuje se prikaz čimbenika rizika u prospektu</i> - <i>propisuje se obavezno uključivanje određenih setova podataka u prospekt kroz upućivanje te se propisuje da nema obveze izrade dodatka prospektu kada se provodi ažuriranje financijskih informacija te kada konačna ponudena cijena (kod izdanja) ne odstupa od maksimalne cijene objavljene u prospektu za više od 20 %</i> - <i>uvode se novi izuzeci od obveze izrade prospekta i novi EU Follow-On Prospekt zamjenjuju pojednostavljeni režim objave za sekundarna izdanja i EU Recovery Prospect (novi EU Follow-On Prospect sadržajno je gotovo identičan EU Recovery Prospectu koji je bio dio Capital Market Recovery Packagea (dalje: CMRP) s ograničenom primjenom do 31. prosinca 2022. godine, s tim da se ona izdanja koja su bila u opsegu primjene EU Recovery Prospecta sada zapravo izuzimaju od obveze izrade prospekta te se za takva izdanja uvodi novi Short Summary Document</i> - <i>novi EU Growth Issuance Document trajno zamjenjuje EU Growth Prospectus</i> - <i>pojednostavljuje se režim univerzalnog registracijskog dokumenta</i> - <i>uvode se nova izuzeća (od obveze izrade prospekta) za sekundarna izdanja vrijednosnih papira zamjenjivih s vrijednosnim papirima koji su već uvršteni u trgovanje: konkretno, izuzetak se danas primjenjuje ako novouvršteni vrijednosni papiri predstavljaju, tijekom razdoblja od 12 mjeseci, manje od 20 % vrijednosnih papira koji su već uvršteni u trgovanje na istom uređenom tržištu, a sada se povećava postojeći prag za korištenje ovog izuzeća sa 20 % na 40 %</i> - <i>skraćuje se minimalni rok između objave prospekta i završetka ponude dionica (sa šest dana na tri dana)</i> - <i>uvode se pojednostavljenja pregleda i odobravanja prospekta od strane nadležnih tijela</i> - <i>revidiraju se pravila o dodacima prospektu i pravima na povlačenje</i> - <i>revidira se režim istovjetnosti za prospekte trećih zemalja.</i> <p><i>U bitnome, EK predlaže sljedeće izmjene MAR-a:</i></p>
--	--	---

		<ul style="list-style-type: none"> - pojašnjava se opseg objava povlaštenih informacija te kada se one objavljuju - sužava se opseg obveze objave povlaštenih informacija (isključuju se međukoraci kod događaja koji se odvijaju u više faza, s tim da je i dalje zabranjeno koristiti te informacije) - pojašnjavaju se uvjeti pod kojima izdavatelji mogu odgoditi objavu povlaštenih informacija - pojednostavljen je režim popisa upućenih osoba (sužava se na one koje na redovitoj osnovi imaju pristup takvim informacijama) - podiže se prag s 5 000 eura na 20 000 eura, iznad kojeg se transakcije koje provode osobe koje obnašaju upravljačke dužnosti (PDMR-ovi) i osobe blisko povezane s PDMR-ovima za vlastiti račun prijavljuju izdavatelju i nadležnom tijelu - dodatne vrste transakcija se izuzimaju od zabrane PDMR-ovima da obavljaju transakcije u zatvorenom razdoblju - mijenja se definicija „front-runninga“, - pojašnjava se režim „sigurne luke“ kod istraživanja tržišta (pojašnjava se da je ovo dobrovoljni režim koji tržišni sudionici mogu, ali ne moraju koristiti) - pojašnjavaju se iznimke od zabrana o trgovanju povlaštenim informacijama, nezakonitom otkrivanju povlaštenih informacija i tržišnoj manipulaciji, kada se radi o programima otkupa (vlastitih dionica) i stabilizaciji. <p>U bitnome se kod MiFID-a II radi o sljedećim predloženim izmjenama:</p> <ul style="list-style-type: none"> - mijenja se definicija „tržišta rasta malih i srednjih poduzeća“ kako bi se omogućilo da se takvim tržištem smatra i odvojeni segment MTP-a te se određuju uvjeti i zahtjevi za njegovu registraciju ili odregistraciju - uvodi se standard kvalitete investicijskog istraživanja (istraživanja koja pružaju treće strane moraju biti poštena, jasna i ne smiju dovoditi u zabludu) - ublažavaju se pravila o razdvajanju (research unbundling) tako da se povećava prag tržišne kapitalizacije poduzeća na koja se zabrana ne odnosi s 1 milijarde eura (uvedeno CMRP-om) na 10 milijardi eura, ispod kojeg se pravila o razdvajanju ne primjenjuju - propisuju se uvjeti za označavanje istraživanja kao „istraživanja koje sponzorira izdavatelj“ - definiraju se uvjeti za uvrštenje dionica u trgovanje na uređenom tržištu: zahtjev za minimalnu tržišnu kapitalizaciju iznosio bi 1 milijun eura, a minimalni free float iznosio bi 10 %. <p>S obzirom na to da su ovi pravni akti EU-a ili direktno primjenjivi na subjekte iz Hrvatske ili transponirani u hrvatske zakone, sve njihove izmjene direktno će utjecati na hrvatske poduzetnike.</p>
--	--	--

<p>7.12.2022.</p> <p>Objavljen prijedlog izmjena Uredbe EMIR</p>	<p>Europska komisija</p>	<p>Dana 7.12.2022. Europska komisija objavila je prijedlog za izmjenu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uredbe o EU infrastrukturama financijskih tržišta (Uredba (EU) 648/2012) (EMIR) • Uredbe bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije (Uredba (EU) br. 575/2013) (CRR) i • Uredbe o novčanim fondovima (Uredba (EU) br. 2017/1131) (MMFR). <p>Ovaj zakonodavni prijedlog izmjene EMIR-a nastavak je dulje rasprave o tome na koji bi način EU mogao povratiti dio tržišta poravnanja izvedenica od UK-a (prvenstveno vezano za poravnanje IRS-ova i CDS-ova posredstvom LCH-a i ICE-a, koji su proglašeni Tier 2 CCP-jevima iz treće zemlje, a koji su od iznimne systemske važnosti za EU). „Povratiti“ je zapravo pogrešna riječ, a s obzirom na to da se poravnanje tih klasa izvedenica oduvijek obavljalo u Londonu te da su LCH i ICE povijesno uvijek bili primarni (ako ne i jedini) pružatelji usluge za te klase izvedenica.</p> <p>U bitnome se kod EMIR-a radi o izmjenama koje se mogu grupirati na sljedeći način:</p> <ul style="list-style-type: none"> - izmjene kojima se direktno pokušava riješiti problem izloženosti prema Tier2 UK CCP-jevima, - ostale izmjene koje se kreću od uvođenja dodatnih izuzetaka, ukidanja nekih postojećih i pokušaja ublažavanja postojećih pravila EU-a radi povećanja konkurentnosti EU CCP-jeva; - Izmjene kojima uvode dodatne ovlasti ESMA-e kod nadzora CCP-jeva. <p>Što se tiče direktnih mjera kojima se pokušava riješiti problem izloženosti prema Tier2 UK CCP-jevima, one su sljedeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predlaže se uvođenje obveze otvaranja i održavanja „aktivnog računa“ u EU CCP-ju - predlaže se uvođenje obveze informiranja klijenata od strane članova poravnanja i klijenata koji nude neizravne usluge poravnanja o mogućnosti poravnanja kod EU CCP-a - predlaže se uvođenje obveze izvještavanja o tome koliko su EU subjekti poravnali u EU CCP-jevima (na godišnjoj razini) - predlaže se uvođenje „zajedničkog nadzornog mehanizma“ koji će nadzirati primjenu ove obveze i vodi li ona prema smanjenju systemske izloženosti prema UK CCP-jevima. <p>EK predlaže da svaki EU subjekt na kojeg se primjenjuje obveza poravnanja (FC + ili NFC + kategorije) mora imati otvoren „aktivni račun“ račun u EU CCP-ju te preko EU CCP-ja poravnavati određeni postotak/udio svojih transakcija (ova se obveza primjenjuje bez obzira na to koristi li EU subjekt člana poravnanja iz EU-a (CM) ili člana poravnanja iz treće zemlje).</p> <p>U EK prijedlogu izmjena EMIR-a uključen je niz mjera odnosno kombinacija mjera za pojednostavljenje postupaka za proširenje usluga CCP-jeva i izmjene modela CCP-jeva. U prijedlogu je predviđen non-objection postupak za manje značajne usluge za koje CCP traži proširenje licence. Non-objection postupak EK predlaže uvesti i za neznčajne izmjene modela CCP-jeva. Pored navedenog, predlaže se skraćivanje rokova kod provođenja postupka izdavanja odobrenja CCP-ja, proširenja licence te validacije izmjena modela. Također se predlaže propisivanje i standardiziranih obrazaca putem kojih bi CCP-jevi podnosili zahtjeve za odobrenje proširenja usluga i izmjene modela.</p>
--	--------------------------	---

		<p>Pored navedenog, predlaže se i (obvezno) osnivanje zajedničkih nadzornih timova (joint supervisory teams) koje bi predvodilo nacionalno nadležno tijelo (NCA) matične države članice CCP-ja, koje bi bilo zaduženo za određivanje frekvencije i dubine godišnjih pregleda CCP-jeva. Zajednički nadzorni tim sastojao bi se od osoblja nacionalnog nadležnog tijela matične države članice, ESMA-e i članova kolegija tog CCP-ja koji bi zajednički sudjelovali u neposrednim nadzorima.</p> <p>Predlaže se i jačanje uloge ESMA-e kod kriznih situacija, gdje ESMA kod kriznih situacija može direktno pribavljati informacije od tržišnih sudionika, koordinirati nacionalna nadležna tijela i izdavati preporuke nacionalnim nadležnim tijelima, a koje će biti obvezujuće.</p> <p>Od ostalih izmjena EMIR-a na važnih za domaće subjekte nadzora ističemo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - predlaže se da i FC i NFC subjekti kao članovi poravnanja CCP-ja mogu kao prihvatljivi kolateral koristiti bankarske garancije - predlaže se promjena načina izračuna praga poravnanja za NFC-ove, gdje se prag više ne bi računao na grupnoj razini, već na individualnoj - predlaže se ukloniti izuzetak od obveze izvještavanja trgovinskih repozitorija za unutargrupne transakcije NFC-ova - predlaže se uvesti obvezu za članove poravnanja da jasno objasne svojim klijentima kako funkcioniraju pozivi na uplatu margina te da klijentima daju simulacije pod različitim scenarijima kako bi pomogli klijentima da se bolje pripreme i predvide buduće potrebe za likvidnošću. <p>Što se tiče fondovskih propisa (MMFR i Direktiva o UCITS fondovima), iz ograničenja rizika druge ugovorne strane isključuju se transakcije s izvedenicama gdje je ugovorna strana CCP.</p>
<p>07.12.2022.</p> <p>Sprječavanje pranja novca - Usvojen opći pristup Vijeća u AML paketu</p>	<p>Vijeće EU-a</p>	<p>Novi zakonodavni paket EU-a za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma</p> <p>Dana 7. prosinca 2022. postignut je politički dogovor na razini Vijeća o predloženoj Uredbi o sprječavanju pranja novca (AMLR) i novoj šestoj Direktivi o sprječavanju pranja novca (AMLD 6) te se očekuje u početak pregovora s Europskim parlamentom u cilju donošenja konačnih verzija tih zakonodavnih testova.</p> <p>Novi AML zakonodavni paket EU-a sastoji se od četiri zakonodavna prijedloga EK-a:</p> <p>1. Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o mehanizmima koje države članice trebaju uspostaviti radi sprječavanja korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i o stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2015/849 – AMLD 6</p> <p>https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15519-2022-INIT/en/pdf</p>

		<p>2. Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma – AMLR</p> <p>https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15517-2022-INIT/en/pdf</p> <p>3. Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća osnivanju tijela za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma i izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010, (EU) br. 1095/2010 - AMLA</p> <p>https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10507-2022-REV-1/en/pdf</p> <p>4. Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o informacijama koje se prilažu prijenosima novčanih sredstava i određene kriptovine (preinaka) –TFR (u zadnjoj fazi usvajanja).</p> <p>https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13215-2022-INIT/en/pdf</p> <p>Dana 30.3.2023. Europski parlament usvojio je izvještaj za cijeli AML paket te se očekuje početak trijaloga u svibnju 2023.</p> <p>Zakonodavni paket predstavlja usklađenu cjelinu za provedbu akcijskog plana EK-a za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma (SPNFT) od 7. svibnja 2020. i njime se stvara novi i koherentniji regulatorni i institucionalni okvir za SPNFT u EU-u.</p> <p>U pogledu Prijedloga Direktive AMLD 6 o mehanizmima koje države članice trebaju uspostaviti radi sprječavanja korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma:</p> <ul style="list-style-type: none">• uvodi se više sadržajnih izmjena kako bi se podigla razina konvergencije u praksi nadzornih tijela i financijsko-obavještajnih jedinica (FIU) te u pogledu suradnje među nadležnim tijelima• pojašnjavaju se ovlasti i zadaće FIU-ova kao i minimalni skup informacija kojima bi FIU-ovi trebali imati pristup• utvrđuje se okvir za zajedničke analize FIU-ova• navodi se pravna osnova za sustav FIU.net (komunikacijska mreža financijsko-obavještajnih jedinica EU-a)• utvrđuju se jasna pravila o povratnim informacijama koje pružaju FIU-ovi• pojašnjene su ovlasti i zadaće nadzornih tijela kako bi se osiguralo da sva nadzorna tijela imaju instrumente za poduzimanje odgovarajućih korektivnih mjera;• uvodi se dužnost nadgledanja samoregulatornih tijela koja djeluju kao nadzorna tijela, a nadgledanje provode javna tijela uz jasno definirane zadaće
--	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> • utvrđuje se pristup nadzoru koji se temelji na procjeni rizika usklađenim zajedničkim alatom za kategorizaciju rizika kako bi se izbjeglo različito razumijevanje rizika u sličnim situacijama • osnivaju se kolegiji za SPNFT kako bi se poboljšala suradnja među nadzornim tijelima te uspostavljaju mehanizmi kojima će se osigurati suradnja u području nadzora za gospodarske subjekte koji pružaju prekogranične usluge • pojašnjena je suradnja s drugim tijelima • pojašnjene su ovlasti registara stvarnog vlasništva kako bi se osiguralo dobivanje ažuriranih, odgovarajućih i točnih informacija • predviđeno je povezivanje registara bankovnih računa • uvode se zahtjevi za obradu određenih kategorija osobnih podataka. <p>Prijedlogom Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o sprječavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma – AMLR:</p> <ul style="list-style-type: none"> • unaprjeđuje se postojeći sustav temeljen na riziku s ciljem postizanja veće djelotvornosti i prekogranične dosljednosti u primjeni zahtjeva za SPNFT • opseg obaveznih subjekata (obveznika primjene SPNFT-a) se dopunjuje • detaljno se razrađuju unutarnje politike, kontrole i procedure • utvrđuju se konkretnije i detaljnije odredbe o identifikaciji stranaka i provjeri identiteta stranke • detaljno su navedena pravila o pojednostavnjenim i pojačanim mjerama dubinske analize. <p>Uredba o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava – TFR</p> <p>20.04 2023. <u>Europski parlament podržao TFR pravila za praćenje prijenosa kriptovalute, sprječavanje pranja novca te zajednička pravila o nadzoru i zaštiti potrošača.</u></p> <p>Uredbom se utvrđuju pravila o informacijama o platiteljima i primateljima koje se prilažu prijenosima novčanih sredstava u bilo kojoj valuti te o informacijama o pošiljateljima i korisnicima koje se prilažu prijenosima kriptovalute u svrhu sprječavanja, otkrivanja i istrage pranja novca i financiranja terorizma ako barem jedan pružatelj platnih usluga ili pružatelj usluga povezanih s kriptovalutom koji sudjeluje u prijenosu novčanih sredstava ili prijenosu kriptovalute ima poslovni nastan ili registrirano sjedište, ovisno o tome što je primjenjivo, u Uniji.</p> <p>Nadalje, Uredbom se utvrđuju pravila o internim politikama, postupcima i kontrolama za osiguravanje provedbe mjera ograničavanja ako barem jedan pružatelj platnih usluga ili pružatelj usluga povezanih s kriptovalutom koji sudjeluje u prijenosu</p>
--	--

		<p>novčanih sredstava ili prijenosu kriptoinovine ima poslovni nastan ili registrirano sjedište, ovisno o tome što je primjenjivo, u Uniji.</p> <p>Uredba se primjenjuje i na prijenose kriptoinovine, uključujući prijenose kriptoinovine izvršene pomoću kriptobankomata, ako pošiljatelj ili korisnik pružatelj usluga povezanih s kriptoinovinom ili posrednički pružatelj usluga povezanih kriptoinovinom ima registrirano sjedište u Uniji.</p>
29.11.2022.	Vijeće EU-a	<p>Usvojen opći pristup u vezi <u>Direktive o politikama dužne pažnje u vezi korporativne održivosti (Corporate Sustainability Due Diligence Directive - CSDDD)</u>. Direktivom se žele postaviti pravila za korporativni sektor u vezi sa stvarnim i potencijalnim štetnim utjecajima njihovih poslovnih modela na ljudska prava kao i štetnim utjecajima na okoliš imajući u vidu kako poslovne aktivnosti samog društva tako i poslovne aktivnosti njihovih podružnica, ali i sudionika u lancu vrijednosti s kojima društvo ima uspostavljen poslovni odnos. Također se utvrđuju pravila o odgovornosti za kršenje obveza definiranih CSDD-om te nadležna nadzorna tijela kao i modeli razmjene informacija između država članica. Nacrt je predmetnom analize i rasprave u Europskom parlamentu te po usvajanju njihovog stajališta mogu započeti pregovori između Vijeća i Parlamenta.</p>
23.11.2022.	EFRAG	<p>EFRAG objavio nacrt prvog seta europskih standarda u vezi korporativnog izvješćivanja o održivosti (ESRS). Objava tih standarda čini prvi stup objava prema CSRD okviru u vezi prikaza utjecaja poslovanja društva na okoliš i društvo u kojem društvo djeluje te utjecaja istog tog okruženja na poslovanje samog društva primjenom načela dvostruke materijalnosti. Radi se o setu standarda koji uključuje međusektorske standarde u vezi općih zahtjeva koji se primjenjuju na sve teme i sudionike koje podliježu CSRD-u. Tematski standardi pružaju metriku za ekološke, društvene i upravljačke aspekte CSRD-a. Prvi set ESRS standarda fokus također stavlja na informacije potrebne financijskom sektoru u vezi obveza objava prema Uredbi SFDR. Usvajanje ESRS standarda očekuje se u lipnju 2023. nakon što standardi prođu proces konzultacija s nadležnim tijelima EU-a te proces procjene od strane Europskog parlamenta i Vijeća.</p>
18.11.2022.	ESMA	<p>ESMA pokrenula <u>Savjetovanje o smjernicama za korištenje ESG pojmova ili pojmova povezanih s održivošću u imenima fondova</u>. Smjernicama se želi kreirati standard primjene nazivlja fondova kako bi se prevenirao greenwashing (konzultacije završene u veljači 2023.). Namjera je smjernica da samo fondovi koji imaju određeni udio održivih ulaganja ili ulaganja koja promoviraju okolišne i društvene karakteristike smiju u nazivima fondova koristiti pojmove povezane s ESG-om ili pojmove povezane s održivosti.</p>
15.11.2022.	ESAs	<p>Europska nadzorna tijela (ESAs) objavila <u>Javni poziv s ciljem prikupljanja podataka o pitanjima povezanim s greenwashingom</u>. Cilj je Javnog poziva (dostava komentara završila početkom siječnja 2023.) od što šireg kruga sudionika prikupiti što više informacija (format upitnika) u vezi pitanja povezanih s greenwashingom na temelju kojih bi se sastavio izvještaj za Europsku komisiju i koristio, između ostalog, i za</p>

<p>Objavljen javni poziv u vezi prikupljanja podataka o greenwashingu</p>		<p>razmatranje te donošenje zaključaka o potrebi unaprjeđivanja nadzornih mjera, donošenja određenih politika kao i izmjena i dopuna postojećeg zakonodavnog okvira kojima bi se adresirala problematika greenwashinga.</p>
<p>U srpnju 2022. usvojen opći pristup Vijeća EU-a</p> <p>Digitalne financije -</p> <p>Akt o umjetnoj inteligenciji</p>	<p>Vijeće EU-a</p>	<p>Komisija je predstavila paket o umjetnoj inteligenciji, koji uključuje prijedlog uredbe o utvrđivanju usklađenih pravila o umjetnoj inteligenciji (Akt o umjetnoj inteligenciji). Uredba se primjenjuje na pružatelje i korisnike sustava umjetne inteligencije na području EU-a te na pružatelje i korisnike izvan EU-a ako se rezultat rada tih sustava koristi u EU-u. Predložena Uredba fokusira se prvenstveno na jačanje pravila o kvaliteti podataka, transparentnost, s naglaskom na ljudski nadzor i odgovornosti te se također bavi etičkim pitanjima i izazovima provedbe u različitim sektorima, od zdravstva i obrazovanja do financija i energetike.</p> <p>Uredbom se utvrđuju usklađena pravila za stavljanje na tržište, stavljanje u uporabu i korištenje sustava umjetne inteligencije („UI sustavi“) u EU-u s naglaskom na visokorizične UI sustave. Temelj Uredbe je sustav klasifikacije koji određuje četiri razine rizika (neprihvatljiv, visok, nizak i minimalan) koju umjetna inteligencija može predstavljati za zdravlje i sigurnost ili temeljna prava. Uredbom se osigurava da se na području EU-a ne koriste sustavi umjetne inteligencije koji predstavljaju neprihvatljiv rizik, a da se oni koji predstavljaju visok rizik koriste po propisanim uvjetima. Uredba tako propisuje koji su to visoko rizični sustavi umjetne inteligencije te preduvjete njihova korištenja (uspostava sustava upravljanja rizicima i upravljanja podacima, postojanje tehničke dokumentacije, čuvanje evidencija, transparentnost i informiranje korisnika, točnost, otpornost i informatička sigurnost).</p> <p>Uredbom se uspostavlja Europski odbor za umjetnu inteligenciju, koji bi nadgledao provedbu uredbe i osigurao jedinstvenu primjenu u EU-u te objavljivao mišljenja i preporuke i davao smjernice nadležnim tijelima država članica. Države članice bit će obvezne imenovati nacionalna nadzorna tijela.</p> <p>U srpnju 2022. usvojen je kompromisni tekst Uredbe Vijeća.</p> <p>Paralelno s ovom uredbom širi paket regulative o umjetnoj inteligenciji obuhvaća i prijedlog Direktive o odgovornosti za umjetnu inteligenciju (rujan 2022.) te prijedlog izmjena Direktive o odgovornosti za proizvode (rujan 2022.).</p>

5. IZDOJENE NOVOSTI

5.1. Proces pristupanja Hrvatske OECD-u i uloga Hanfe

Informacije uključuju aktivnosti Hanfe do početka travnja 2023.

Sveobuhvatni cilj procesa pristupanja Hrvatske OECD-u jest postizanje usklađenosti Hrvatske sa standardima, najboljim politikama i najboljim praksama OECD-a, što rezultira boljim ishodima za članice OECD-a, kao i za Hrvatsku i njezine građane.

Vijeće OECD-a usvojilo je na ministarskoj razini 10. lipnja 2022. Plan za proces pristupanja Hrvatske OECD-u, dok je Vlada Republike Hrvatske na sjednici održanoj 27. listopada 2022. donijela zaključak na kojem je usvojen Inicijalni memorandum za pristupanje Hrvatske OECD-u. Kako bi Vijeće OECD-a donijelo informiranu odluku o pristupanju Hrvatske OECD-u, temeljni odbori OECD-a detaljno će pregledati usklađenost Hrvatske s pravnim instrumentima OECD-a iz svoje nadležnosti te će svaki od njih Vijeću dati službeno mišljenje nakon dovršetka svojeg tehničkog pregleda.

Tehnički pregledi i službena mišljenja koja iz njih proizlaze obuhvaćaju dva glavna elementa:

- ocjenu spremnosti i sposobnosti Hrvatske da provede sve pravne instrumente OECD-a u okviru nadležnosti odbora i
- ocjenu politika i praksi Hrvatske u usporedbi s najboljim politikama i praksama OECD-a u relevantnom području, s obzirom na odgovarajuća temeljna načela iz Plana pristupanja.

Zaposlenici Hanfe sudjeluju u **tehničkim pregledima pravnih instrumenata** iz nadležnosti sljedećih odbora:

1. Odbor za ulaganja

Odbor za ulaganja promovira liberalizaciju politika s načelima nediskriminacije, transparentnosti i „mirovanja“, u skladu s OECD-ovim kodeksima liberalizacije.

U sklopu ovog odbora provjerava se usklađenost s OECD-ovim Kodeksima za liberalizaciju koji uređuju pitanja vezana za slobodu kretanja kapitala i pružanja usluga, što uključuje i financijske usluge iz nadležnosti Hanfe (tržišta kapitala, osiguranja i privatnih mirovina). Zaposlenici Hanfe sudjelovali su u popunjavanju upitnika koji je podloga za tehnički pregled, na tzv. *fact-finding* misiji u sklopu koje su se raspravljala otvorena pitanja te na izlaganju prvog Hrvatskog izvješća o usklađenosti na sastanku Odbora za investicije 14. travnja 2023.

2. Odbor za korporativno upravljanje

Odbor za korporativno upravljanje promovira osiguravanje koherentnog institucionalnog i regulatornog okvira koji olakšava pristup tržišnom financiranju i jamči postojanje i učinkovitu provedbu prava dioničara i pravični tretman dioničara, uključujući manjinske i inozemne dioničare. Nadalje, odbor promovira uspostavljanje profesionalnog i transparentnog sustava vlasništva i nadzora poduzeća u državnom vlasništvu radi zaštite njihova integriteta, odgovornosti, autonomije i učinkovitosti.

U sklopu ovog odbora provjerava se usklađenost s preporukama Vijeća o načelima korporativnog upravljanja, načelima za korporativno upravljanje u državnim poduzećima i smjernicama za borbu protiv korupcije te integritetu u poduzećima u državnom vlasništvu.

Zaposlenici Hanfe sudjelovali su u pripremi samoprocjene usklađenosti s Načelima korporativnog upravljanja koja je dostavljena OECD-u u prosincu 2022., dok su *follow-up* informacije i podaci dostavljeni u travnju 2023., te će u svibnju ove godine (23.-26.5.)

sudjelovati na sastancima u sklopu *fact-finding* misije na kojoj će se raspraviti eventualna otvorena pitanja.

3. Odbor za financijska tržišta

Glavni je cilj ovog odbora promicati učinkovite, otvorene, stabilne i zdrave financijske sustave koji se temelje na visokim razinama transparentnosti, pouzdanosti i integriteta kako bi se pridonijelo održivom i uključivom rastu. Također, odbor je usmjeren na osiguravanje dobrih tržišnih praksi i politika u pogledu:

- održivih financija, uključujući ekološke, društvene i upravljačke ciljeve (ESG), klimatsku tranziciju i druga pitanja iz područja zaštite okoliša
- digitalizacije financija, u pogledu tokenizacije imovine, kriptoimovine, decentraliziranih financija, kao i šireg energetske učinkovitog korištenja blockchaina i distribuiranih tehnologija glavne knjige u financijskim sustavima
- upravljanja javim dugom

te na osiguravanje odgovarajuće razine pristupa, zaštite i podrške za stranu potražnju, putem financijske zaštite potrošača i politika financijske pismenosti, kako bi se uklonile asimetrije u tržišnim snagama i drugim ranjivostima potrošača.

Unutar Odbora za financijska tržišta osnovana su i dva radna tijela – Radna skupina za financijsku zaštitu potrošača (engl. *Task Force on Financial Consumer Protection*) i Međunarodna mreža za financijsku edukaciju (engl. *International Network for Financial Education*).

U sklopu ovog odbora zaposlenici Hanfe sudjelovali su u ispunjavanju sveobuhvatnog upitnika koji se odnosio na navedene teme – funkcioniranje financijskog tržišta, održive financije, digitalizaciju i sl. Ispunjeni upitnik dostavljen je na pregled OECD-u u veljači ove godine, a *fact-finding* misija održat će se od 3. do 7. srpnja 2023.

4. Odbor za osiguranje i privatne mirovine

Glavni je cilj odbora promicati pravedne, učinkovite, otvorene i zdrave tržišno orijentirane sustave osiguranja i privatnih mirovina na temelju visoke razine transparentnosti, povjerenja i integriteta te poštujući priznate socijalne ciljeve tih sustava kroz:

- osiguravanje učinkovitih, otpornih, stabilnih i uključivih tržišta osiguranja, koja se temelje na stabilnim bonitetnim propisima i nadzoru osiguravatelja te zaštiti ugovaratelja osiguranja i korisnika, te koja podržavaju sposobnost pojedinaca, poduzeća i vlada da se suočavaju s rizicima i izazovima, kao što su starenje stanovništva, održivost i digitalizacija
- osiguravanje da su financirani i privatni mirovinski aranžmani dobro osmišljeni i uključivi, sa solidnom bonitetnom regulacijom i nadzorom, tako da djeluju u najboljem interesu svojih članova doprinoseći osiguravanju odgovarajućeg prihoda u mirovini unutar sveukupnih mirovinskih sustava, i rješavaju mnoge izazove s kojima se suočavaju, kao što su starenje stanovništva, održivost i digitalizacija.

U sklopu ovog odbora osnovana je i Radna skupina za privatne mirovine (engl. *Working Party on Private Pensions*; WPPP).

Što se tiče aktivnosti iz područja nadležnosti ovog odbora, zaposlenici Hanfe pripremaju samoprocjenu usklađenosti s dva pravna instrumenta vezana uz privatne mirovine: Preporukom Vijeća o temeljnim načelima regulacije privatnih mirovina i Preporukom Vijeća za dobro osmišljavanje mirovinskih planova s definiranim doprinosima, a koju će izložiti na sastanku WPPP-a 13. lipnja 2023.

Što se tiče pravnih instrumenata iz područja osiguranja, OECD je najavio dostavu sveobuhvatnog upitnika koji će obuhvatiti svih pet pravnih instrumenata (Preporuka Vijeća o strategijama financiranja rizika od katastrofa, Preporuka Vijeća o Smjernicama o sustavu upravljanja za osiguratelje, Preporuka Vijeća o utvrđivanju kontrolnog popisa kriterija za

definiranje terorizma u svrhu naknade štete, Preporuka Vijeća o dobrim praksama za upravljanje odštetnim zahtjevima u osiguranju, Preporuka Vijeća o Zajedničkoj klasifikaciji vrsta osiguranja koja priznaju nadzorna tijela država članica) do kraja travnja ove godine te će odrediti rok za njegovo ispunjavanje.

○ **Komentar Hanfe**

Hanfa iznimno cijeni rad OECD-a u području financijskih usluga kao i u području zaštite potrošača i financijske pismenosti, a proces pristupanja koristimo kao priliku za preispitivanje svog regulatornog i nadzornog pristupa.

Također cijenimo istraživanja i analize koje je OECD proveo u raznim relevantnim područjima, primjerice u pogledu privatnih mirovina te dugoročnih ulaganja. Komparativna analiza različitih pristupa članica OECD-a i primjeri najboljih praksi pružaju nam važan uvid prilikom preispitivanja naših politika i odluka.

Smatramo kako će pristupanje Hrvatske OECD-u biti jako korisno kako za jači razvoj tržišta kapitala u Hrvatskoj, daljnje poboljšanje mirovinskog sustava kako bi se osigurao što bolji život umirovljenicima i unaprjeđenje reformskih procesa tako i za jačanje kapaciteta Hanfe kao regulatora nebankarskog dijela financijskog tržišta kroz razmjenu iskustava i najboljih praksi s drugim nacionalnim nadležnim tijelima te primjenu principa i smjernica OECD-a.

20.4.2023.

5.2. Vijeće i Europski parlament finaliziraju rad na Uredbi o tržištima kriptovimovine (Makets in Crypto Assets Regulation – MiCA)

Tekst dostupan na sljedećoj poveznici:

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20230414IPR80133/crypto-assets-green-light-to-new-rules-for-tracing-transfers-in-the-eu>

Republika Hrvatska trenutačno nema nacionalni okvir za kriptovimovinu, koja nije financijski instrument u kontekstu ZTK-a. Tokenizirana imovina koja se kvalificira kao financijski instrument obuhvaćena je i regulirana odredbama ZTK-a i drugih sektorskih propisa, uključujući i Uredbu o prospektu. Tokenizirana imovina izdana na DLT-u također je obuhvaćena novim DLT Pilot režimom (više o DLT Pilot režimu dostupno je u poglavlju 2.2. Propisi EU-a). Kriptovimovina koja se ne kvalificira kao financijski instrument trenutačno je obuhvaćena samo općim okvirom koji se odnosi na ugovorno pravo (Zakon o obveznim odnosima) i pravilima protiv pranja novca i financiranja terorizma (ZSPNFT). Pružatelji usluga vezanih za virtualnu imovinu (VASP-ovi) obvezni su poštivati odredbe ZSPNFT-a (više o recentnim izmjenama ZSPNFT-a u odnosu na VASP-ove dostupno je u poglavlju 2.1. Zakoni RH). Hanfa je nadležno tijelo za provedbu nadzora nad primjenom ZSPNFT-a u vezi VASP-ova, u skladu s njihovom FAFT definicijom. VASP obveznik dužan je upisati se u registar pružatelja usluga virtualne imovine koji vodi Hanfa, a prije početka pružanja takvih

usluga. Od 2023. takva registracija također uključuje zahtjeve za provjere prikladnosti članova upravljačkih tijela VASP-ova i imatelja kvalificiranih udjela u VASP-ovima.

Kriptoimovina koja se ne kvalificira kao financijski instrument te usluge koje se odnose na takvu kriptoimovinu uskoro će biti obuhvaćene usklađenim okvirom EU-a – Uredbom o tržištima kriptoimovine (MiCA) – koji je usuglašen na razini EU-a (politički dogovor Vijeća i Europskog parlamenta postignut je 30. lipnja 2022.). Odbor stalnih predstavnika Vijeća EU-a (COREPER) na sastanku održanom 5. listopada 2022. odobrio je konačni kompromisni tekst s ciljem postizanja dogovora koji je upućen Europskom parlamentu. Dana 20.4.2023. Europski je parlament na plenarnoj sjednici u prvom čitanju potvrdio tekst MiCA-e, a koji je dostupan na sljedećoj poveznici: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2023-0117_EN.html.

Tekst MiCA-e trenutačno se dovršava za objavljivanje u Službenom listu EU-a. Objava se očekuje u lipnju 2023. Nakon što MiCA bude objavljena, Republika Hrvatska usvojiti će zakon o provedbi koji će omogućiti primjenu MiCA-e u Republici Hrvatskoj (prije svega radi se o određivanju nacionalnih nadležnih tijela i propisivanju odgovarajućih sankcija). Očekuje se da će to biti učinjeno u roku od 12 mjeseci od trenutka objave MiCA-e u Službenom listu EU-a, dakle do lipnja 2024.

MiCA ima četiri osnovna cilja:

- osiguravanje pravne sigurnosti uspostavom čvrstog pravnog okvira za kriptoimovinu koja nije obuhvaćena postojećim zakonodavstvom koje se odnosi na financijske usluge
- podržavanje inovacija i zdrave konkurencije u cilju promicanja razvoja kriptoimovine uspostavljanjem sigurnog i proporcionalnog okvira
- zaštita potrošača, ulagatelja i integriteta tržišta s obzirom na rizike povezane s kriptoimovinom i
- osiguravanje financijske stabilnosti, uz uključivanje zaštitnih mjera za rješavanje potencijalnih rizika za financijsku stabilnost.

Izdavatelji kriptoimovine

Sljedeće vrste kriptoimovine spadaju u opseg primjene MiCA-e:

- tokeni e-novca (*E-Money Tokens* – EMT), koji se smatraju elektroničkim novcem
- tokeni vezani za imovinu (*Asset Referenced Tokens* – ART)
- korisnički tokeni (*Utility Tokens* – UT)
- ostala kriptoimovina.

Na izdavatelje kriptoimovine koji spadaju u djelokrug MiCA-e (izdavatelji koji nude kriptoimovinu trećim stranama kao i izdavatelji koji uvrštavaju kriptoimovinu za trgovanje) primjenjuje se nekoliko obveza uključujući i:

- sastavljanje, notifikaciju (nadležnom tijelu) te objavu bijele knjige te kriptoimovine, koja ima neke sličnosti s prospektima objavljenim prema Uredbi o prospektima
- potrebu za ovlaštenjem/licenciranjem izdavatelja kod izdavanja određenih vrsta kriptoimovine (za određene vrste tokena – ART; pri čemu EMT-ove mogu izdavati samo osobe koje imaju odobrenje za rad kao kreditna institucija ili kao institucija za elektronički novac)
- usklađenost s određenim pravilima prilikom marketinga kriptoimovine
- usklađenost s obvezama poštenog i profesionalnog postupanja u odnosu na investitore u kriptoimovinu, posebno u vezi s upravljanjem sukobima interesa i održavanjem sigurnosnih pristupnih protokola, kao i prava povlačenja za investitore.

Ako se radi o uvrštenju za trgovanje na inicijativu operatera platforme za trgovanje, a bijela knjiga o kriptoimovini nije objavljena, operater te platforme za trgovanje mora ispuniti ove zahtjeve.

Primjenjivi režim ovisi o nekoliko elemenata, posebice o vrsti ponuđene kriptoinovine i iznosu ponude, a MiCA (kao i Uredba o prospektu) predviđa i režim izuzetaka.

MiCA se **ne odnosi** na kriptoinovinu koja je jedinstvena i nije zamjenjiva s drugom kriptoinovinom (NFT – *Non-Fungible Tokens*).

Više o ART-ovima

Izdavatelji su se dužni posebno licencirati da bi mogli izdavati ART-ove (osim ako takav izdavatelj nije ujedno kreditna institucija), a bijela knjiga ART-a također se odobrava od strane nadležnog tijela. ART je definiran kao vrsta kriptoinovine koja nije EMT i koja teži održavati stabilnu vrijednost pozivanjem na drugu vrijednost ili pravo ili njihovu kombinaciju, uključujući jednu ili više službenih valuta (neslužbeni prijevod s engleskog). Koncept ART-a inicijalno je nastao kao reakcija na Facebookovu LIBRA-u, a MiCA predviđa da se ART može koristiti i u investicijsku svrhu te kao sredstvo razmjene, s tim da se kod korištenja ART-a kao sredstva razmjene predviđaju određena ograničenja:

- Značajne ART-ove nadzire EBA jer se mogu koristiti kao sredstvo razmjene i u dovoljno velikim volumenima mogu utjecati na monetarnu politiku i monetarnu suverenost. Značajnost ART-a propisana je kriterijima iz članka 43. MiCA-e.
- Ako ART održava vrijednost u odnosu na službene valute, jedina razlika između njega i EMT-a je ta što EMT održava vrijednost u odnosu samo na jednu službenu valutu, a ART ih može referencirati više. Dakle, ako ART održava vrijednost u odnosu na košaricu službenih valuta (npr. euro, dolar, jen), ART je u biti samo rizičniji/kompleksniji EMT, a koji se ne smatra elektroničkim novcem.
- Međutim, ART ne mora biti ograničen na održavanje vrijednosti u odnosu na valute (za razliku od EMT-a).
- Kreditne institucije mogu biti izdavatelji ART-ova bez dodatnog licenciranja i ne moraju primjenjivati određene zahtjeve iz MiCA-e, nego se primjenjuju CRR i CRD.
- MiCA predviđa obvezu praćenja uporabe ART-ova jer se ne smiju široko koristiti kao sredstvo razmjene unutar područja jedne valute. Smatra se da se ART široko koristi kao sredstvo razmjene kada je prosječan broj i prosječna ukupna vrijednost transakcija po danu povezanih s korištenjem sredstva razmjene unutar područja jedne valute veći od 1 milijuna transakcija ili 200 000 000 eura.

Na izdavatelje ART-ova primjenjuju se i kapitalni zahtjevi, kao i obveza održavanja pričuve imovine (ART-a) čija je svrha pokriti rizike povezane s imovinom koja se odnosi na ART kao i rizike likvidnosti povezane s trajnim pravima imatelja ART-a na iskup od strane izdavatelja.

Pružatelji usluga u odnosu na kriptoinovinu (CASPs)

MiCA će regulirati licenciranje i poslovanje pružatelja usluga u odnosu na kriptoinovinu (CASP) slično kao što ZTK regulira licenciranje i poslovanje investicijskih društava. CASP-ovi su subjekti koji se bave pružanjem usluga u odnosu na kriptoinovinu, a te su usluge slične investicijskim i pomoćnim uslugama u skladu s odredbama ZTK-a, s ključnom razlikom da se odnose isključivo na kriptoinovinu koja se ne klasificira kao financijski instrument. U onoj mjeri u kojoj se kriptoinovina također kvalificira kao financijski instrument, npr. tokenizirane dionice, tokenizirani udjeli ili jedinice u AIF-ovima, na takve proizvode i usluge primjenjuje se ZTK, Uredba o prospektu ili zakoni koji uređuju investicijske fondove, a ne MiCA.

Prema MiCA-i (članak 63.), CASP-ovi moraju ishoditi MiCA licencu/odobrenje za rad od nadležnog tijela države članice. Nakon ishođenja odobrenja za rad prema MiCA-i, CASP-ovi će tu licencu moći koristiti kao EU putovnicu za pružanje licenciranih usluga kriptoinovine u drugim državama članicama. Zahtjevi za odobrenje za rad CASP-ova slični su onima u drugim zakonima EU-a o financijskim uslugama i uključuju:

- dobar ugled i kompetentnost višeg menadžmenta
- minimalne kapitalne zahtjeve
- adekvatno osiguravajuće pokriće (kao alternativa minimalnom kapitalu)

- robusnost organizacije i procesa
- zaštitu imovine klijenata
- politike sprječavanja sukoba interesa, poticaja, izvršenja naloga, rješavanja pritužbi, sprječavanja pranja novca, kontinuiteta ICT poslovanja itd.

Članak 60. MiCA-e predviđa kako postojeći pružatelji financijskih usluga (investicijska društva, kreditne institucije koje su licencirane za pružanje investicijskih usluga, mjesta trgovanja, društva za upravljanje i UAIF-ovi koji imaju dozvolu za pružanje određenih investicijskih usluga, središnji depozitoriji vrijednosnih papira) mogu pružati ekvivalentne usluge u odnosu na kriptoimovinu putem notifikacije prema svom nadležnom tijelu (u Republici Hrvatskoj prema Hanfi i HNB-u).

MiCA se **ne primjenjuje** na usluge koje se pružaju na potpuno decentralizirani način, bez posrednika, ni na kriptoimovinu kod koje nije moguće identificirati izdavatelja (uvodna izjava 22. MiCA-e).

Početak primjene

Početak primjene MiCA-e očekuje se krajem 2024. jer je predviđeno razdoblje od 18 mjeseci nakon stupanja na snagu MiCA-e za usvajanje akata druge razine (RTS-ovi, ITS-ovi, smjernice) prije primjene MiCA-e. Iznimka su odredbe koje se odnose na EMT-ove i na ART-ove, a koje stupaju na snagu 12 mjeseci nakon stupanja na snagu MiCA-e.

● **Komentar Hanfe**

*Početak primjene MiCA-e bit će izazovan i za kriptoindustriju i za regulatore, a između ostaloga podrazumijeva i **nadzor zlouporabe tržišta na kriptoburzama**, što će zahtijevati i potpuno nove nadzorne alate i novi pristup prikupljanju i analizi podataka.*

*Sukladno odredbama ZSPNFT-a, na stranicama Hanfe trenutačno se nalazi popis 19 subjekata koji pružaju usluge razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta i/ili skrbničku uslugu novčanika. Ti subjekti (kao i ostali subjekti koji pružaju usluge obuhvaćene MiCA-om) morat će **zatražiti izdavanje odobrenja za rad prema odredbama MiCA-e** te svoje poslovanje uskladiti s novim regulatornim zahtjevima.*

Što su usluge CASP-ova iz MiCA-e?

„Usluga povezana s kriptoimovinom” znači svaka od sljedećih usluga i djelatnosti koje su povezane s bilo kojom kriptoimovinom:

- pružanje skrbništva nad kriptoimovinom i upravljanje njome u ime klijenata
- upravljanje platformom za trgovanje kriptoimovinom
- razmjena kriptoimovine za novčana sredstva
- razmjena kriptoimovine za drugu kriptoimovinu
- izvršavanje naloga za kriptoimovinu u ime klijenata
- plasman kriptoimovine
- zaprimanje i prijenos naloga za kriptoimovinu u ime klijenata
- savjetovanje o kriptoimovini
- upravljanje portfeljem kriptoimovine
- pružanje usluga prijenosa kriptoimovine u ime klijenata.

*Rokovi za takvo usklađenje kod pružanja ovih usluga načelno su 18 mjeseci nakon stupanja na snagu MiCA-e. S obzirom na to da se objava MiCA-e očekuje u lipnju 2023., rok za usklađenje istekao bi **krajem 2024. / početkom 2025.** Međutim, MiCA također u članku 123. stavku 2. predviđa i sljedeći izuzetak od tog pravila:*

- „Pružatelji usluga kriptoimovine koji su pružali svoje usluge u skladu s primjenjivim zakonom prije početka primjene MiCA-e, mogu to nastaviti činiti do [18 mjeseci

nakon početka primjene MiCA-e] ili dok im se ne izda odobrenje u skladu s člankom 55., ovisno o tome što je prije.“

Dakle, CASP-ovima je na ovaj način dano dodatnih 18 mjeseci za usklađenje, i to onim CASP-ovima koji su pružali usluge „u skladu s primjenjivim zakonom“ prije početka primjene MiCA-e. Može se postaviti pitanje tko točno može koristiti dodatno prijelazno razdoblje od +18 mjeseci:

- *samo oni ekvivalenti sutrašnjih CASP-ova koji danas rade po točno određenoj nacionalnoj regulativi koja regulira način pružanja tih usluga (dodatno u odnosu na ono što se za VASP-ove traži po AMLD 5)?*
- *i današnji VASP-ovi za one države članice koje su implementirale odredbe AMDL-a 5, a nemaju zasebnu regulativu kojom se regulira osnovno poslovanje tih subjekata (osim ALM aspekta)?*

O ovoj odredbi raspravlja se na razini EU-a, a više je argumenata u prilog tumačenju prema kojemu i današnji VASP-ovi mogu koristiti dulje razdoblje za usklađivanje.

*Ako današnji VASP-ovi iz Republike Hrvatske ne budu mogli koristiti dodatno prijelazno razdoblje, trebali bi biti usklađeni s MiCA-om (licencirani) najkasnije do trenutka isteka razdoblja od 18 mjeseci nakon stupanja na snagu MiCA-e (**kraj 2024.**).*

*Ako današnji VASP-ovi iz Republike Hrvatske budu mogli koristiti dodatno prijelazno razdoblje, trebali bi biti usklađeni s MiCA-om (licencirani) najkasnije do trenutka isteka razdoblja od 36 mjeseci nakon stupanja na snagu MiCA-e (**sredina 2026., ili u kraćem razdoblju ako zakonodavac ovo razdoblje odluči skratiti Zakonom o provedbi MiCA-e koji će biti donesen**), s tim da zahtjev za licenciranje uvijek mogu podnijeti ranije. Naime, države članice imaju nacionalnu diskreciju dodatno prijelazno razdoblje ne koristiti ili ga skratiti. Ako hrvatski zakonodavac odluči skratiti ovo razdoblje, mora obavijestiti Europsku komisiju o korištenju te nacionalne diskrecije najkasnije 12 mjeseci od stupanja na snagu MiCA-e (lipanj 2024.).*

*Nadalje, prema odredbama MiCA-e ESMA i EBA dobile su velik broj **mandata za izradu nacrtu akata druge i treće razine** (pojedinačnih mandata ukupno je 50) koji će konkretizirati zahtjeve iz MiCA-e (RTS-ovi, ITS-ovi, smjernice). Rokovi su za izradu tih akata ili 12 ili 18 mjeseci od stupanja na snagu MiCA-e. Hanfa sudjeluje u raspravama oko izrade tih akata unutar ESMA-e te ćemo vas obavještavati o fazama izrade tog regulatornog okvira. Tijekom objavljivanja konzultacijskih paketa ESMA-e Hanfa će o tome obavještavati hrvatske sudionike tržišta te ih pozivati na aktivno sudjelovanje u takvim konzultacijama.*

*Također skrećemo pažnju na **otvorena pitanja u odnosu na izuzetak od primjene MiCA-e na decentralizirane projekte/usluge**. Naime, MiCA u svojim uvodnim izjavama predviđa izuzetak za usluge koje se pružaju na potpuno decentraliziran način i bez ikakvog posrednika, međutim, trenutačno nije jasno kako će se tumačiti taj izuzetak. Pri razmatranju mogućih elemenata decentralizacije:*

- *javni blockchain*
- *uporaba pametnih ugovora*
- *usluge bez skrbništva nad kriptoimovinom*
- *decentralizirano upravljanje protokolom*

prva tri elementa čine se manje problematičnima (barem u smislu tumačenja uvodne izjave MiCA-e), dok se četvrti (decentralizirano upravljanje protokolom) može pokazati zahtjevnijim/složenijim u praksi. Upitno je kakve bi posljedice bile ako se od svih DeFi protokola bude zahtijevalo da budu upravljački potpuno decentralizirani.

Potrebno je istražiti prilagođen pristup tom novom financijskom fenomenu – prvenstveno u budućem regulatornom okviru za decentralizirano financiranje. U

međuvremenu su potrebne jasne i razborite smjernice o tome što čini „potpuno decentralizirane projekte“, a da bi se izbjegla:

- obvezna primjena postojećih pravila na projekte koji se u njih ne uklapaju, što bi u praksi dovelo do njihove zabrane
- „rupe“ u postojećim pravilima za one projekte koji bi trebali ući u opseg primjene MiCA-e, čime se stvaraju nepotrebni nedostaci u zaštiti ulagatelja i integriteta tržišta.

Pozivamo vas da Hanfi dostavljate svoje komentare, prijedloge i zabrinutosti oko izrade regulatornog okvira MiCA-e kako bismo takve podatke mogli uzeti u obzir prilikom oblikovanja stavova Hanfe, i to na adresu elektroničke pošte digitalfinance@hanfa.hr.

28.02.2023.

5.3. Vijeće i Europski parlament usvojili provizorni dogovor oko teksta Uredbe o zelenim obveznicama (EU Green Bonds Resolution – EU GBR)

EU GBR definira jedinstvene zahtjeve za izdavatelje obveznica koji žele koristiti oznaku „Europska zelena obveznica“ tj. „EU GB“ za svoje okolišno održive obveznice. Izdavatelji će moći prikazati kako financiraju zelene projekte bazirane na standardima koji su znanstveno utemeljeni, a na kojima se temelji taksonomija EU-a, a ulagatelji koji kupuju obveznice moći će lakše procijeniti, usporediti i utvrditi jesu li njihova ulaganja održiva, smanjujući tako rizike koje predstavlja *greenwashing*. EU GBR također uspostavlja okvir u vezi sustava registracije i nadzora nad vanjskim ocjenjivačima europskih zelenih obveznica, za što će biti nadležna ESMA, dok će nacionalna nadzorna tijela matične države članice (u skladu s Uredbom o prospektu) biti nadležna za nadzor nad izdavateljima. U cilju sprječavanja *greenwashinga* na tržištu zelenih obveznica EU GBR također predviđa određene zahtjeve za dobrovoljnu objavu podataka u odnosu na druge obveznice koje deklariraju ekološku održivost kao i obveznice povezane s održivošću (engl. *sustainability linked bonds – SLB*) izdane u EU-u.

Prema privremenom sporazumu, svi prihodi EU GB-ova morat će se uložiti u gospodarske aktivnosti koje su usklađene s taksonomijom EU-a. Za one sektore koji još nisu obuhvaćeni taksonomijom EU-a i za određene vrlo specifične aktivnosti postojat će tzv. džep fleksibilnosti od 15% vrijednosti izdanja koji će se smjeti uložiti u takve aktivnosti. Kako navode suzakonodavci, time se osigurava primjenjivost EU GB standarda od početka njegova postojanja, a korištenje i potreba za džepom fleksibilnosti ponovno će se procijeniti kako europska tranzicija prema klimatskoj neutralnosti bude napredovala i sa sve većim brojem atraktivnih i zelenih mogućnosti ulaganja za koje se očekuje da će postati dostupne u nadolazećim godinama.

Sporazum je privremen te ga obje institucije još trebaju potvrditi i usvojiti prije nego što postane konačan. EU GBR početak će se primjenjivati 12 mjeseci nakon stupanja na snagu.

○ **Komentar Hanfe**

Obveznice predstavljaju jedan od najčešće korištenih financijskih instrumenata za financiranje ulaganja u zelene tehnologije, energetska učinkovitost te održivu prometnu infrastrukturu i istraživačku infrastrukturu. Međutim, unutar EU-a do sada nije postojao jedinstveni i vjerodostojni (znanstveno utemeljen) standard označavanja karakteristika zelenih obveznica koji bi omogućio potrebnu razinu transparentnosti, usporedivosti te kredibilitnosti u vezi procjene „zelenosti“ tako financiranih projekata. Stoga ulagatelji često nisu imali dostupne relevantne, dovoljno granularne i provjerljive informacije na temelju kojih bi donosili informirane odluke. Usvajanje EU GBR standarda trebalo bi unaprijediti trenutačne okolnosti bez obzira na to što se radi o standardu dobrovoljne primjene.

Naime, donošenje ovog propisa posebno je bitno nakon usvajanja propisa u vezi objava o održivosti za financijski sektor kojima financijski subjekti postaju obveznici transparentnog i vjerodostojnog objavljivanja u vezi stupnja „zelenosti“ financijskih proizvoda koje stavljaju na tržište.

Izdavateljima obveznica s oznakom EU GB stoga će se otvoriti izvori financiranja po bitno povoljnijim uvjetima s obzirom na to da će ispunjavati najzahtjevnije uvjete u vezi okolišne održivosti.

Smatramo da će upravo taj aspekt biti najveći izazov izdavateljima zainteresiranim za primjenu ovog standarda. Naime, ispunjavanje uvjeta navedenih u EU GB standardu zasniva se na ispunjavanju kriterija uređenih delegiranim aktima Uredbe o taksonomiji u vezi definiranih okolišnih ciljeva, pri čemu su do sada usvojeni delegirani akti za dva (ublažavanje klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama) od šest okolišnih ciljeva. Prema odredbama te uredbe, da bi se ekonomske aktivnosti mogle smatrati održivima, one moraju, pored drugih, ispuniti i relevantne kriterije tehničke provjere (engl. technical screening criteria –TSC). U ovom trenutku, prema procjenama relevantnih agencija Eu-a, samo 2-3 % (2021.) ekonomskih aktivnosti unutar EU-a ispunjava navedene uvjete s obzirom na kvantitativne pragove sadržane u spomenutim delegiranim aktima.

Dodatno, u inicijalno usvojenim verzijama delegiranih akata u vezi s dva okolišna cilja nisu obuhvaćene sve ekonomske aktivnosti, već pretežito one iz sektora koji su identificirani kao glavni doprinositelji visokim emisijama stakleničkih plinova, one koje čine druge značajne štete po okoliš i/ili one koje mogu značajno doprijeti ostvarenju taksonomskog cilja adaptacije.

Stoga bi se tvrtke koje djeluju u tim sektorima i čije ekonomske aktivnosti ispunjavaju kriterije definirane Uredbom o taksonomiji značajno doprinoseći ostvarenju pojedinih taksonomskih ciljeva, a istovremeno ne čineći značajne štete preostalim ciljevima te ispunjavajući TSC kriterije, smatrale okolišno održivima.

Posljedično, u ovom trenutku, fokus Uredbe o taksonomiji nije na ekonomskim aktivnostima koje ograničeno ili beznačajno doprinose štetnim učincima na okoliš te samim tim, promjenom određenih aspekata svojih poslovnih modela, mogu limitirano doprinijeti nekom od ciljeva Uredbe o taksonomiji.

Stoga ni primjena EU GB standarda s ciljem prikupljanja financijskih sredstava u odnosu na takve ekonomske aktivnosti prema trenutačnoj verziji Uredbe ne bi bila moguća.

Međutim, radi se o inicijalnoj klasifikaciji te se očekuje njezino kontinuirano dopunjavanje uslijed tehnoloških promjena te novih politika koje će usvojiti Europska komisija u vezi uključivanja drugih sektora u procjenu stupnja okolišne održivosti.

Europska komisija svjesna je trenutačne limitiranosti okvira Uredbe o taksonomiji te je Platformi za održivo financiranje EU-a (skupini eksperata različitih struka, zanimanja i akademije) dala mandat u vezi razmatranja mogućnosti proširenja postojećeg opsega ekonomskih aktivnosti koje bi se smatrale okolišno održivima u vezi prva dva okolišna cilja te definiranja povezanih kriterija. Platforma je tijekom 2022. objavila povezane **preporuke**, uključujući i u vezi ekonomskih aktivnosti s niskim negativnim utjecajem na okoliš kao i u vezi onih čije su ekonomske aktivnosti „negdje između“ te mjera i alata koji bi se mogli primijeniti u vezi njihova uključivanja u takvu proširenu taksonomiju. Europska komisija još se nije javno očitovala u vezi dostavljenih joj preporuka.

Dodatno, Komisija je početkom travnja 2023. **objavila i nacрте dokumenata u vezi preostala četiri okolišna cilja za javnu raspravu** (održiva uporaba i zaštita vodnih i morskih resursa, prijelaz na kružno gospodarstvo, sprječavanje i kontrola onečišćenja, zaštita i obnova bioraznolikosti i ekosustava). Imajući u vidu navedeno, mogućnosti financiranja putem EU GB uredbe kontinuirano će se činiti dostupnijima kako se bude razrađivao regulatorni okvir.

Ono što je u međuvremenu iznimno bitno jest podignuti razinu transparentnosti informacija u vezi procjene održivosti ekonomskih aktivnosti tvrtki, a kako je i razrađeno delegiranim aktom u vezi **članka 8. Uredbe o taksonomiji**.

Obveza objava započela je već u 2022. postupnim prikazom statusa ekonomskih aktivnosti; od procjene taksonomski prihvatljivih ekonomskih djelatnosti do prikaza usklađenosti ekonomskih djelatnosti s taksonomijom.

Pozivamo društva da, pored pripreme KPI-eva prema Uredbi o taksonomiji, čim prije razmotre ESRS-ove i njihovu nadolazeću primjenu u postojeći sustav izvještavanja. Navedeno je potrebno radi utvrđivanja statusa trenutačne održivosti poslovnog modela te donošenja strateških odluka o potrebi njegove prilagodbe, ali i imajući u vidu potrebe financijskog sektora za informacijama o održivosti (poput informacija u vezi određenih štetnih učinaka na okolišna i društvena pitanja – SFDR PAI indikatori). Također ih pozivamo da započnu s računanjem i objavom informacija u vezi utjecaja poslovnog modela na određene okolišne čimbenike poput ugljičnog otiska kao jednog od najvažnijih indikatora koji je od iznimnog interesa financijskim institucijama prilikom donošenja odluka o financiranju i ulaganju.

29.3.2023.

5.4. EFRAG najavio odgodu objave nacрта sektorskih Europskih standarda izvješćivanja o održivosti

Europska savjetodavna grupa za financijsko izvješćivanje (EFRAG) tijelo je imenovano 2021. od strane Europske komisije za izradu nacрта Europskih standarda izvješćivanja o održivosti (ESRS standardi). Izrada spomenutih standarda predviđena je Direktivom o izvješćivanju o održivosti (CSRD). Standardima će se urediti pravila i zahtjevi u vezi izvješćivanja o poslovnim modelima društava te utjecajima, prilikama i rizicima povezanim s održivošću primjenjujući pri tome načelo dvostruke materijalnosti.

Prvi je set standarda horizontalne, opće prirode. Njihov nacrt dostavljen je Komisiji na usvajanje u studenom 2022., a Komisija ih treba usvojiti u lipnju 2023. Drugi set standarda usmjeren je na razradu objava specifičnih za pojedine sektore te srednja i mala poduzeća te bi trebao biti objavljen sredinom 2024.

S obzirom na kompleksnost prvog seta standarda Europska komisija pozvala je **EFRAG na deprioritiziranje objavljivanja nacрта standarda specifičnih za određene sektore**.

Informacije o roku odgode objave sektorskih specifičnih standarda u ovom trenutku nisu poznate.

○ Komentar Hanfe

S obzirom na kompleksnost prvog seta standarda ne čudi da dolazi do odgode pripreme i objave sektorskih specifičnih standarda. Tijekom javnih konzultacija održanih tijekom ljeta 2022. tržišni sudionici uputili su brojne komentare naglašavajući iznimnu kompleksnost odredbi. Europska nadzorna tijela (ESAs) također su dala svoje komentare na predmetni nacrt s obzirom na to da su prema CSRD-u zadužena za davanje mišljenja na standarde. Slijedom poziva Europske komisije EFRAG-u da pomogne tržišnim sudionicima u pripremi za primjenu prvog seta standarda, EFRAG razmatra kako uspostaviti funkciju potpore provedbi ESRS standarda koja bi mogla uključivati davanje smjernica, kreiranje baze podataka koja bi sadržavala informacije u vezi primjene standarda predstavljene na jednostavan način te povećanje broja zaposlenika koji bi bili na raspolaganju kao podrška.

Podržavamo realizaciju navedenih koraka od strane EFRAG-a jer se radi o kompleksnoj i novoj materiji za sve sudionike, a iznimno je bitno da obveznici CSRD-a prikažu podatke na ispravan način kako bi korisnici ESR izvješća dostupne podatke mogli bez dvojbi dalje koristiti u svojim investicijskim analizama te prilikom izrade vlastitih izvješća i objava povezanih s održivošću. Stoga je potrebna edukacija tržišnih sudionika u vezi načina tumačenja i primjene standarda.

15.12.2022.

5.5. Hanfa poziva na odgovorno ponašanje distributera i malih ulagatelja pri ulaganju u investicijske proizvode

○ Komentar Hanfe

S obzirom na negativne prinose većine UCITS fondova u 2022. godini (a radi se najrasprostranjenijem investicijskom proizvodu koji se putem ovlaštenih distributera nudi retail klijentima/malim ulagateljima i koji je kao takav u stalnom fokusu nadzora) Hanfa je objavila posebno upozorenje u kojemu, kako bi se osiguralo da se klijentima ponudi odgovarajuću proizvod, **distributere podsjeća na:**

Preporučeno vrijeme ulaganja treba biti usklađeno s ciljevima i potrebama ulagatelja, a kako bi se izbjegli eventualni gubitci uslijed povlačenja sredstava prije preporučenog vremena ulaganja za pojedini fond u vremenima negativnih prinosa UCITS fondova uzrokovanih negativnim trendovima na tržištu.

- obvezu utvrđivanja ciljnog tržišta i negativnog ciljnog tržišta za određeni proizvod
- obvezu pružanja svih relevantnih informacija prije i nakon ulaganja

- nužnost pribavljanja svih relevantnih podataka od klijenata kako bi se moglo što točnije procijeniti potrebe i preferencije klijenata i ponuditi im najprimjereniji UCITS fond.

Istim se upozorenjem **male ulagatelje** podsjeća na to da je prije donošenja odluke o ulaganju nužno proučiti svu relevantnu dokumentaciju (prospekt, troškove, PRIIPS KID) s obzirom na to da ona sadrži informacije o ciljevima i investicijskoj politici, profilu rizičnosti i uspješnosti, troškovima, povijesnim prinosima i druge informacije koje mogu biti od koristi prilikom donošenja odluke o ulaganju.

Na kraju, skreće se pozornost da prilikom usporedbe UCITS fondova i npr. bankovnog depozita klijent uvijek mora imati na umu da kod ulaganja u investicijske fondove postoje rizici ulaganja i mogućnost negativnog prinosa zbog kretanja cijena financijskih instrumenata na tržištu te da se posebna pažnja mora obratiti na **preporučeno vrijeme ulaganja** koje je dio navedene dokumentacije.

12.12.2022.

5.6. Obavijest subjektima nadzora u vezi sa smjernicama ESMA-e s kojima je Hanfa izjavila usklađenost

◉ **Komentar Hanfe**

S ciljem uspostavljanja dosljednih, učinkovitih i djelotvornih nadzornih praksi unutar EU sustava nadzora financijskog sektora (ESFS) te osiguravanja zajedničke, ujednačene i dosljedne primjene prava Unije, ESMA objavljuje smjernice i preporuke upućene svim nadležnim tijelima i/ili svim sudionicima pojedinog segmenta financijskog tržišta. Njima se razrađuje/pojašnjava primjena pojedinih glavnih propisa te daju preporuke u vezi primjene.

Nadležna tijela i sudionici financijskih tržišta moraju ulagati napore da se usklade s relevantnim smjernicama i preporukama. U razdoblju od dva mjeseca od izdavanja smjernice ili preporuke svako nadležno tijelo dužno je potvrditi da je usklađeno ili da se namjerava uskladiti s tom smjernicom ili preporukom. U slučaju da nadležno tijelo nije usklađeno ili se ne namjerava uskladiti, dužno je o tome obavijestiti ESMA-u, navodeći svoje razloge.

Na poveznicama **Usklađenje sa smjernicama ESMA-e – tržište kapitala** i **Usklađenje sa smjernicama ESMA-e – investicijski fondovi** Hanfa je objavila pregled svih smjernica ESMA-e **s kojima je Hanfa izjavila usklađenost**, podijeljenima po direktivama i/ili uredbama na temelju kojih su donesene. U pregledu smjernica ESMA-e navedene su i poveznice na njih u svrhu lakšeg snalaženja.

POKRATE I DEFINICIJE

Subjekti:

AIF – alternativni investicijski fond

APA – ovlaštenu sustav objavljivanja – osoba koja je na temelju Zakona ovlaštena pružati uslugu objavljivanja izvješća o trgovanju za račun investicijskih društava u skladu s člancima 20. i 21. Uredbe (EU) br. 600/2014

ARM – ovlaštenu mehanizam izvještavanja – osoba koja je na temelju ZTK-a ovlaštena pružati uslugu dostave podataka o transakcijama nadležnim tijelima ili ESMA-i za račun investicijskih društava

CASP – pružatelj usluga u odnosu na kriptoimovinu

CCP (engl. *central counterparty*) – središnja druga ugovorna strana

CSD – središnji depozitorij vrijednosnih papira

CTP – pružatelj konsolidiranih podataka o trgovanju – osoba koja je na temelju ZTK-a ovlaštena pružati uslugu prikupljanja izvješća o trgovanju financijskim instrumentima navedenim u člancima 6., 7., 10., 12., 13., 20. i 21. Uredbe (EU) br. 600/2014 od uređenih tržišta, MTP-a, OTP-a i APA-a i njihova konsolidiranja u kontinuirane elektroničke tijekomove podataka u realnom vremenu koji pružaju podatke o cijeni i volumenu za svaki financijski instrument

Član Fonda – investicijsko društvo, kreditna institucija i društvo za upravljanje ako pruža investicijske usluge

DDMF – društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondom

DMF – dobrovoljni mirovinski fond

DO – društvo za osiguranje

DOMF – društvo za upravljanje obveznim mirovinskim fondom

DOR – društvo za reosiguranje

DRSP – pružatelj usluga trgovinskih podataka

DZU – društvo za upravljanje

Fond za zaštitu ulagatelja – fond čije je formiranje i upravljanje propisano odredbama ZTK-a

ID – investicijsko društvo

IF – investicijski fond

IORP – institucija za strukovno mirovinsko osiguranje

IZD – izdavatelj

KI – kreditna institucija

OMF – obvezni mirovinski fond

Operater Fonda – pravna osoba koja je od Hanfe dobila odobrenje za osnivanje i upravljanje Fondom ili Hanfa ako ona osniva i upravlja Fondom

PUSF(CFSP) – pružatelj usluga skupnog financiranja (engl. *crowdfunding service provider*)

TI – tržišna infrastruktura (CCP, CSD)

TI DLT – tržišna infrastruktura DLT

TO – tržišni operater

UAIF – društvo za upravljanje AIF-om

UCITS fond – otvoreni investicijski fond s javnom ponudom

VASP – pružatelj usluga virtualne imovine

Nadzorna tijela:

EBA – Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo

ECB – Europska središnja banka

EIOPA – Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje

ESAs – Europska nadzorna tijela

ESMA – Europsko nadzorno tijelo za vrijednosne papire i tržišta kapitala

Hanfa – Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga

Propisi:

AIFMD – Direktiva o upraviteljima alternativnih investicijskih fondova

AML paket – AMLR i AMLD 6

AMLD 6 – Šesta Direktiva o sprječavanju pranja novca

AMLR – Uredba o sprječavanju pranja novca

ART – tokeni vezani za imovinu (engl. *Asset Referenced Tokens*)

CRD – Direktiva o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima

CRR – Uredba o bonitetnim zahtjevima za kreditne institucije i investicijska društva

CSRD – Direktiva o u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti

Direktiva o UCITS fondovima – Direktiva o subjektima za zajednička ulaganja

DLT PILOT REŽIM – Uredba o pilot-režimu za tržišne infrastrukture temeljene na tehnologiji distribuiranog zapisa

DORA – Uredba o digitalnoj operativnoj otpornosti za financijski sektor

EMT – tokeni e-novca (engl. *E-Money Tokens*)

ESRS – Europski standardi u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti

EU GBR – Uredba o zelenim obveznicama

IFR – Uredba o bonitetnim zahtjevima za investicijska društva

MiCA – Uredba o tržištima kriptoinovine

NFRD – Direktiva o nefinancijskom izvješćivanju

NFT – imovina koja je jedinstvena i nije zamjenjiva s drugom kriptoinovinom (engl. *Non-Fungible Tokens*)

PEPP – Uredba o paneuropskom osobnom mirovinskom proizvodu

SFDR – Uredba o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga

UI sustavi – sustavi umjetne inteligencije

Uredba o taksonomiji – Uredba o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja

UT – korisnički tokeni (engl. *Utility Tokens*)

ZID SPNFT – Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma

ZOIFJP – Zakon o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom

ZOKI – Zakon o kreditnim institucijama

ZoR – Zakon o računovodstvu

ZTK – Zakon o tržištu kapitala

